3.IV.38

JEDNO PROLJEĆE MILOSTI

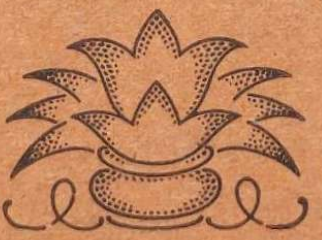

ZAGREB 1960

I s p r a v c i

STRANA	REDAK	KRIVO	TREBA BITI
7.	ovo je citat od G. Thibona		
14.	9.odozdo	korijenjenje	korijenje
19.	13.odozdo	uči	ući
21.	9.odozgo	ju	je
25.	8.odozgo	tommajstor	tom majstor
26.	13.odozdo	odlučuje	odluči
30.	15.odozdo	Patar	Petar
32.	4.odozgo	Chaumousey-u	Chamousay-u
33.	13.odozdo	matenkurski	mataincourt--ski
35.	5.odozdo	na oko	naoko
41.	3.odozgo	nisterija	misterija
41.	3.odozgo	*trimfirati*	*triumfirati*
44.	6.odozdo	*sponati*	*spoznati*
52.	4.odozgo	t. t.	tj.
52.	13.odozgo	ju	je
57.	5.odozdo	je	se
57.	5.odozdo	se	——
61.	2.odozdo	A'Apremont	D'Apremont
63.	16.odozgo	ju	je
65.	1.odozgo	razultat	rezultat
67.	6.odozgo	ju	je
69.	4.odozdo	nečin	nečim
71.	2.odozgo	kom	kojem
71.	2.odozdo	slamkice	slamčice
73.	4.odozdo	strahuju	strahuje
75.	13.odozdo	rascjetala	rascvjetala
76.	4.odozgo	ne	nije
76.	4.odozdo	ju	je

STRANA	REDAK	KRIVO	TREBA BITI
78.	4.odozdo	Bar	Bar,
78.	6. "	zatražili	zatražila
78.	2. "	Luxemburg	u Luxemburg
80.	12. "	riješenje	rješenje
81.	2.odozgo	cije	cijeni
81.	10.odozdo	ju	je
88.	4. "	nijesu	nisu
90.	10.odozgo	učetvero	u četvero
91.	12. "	Relacija	Relacijama
91.	12. "	ju	je
92.	3. "	Prijestolnice	prijestolnice
93.	16.odozdo	priznala	priznao
94.	15. "	Mattancourt-a	Mattaincourt-a
95.	15.odozgo	Me-nne	Men-ne
101.	5.odozdo	izčezavaju	iščezavaju
102.	14. "	je	ju
104.	5.odozgo	joj opet	joj se opet
104.	6. "	platim	plati
104.	16. "	nanešen	nanesen
105.	16.odozdo	vodića	vodiča
107.	4.odozgo	porjekla	porijekla
114.	15. "	doprinjelo	doprinijelo
123.	1.odozdo	Čovjek je	Čovjek,
124.	17. "	Njzin	Njezin
125.	8. "	odrazivati	odražavati
130.	2.odozgo	ju	je
130.	17.odozgo	blagoslivaju	blagoslivljaju
130.	5.odozdo	ju	je
134.	13.odozdo	osjtljivost	osjetljivost
135.	1.odozgo	ne	me
136.	6.odozdo	ju	je
141.	3.odozgo	dotrčali	dotrčale
141.	8. "	najnesretnija	najbolnija

STRANA	REDAK	KRIVO	TREBA BITI
143.	16.odozdo	ju	je
147.	10.odozgo	incijativi	inicijativi
148.	8. "	tako zvanu	takozvanu
149.	12. "	ostranjuje	odstranjuje
150.	4. "	daski	daski,
150.	9. "	proizlazi-li	Proizlazi li
153.	8. "	"Ave Marisstella"	"Ave, maris stella"
156.	1. "	samog	sami
156.	17. "	samo	smo
157.	2.odozdo	sadržaju	sadržavaju
161.	16.odozgo	moje	moje"
162.	4. "	to	te
162.	4. "	dapače"	"dapače
162.	6. "	potsjeća	podsjeća
162.	13.odozdo	novitiat	noviciat
162.	10. "	potsjećaju	podsjećaju
164.	17. "	obavijste	obavijeste
164.	2. "	zadržana	sadržana
166.	5.odozgo	potsjeća	podsjeća
167.	5. "	ljubavi!	ljubavi,
167.	17.odozdo	"Život,	"za život,
170.	9.odozgo	mjesta	mjesto
172.	16. "	je	joj
173.	1. "	Bože"	Bože!"
178.	10. "	obilježje	obilježje,
179.	4. "	ju	je
183.	14.odozdo	Njegovog	njegovog
184.	8.odozgo	otsutnosti	odsutnosti
184.	9.odozdo	vodićima	vodičima
186.	11. "	koji	kojeg
190.	7. "	indentitet	identitet

STRANA	REDAK	KRIVO	TREBA BITI
193.	14.odozgo	ju	je
194.	1. "	Da	"Da
194.	1.odozdo	evo	ovi,

N. B. Na 152 stranici u nekim primjercima izbrisane su riječi: početak ----- govorila bi Alis.

JEDAN PROLEĆE MILOSTI

Majka Alis le Clerc

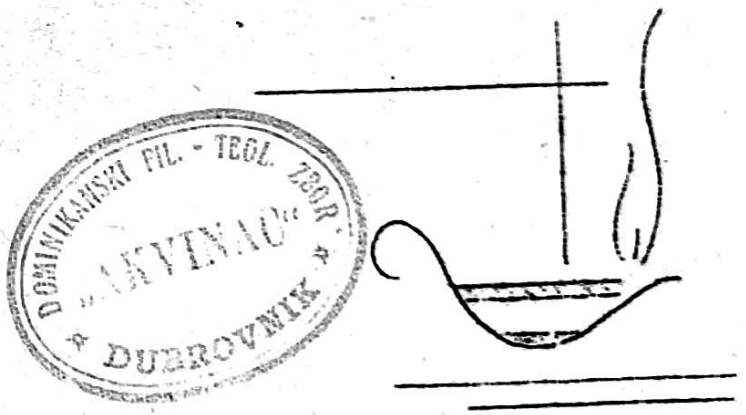

Z a g r e b 1960.

DOMINIKANSKI SAMOSTAN DUBROVNIK

P R E D G O V O R

hrvatskom prijevodu

Davno prije znanstvenih uspjeha u spekulativnoj teologiji našega doba, Sveci su svojim životom uspješno spajali područje liturgije i apostolata u skladno duhovno jedinstvo, te su nam ostavili bašti-nu, koja našim dušama govori neprolaznom uvjerljivošću i oduševljava nas da poduzi-mamo odgovorna i naporna djela za Boga.

I blažena Alis le Clerc, koja je sa sv. Petrom Fourier-om osnovala Kongregaci-ju redovnica "Notre Dame" - "Naše Gospe", te bila i njena prva Majka, baš sudjelova-njem u liturgijskim misterijima predala je neopozivo sve svoje biće Gospodinu. Okrijepljena na tim životvornim izvorima milosti, napose u sv. Novozavjetnoj Žrtvi i Božanskom Oficiju, ona je mogla izvodi-ti djela, kojima je i druge privodila k vrelu svetosti. Pod utjecajem i vodstvom milosti Alis je započela, nastavila i do-vršila svoje životno poslanje u tolikoj mjeri, da je njime uvelike pomogla misiji Crkve, kako u ono njezino tmurno i teško doba, tako i za sva vremena sve do danas. Takvim svojim djelovanjem i svestranim

davanjem svakom stvoru s razumnom dušom Alis le Clerc je osobno, i po svojim kćerima, koje postoje i nakon tri i pol stoljeća iza njezine smrti, u mnogome preobražavala duhovnost svoje sredine i svoje epohe.

+ + +

Nas možda najviše iznenađuje i zadivljuje kako ti Božji Velikani kod svih svetačkih nadljudskih napora nisu na vani odavali ono preteško nutarnje breme svoje duše, koje im je Gospodin Bog povjerio za sudjelovanje u spasavanju njihove braće. Mnogi od njih prolazio je kroz krize, koje bi nas neminovno zauvijek slomile duhovno i tjelesno. Njihovim je uspjesima barem jednom predhodila ona misteriozna -duhovna noć.

Tu duboku, dugu, bez ikakve orijentacije, posve gluhu noć duše, u kojoj od svih prijašnjih vrlina ostaje tinjati još samo plamičak vjere, dobro je poznavala naša Bl. Alis le Clerc. Da, njoj nije bila ušteđena kušnja veoma duge i strašne mistične noći, ali upravo zato ni nju, a po njoj i njezinoj Družbi ss. "Naše Gospe" ni nas vjernike, nije mimoišao blagoslov njezinih junačkih zalaganja za slavu Božju i za dobro drugih.

.. .. ..

Kad pročitamo i zadnju stranicu ove psihološke analize jednoga bujnog života, u kojemu su se milost i vjernost tako divno popunjavale, spontano ćemo zaključiti, da je u lijepoj duši Bl. Alis i u njezinu životnom djelu zaista sinulo novo "proljeće milosti" za čitavo pokoljenje odabranih duša. One će tu vatru ljubavi, što su je zapalile na tajnama sv. Liturgije - prema riječima sv. Oca Pija XII. - nositi na sve kontinente u sva područja apostolata.

Dr. Ivan Škreblin

Naslov originala:

M E R E A L I X L E C L E R C

1576-1622

Chanoinesse de Saint Augustin

Congregation de Notre-Dame

+ + +

Mi izjavljujemo, da se u cijelosti podlažemo dekretima Pape Urbana VIII. i da ni u čem ne predusrećemo sudove Crkve.

S francuskog prevela: M. Alix Lončarević

DOMINIKANSKI HIL. - TEOL. INSTITUT
DUBROVNIK

"Tko nije susreo Svece, prolazi usamljen zemljom; koga oni nisu očarali, taj ne pozna vrijednost prijateljstva; tko hoće da upozna samog sebe i da nadmaši staru mudrost, mora podleći njihovoj privlačivosti; njihova naklonost više nam otkriva našu dušu, nego li analiza i proučavanje."

OVO NIJE NIKAKAV HISTORIJSKI STUDIJ

M. Renard, kanonik, načinio je takvo djelo majstorskom rukom. I mi ne možemo bolje učiniti, nego da ga ovdje citiramo : Majka Alis le Clerc u izdanjima Girord-a, na 5oo stranica.

OVO NIJE NI KNJIGA UČENJAKA

To je knjiga prijateljstva: jedna silueta, jednostavna psihološka skica o onome, što iz duše Majke Alis može taknuti našu dušu i pomoći putanji našeg života.

BILO JE TO 2. VELJAČE 1576.

"Otvori se - na ugodan miris Kristov."
(Obred Krštenja)

Bio je to možda dan sunca, možda dan kiše. Nije važno. To je bio dan radosti.

U kući Le Clerc-ovih u Remiremont-u ljudi su bili zaposleni oko novorođenčeta; oni nisu slutili, da je u nebu radost bila još veća! Istoga dana odnijeli su dijete u crkvu Notre Dame. Lako je dozvati u sjećanje odlazak: malo uzbuđen - u obitelji, pod velikim gostoljubivim ogrtačem, koji vjetar nadima kao kakav balon. Veljača je hladna, a mi smo u Loreni!

Nastala je tišina u kući. Majka se odmara, ali njezino srce je odsutno. Ono je s njezinom kćerkom, s majušnom Alis, koja tog časa stiže na prag crkve, gdje još treperi miris svijeća ovoga jutra. Ta danas je blagdan svijetla!

Na što mislite, gospođo, možda imamo napast da je upitamo? Razmišlja li vaša duša o liturgiji Svijećnice? Veoma su pobudne ove velike molitve, za koje se na prvi pogled opredjeljuje život vašeg djeteta. -

"Gospodine, Isuse Kriste, koji rasvjetljuješ svakoga čovjeka koji dolazi na ovaj svijet..."

Alis živi tek nekoliko sati i već Crkva upaljuje njenu malu svijeću na velikom Kristovu plamenu. -

"Daj nam, da spoznamo, što ti je ugodno..."

"Ubuduće, ja ću činiti sve što budem znala, da se Bogu najviše sviđa, pa makar to bilo i umrijeti!" uzviknut će vaša kći iza dvadeset godina. -

"Neka svjetlost Duha Svetoga ne uzmanjka u našim dušama."

"Dopusti mi, Gospodine - reći će sa svoje strane Alis - da Ti budeš u meni i ja u Tebi". I svećenik je dodao: "posredovanjem Bl. Djevice".

Doći će dan, kada će se ovo dijete zvati "kćerka Naše Gospe". Ali danas je mala koprena na njezinu licu, a velika na njezinu životu. Tako je bolje.

Gospođo, vi, kao dobra kršćanka, možda u duhu slijedite obrede Krštenja, koji se odvijaju pod tamnim svodom. -

"Alis, što tražiš od Crkve Božje?"

Maleni kapci su zatvoreni i duša također spava; međutim, Bog je već zove, Bog je privlači. Bog stavlja u njeno malo biće kreposti i darove, koji će dozvoliti jednoga dana onu zajednicu intimnosti, onaj zagrljaj ljubavi, koji će biti veliki mistični život ovoga djeteta. -

I Crkva nastavlja: "Alis, ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe."

Upamtite dobro ove riječi, gospođo, jer kad budete vidjeli, da se u Alis budi mlada djevojka, strast apsolutnoga, ne zadovoljstvo s relativnim, nedovršenim, nesavršenim, vaše saznanje majke moći će tada razumjeti sve, što Bog od vas traži preko vašeg djeteta. -

Svećenik je dalje nastavio: "Izađi iz ovoga djeteta, nečisti duše, i podaj mjesto Duhu Svetomu, Utješitelju!"

Bijes pakla nije za ovu zoru, ali on će doći kasnije, strašan, mučan. - I Crkva nastavlja: "Alis, primi znak križa ... na čelo... na tvoje srce..." Zatim, kao da se plaši, da ne bi zamračila vaše veselje, ona vam vraća dijete s molitvom, koja je dašak proljeća na pupoljku još nerascvale ruže: "Otvori se - na ugodan miris Kristov."

Ali vi možda, gospođo, sasvim jednostavno mislite, sasvim ljudski, da je Crkva hladna za vaše novorođenče, jer su otišli već prije jedan sat, a vama je dugo čekati, da ugledate svoje dijete. -

Što se tiče stanovnika Remiremont-a, iznenađeni zvukom zvona u ovo neuobičajeno vrijeme, na čas su prisluškivali.

- To je veselje, reče jedan. -

- To je krštenje, doda drugi. I jedna kumica, dobro obaviještena, kao što se pristoji, reče:

- To je kćerka gđe Le Clerc; lijepi primjerak djevojke, po pričanju Klaudije.

I to je bilo sve.

Kolijevka je tako jednostavna stvar, pa ipak, kolika tajna! A bilo je to u Vogezima, jedan vijek poslije Domremi-a.

Je li velika žalost kraljevstva dobila utjehu?

JEDAN POGLED NA HORIZONT

Englezi su bili potisnuti od Francuske, ali bijeda ne! Ne može se zamisliti burnija epoha za svijet:

Evropi je neprestano prijetio Islam. Na pobjedu Jana Sobjeskoga trebalo je čekati do 1683.

Što se Francuske tiče, bila je podijeljena najgorim unutrašnjim borbama, što ih je ikada poznavala: bio je to grozan bič ratova civilnih i vjerskih, izazvanih, zamršenih, pojačanih, raspaljenih jedni od drugih. Bijaše to, kako tvrdi Henrik Lavedan, dnevno stanje straha i užasa, od kojeg čovjek ostaje zaprepašten. Tek što je netko koraknuo van, već je bila postavljena zasjeda, ubojstvo je vrebalo u sjeni, umorstvo se pomaljalo. Bijeda, koja je nastala od gladi i kuge bila je velika. Vojnici toga doba, zločinci, pljačkali su i palili iz razonode. Vidjelo se kako idu za pljačkom u grupama od 1.000 do 1.500 ljudi; odnosili su žito, zlostavljali one, koji su im se usudili suprotstaviti.

"Gospodine, ja vam govorim po istini, pisao je Vinku Paulskom jedan svećenik s misija, ja vam kažem, da ima ovdje

više od stotine, koji izgledaju kao kosturi pokriveni kožom i tako strašno, da ih se ja ne bih usudio pogledati, kad me naš Gospodin ne bi jačao. Koža im je kao od crnog mramora i tako zategnuta, da zubi izgledaju sasvim suhi i otkriveni, a oči i lice namršteno. Konačno, ovo je najgroznije, što se može vidjeti. Oni traže korijenjenje u poljima, da jedu."

Ne, velika žalost kraljevstva nije dobila utjehu! -

Crkva, i ona je bila duboko potresena "reformama". Luter je načinio svoju reformu, a to je bio otcjep protestantizma. Crkva je načinila svoju, a to je bilo veliko djelo Tridentinskog Sabora. Koliko je ova bila potrebna!

Teško je danas imati pojam o tadanjem vjerskom neznanju. Buduće svećenike nisu poučili ni to, kako će vršiti svoju službu, ni kako dijeliti sakramente; svatko je činio kako je znao. Našlo se i takvih, koji nisu znali čak ni riječi odrješenja, ni Očenaša. Sjemeništa nisu postojala. Vinko Paulski je pripovijedao, da je primjetio "na istome mjestu sedam ili osam svećenika, koji Misu različito služe... To je bila raznolikost dostojna suza!"

A Lorena? Kroz pet vjekova kao neza visna vojvodina, po svom geografskom položaju između Francuske i Germanske zemlje, bila je izložena, da su je kod svih povijesnih preokreta gazile i pustošile

suparničke armije. Mala, ali ponosno ljubomorna na svoju nezavisnost, smještena nasuprot kralja Francuske, ona je upoznala u to vrijeme zavjere, intrige Lige, lomače, vješala za nepokorne protestante - jer se Karlo III. od Lorene nije pomirio s krivovjerjem. - Znala je također za pustošenja i upade hugenotskih trupa, razorena sela, otetu stoku, opljačkane kuće, uništeno stanovništvo, spaljene crkve i samostane. Konačno uz rat i krivovjerja bila su vračanja i kojekakve čarolije. Taj vijek bio je buran.

Ne, velika žalost kraljevstva nije se utješila! -

JEDNO PROLJEĆE MILOSTI

Ali iznad te žestoke zime, koja je sijala po svijetu svoj sjeverac i svoju štetu, Božja Providnost je bdjela.

Bog je stvorio svece; "vrtlare - re kao bi Peguy - stare, savršene vrtlare, izvrsne vrtlare, koji obrađuju zemlju i duše. Ti vrtlari zalijevaju zemlju i duše onim kišama u one ružne dane, kad padaju i padaju kiše, koje bi svugdje drugdje otrovale čitave pokrajine, potopile sve mladice i sve pupove. Ali moji dobri vrtlari se služe tom zarazom, da zalijevaju!"

Tako kroz sve te "zle dane" u starim krošnjama kršćanstva uzavro je uskoro novi sok: dobri vrtlari dragoga Boga započeli su s radom.

U Španiji sv. Terezija Avilska završavala je svoju reformu i za kratko su vrijeme njeni samostani, praćeni kardinalom de Berulle prešli u Francusku, da tamo cvatu jednog proljeća, dok je sv. Ivan od Križa izgarao u svom "Živom plamenu ljubavi".

U Italiji je sv. Filip Neri dolazio k Bogu sa svojom neiscrpivo dobrom voljom.

Uršulinke su upravo osnovane, a Isusovci su vatrenom žestinom svojih prvih dana pošli na osvajanje svijeta.

U Francuskoj je na svim stranama kraljevstva sjala svetost: Sv. Franjo Saleški u Savoji, sv. Petar Fourier u Loreni, O. Nobletzi Julije Maunoir u Bretanji, sv. Vinko Paulski u Parizu, sv. Franjo Regis u Vivarais-u, sv. Ivan Eudes u Normandiji. -

Kakvog li proljeća milosti!

Alis je bila u svojoj kolijevci iste godine kao i Vinko Paulski, dok se Franjo Saleški nalazio u svom dvorcu u Savoji, a Petar Fourier u Mirecourt-u sa svojih deset godina. -

U POTRAZI ZA JEDNIM PORTRETOM

Voljeli bismo imati živo poznanstvo sa Alis. Poznavanje, koje se sastoji iz pojedinosti dnevnog saobraćaja: Silueta, držanje glave, hod, zvuk glasa, koji toliko toga očituje! Ruke, koje su gotovo jednako izražajne kao i fizionomija. Htjeli bismo također znati način kako otvara vrata, kako vam se približava, kako vas prima; i život lica: smiješak, koji obasjava ono što vi govorite i otkriva malko duše u uglovima usana, pogled očiju, koji vas napušta, da bi neko vrijeme pratio misao i onda se vraća, da bi na vama počivao s jednom nijansom, koja nikada nije ista, kad je duša bogata.

Ali tri vijeka su prošla nad portretom Alis Le Clerc. To je više nego što je potrebno, da bi se izbrisale sve slabe skice života!

Hoćemo li bar nešto doznati iz njenog djetinjstva? "Ništa nije tako tajanstveno kao one nijeme pripreme, koje čekaju čovjeka na pragu života. Sve se odigrava prije nego što navršimo 12 godina" (Peguy). Dakle, kako se iz tog skrivenog dijela Alisinog života probudilo njeno srce? Koja je bila njena prva žrtva? Nje-

ne djetinje pogreške? Njen prvi podvig časti? Nikada ne ćemo ništa doznati, a to je šteta!

Ono što nam se govori, sadržano je u jednom retku: "Imala je izvrsne roditelje, dobila je dobar odgoj i bila je odgojena u pobožnosti." To je malo, da bi se pokazao jedan portret.

Ako ispitujemo epohu, hoće li nam ona otkriti, da su kakve značajne crte obilježile njenu djevojačku dušu. Alis je imala pred očima oholu i bučnu Opatiju "Remiremontskih Gospođa". Kod njih je "poglavarica izricala pravdu, ubirala doprinose, izlazila samo u kočijama sa 6 konja, sjedila u crkvi samo pod nebom od baršuna" (Renard). I "plemkinje", koje su prije sačinjavale njezinu svitu nego li redovničku zajednicu, načinile su iz svojih ćelija "kuću za razonodu", bez pravila i bez klauzure, kamo je svaki imao pravo uči, osim redovničkih kreposti. Sigurno, taj samostan ne će sutra privući dušu mlade djevojke.

Ali pored ove lakomislenosti stajala je kao protuteža bijeda epohe. Zimi, kad su vrata kuća bila zatvorena, kad se život povlačio pod ogrtač kamina u kojima su plamsale jele s Vogeza, kružile su priče, od kojih se koža ježila: ubojstva, osvete, krađe, pljačke i vračanje. Ovdje u Remiremont-u na velikom trgu dvije su žene žive spaljene! A poroci i glad, neznanje tolikih siromaha, sve je to priti-

skivalo je kao breme slabašna ramena djeteta, koje je pohlepno slušalo. Toliko nevolja u svijetu, to vam ubija dušu, ako je velikodušna. Bez sumnje su se u sjeni ovih priča vršile velike pripreme. Da li se je u dubinama ove sjene rodio apostolski elan, koji će sutra reći mladoj djevojci Alis: treba nova kuća "da bi se u njoj činilo svako dobro, koliko je samo najviše moguće"? Možda! Ono što se ureže u djetinjstvu, to traje cijeli život.

Napokon, kad se približavala sedamnaestoj godini, povijest nam je o njoj dala dvije slike. One se izvrsno popunjuju.

Prva je od njezinog životopisca ("Život" od 1666): bijaše visoka, lijepo građena, otmjenog izgleda, puti bijele i osjetljive, plavih očiju. Usta je imala lijepa, iako "malo spljoštena", duh zdrav, dobar sud, kretnje dražesne. I povjesničar dodaje - što nije manje važna pojedinost - imala je prilagodljivu dušu i pored dosta žustre i žive naravi.

Druga je slika uokvirena u prvim redovima "Relacija", koje je Alis morala napisati iz poslušnosti pri kraju svog života. Ona nam kaže: da je voljela svijet, sviđale su joj se tašte stvari, glazba i ples, koji joj je bio strast.

No evo ono, što smo mi tražili: nešto ljudskog, što bi imalo izraziti njenu osobnost i što bi govorilo našoj duši, našoj osjećajnosti, našem duhu. Alis je

žena, ona voli biti lijepa, dobro udešena, fino nakićena - reći će sv. Franjo Saleški - ona se voli zabavljati. Kako je to spontano, kad je čovjek od sedamnaest godina, kad je misao još plitka, a srce puno radosti da poljepša cijeli svijet!

Živahno, ugodno ponašanje, uspjeh! Ali tri vijeka razmaka nestaju... Je li ta mladost ona, što smo ju sreli jučer ili danas? Sigurno nije!

Jer ovo je mladost vrijednosti. To se vidi po nekim tajnim znakovima, koje poznavaoci ocjenjuju: ima praznina u ovoj duši, koju svijet ispunja, ali ima i taštine. Alis se zabavlja, ali se opaža i stanovita ozbiljnost. Kažu nam, "da je ljubila i da su je se bojali", a njena prisutnost "ulijevala je poštovanje". Ima i kod nje suzdržljivosti, časti, nezadovoljstva. Tlo plodno za velike stvari, ako ga Bog osvoji!

+

KADA JE ALIS DOBILA DIVAN DAR?...

U par poteza evo cijelog događaja : Kažu da se Alis razboljela od groznice. Da bi je razonodio,ili bolje reći da bi joj se narugao, neki mladić koji ju je posjećivao, posudio joj jednu knjigu. I Alis knjigu pročita iz dosade.

Je li knjiga ili bolest bila onaj poklon? Sigurno jedno i drugo.

Bog nam često šalje tako divnih i tajnovitih stvari, koje ne znamo prepoznati. Čovjek ih naziva kušnja ili križ, nesreća ili slučaj, neprilika, razočaranje. Ali to su zapravo skrivene milosti. Bila bi dostatna samo jedna gesta, da bi se čovjek mogao klanjati, a to je, da podigne zastor ljudskih očiju. - Kod ovih vrsta darova čudnovato je to, što vas opterećuju i zaustavljaju na zemaljskom putu, po kojem ste tako lako trčali: Kraj vas se pojavljuje sjena, koja ima oblik križa. Odakle ona dolazi? Najednom se okrenete:

- Je li to netko hoda pokraj mene?
- Da, to je ljubav Providnosti...

Vi počnete razmišljati, a onda ste spašeni. Po milosti šutnje, koja vas tada obavija, moći ćete razabrati neke no-

ve riječi, koje iznenađuju vaš duh: To je duša, "koja pjeva svoju čudesnu i divnu pjesmu..." (Claudel)

A što ona pjeva? Nekoliko veoma kratkih refrena, kao: "Čemu to, ako ne traje dugo".- "A onda, poslije, poslije, poslije konačno". --- "Što su mogli toliki drugi, zašto ne bih mogla ja?" To je vrlo kratko, ali dosta da pobudi nesigurnost u orijentaciji. Nije li to povijest Ignacija, Franje Ksaverskog, Franje Borgije i tolikih drugih?

Alis je dakle pročitala knjigu o Božjem sudu i njena je duša bila potresena. Govorila je sebi: zašto ne bih i ja? Ulu do potrošena Spasiteljeva Krv,navika njenih ispovjedi, njena mlakost, sve je to ona gledala u groznom svijetlu. Sva okrenuta prema milosti, Alis odluči promijeniti život. I čim je ozdravila, ode na ispovijed. Ali jer je imala žarku dušu, htjela je da širi svoj plamen. Tu čisto svježu osobnu religiju, koja je slijedila njezine uobičajene navike, počela je propovijedati svojim prijateljima. "Znak uzvišenog zvanja jest često ta revnost, katkada tako dirljiva i čista,koja goni dušu da rasipa dobro, što ga je sama okusila." (Renard)

"Nitko ne može doći k meni ako ga ne povuče Otac." Ta Očeva privlačivost počela je pjevati u duši Alis svoju neizrecivu krsnu ljubav: "Ljubio sam te, zato sam te privukao!"

"ZAŠTO SI ŽALOSNA, DUŠO MOJA?"

"Nijedan čovjek nije tako čist, da ga ljubav Božja ne bi trebala pro čistiti."
"Nijedan čovjek nije tako bijedan a da ga ljubav Bo žja ne bi prosja- čila i osvajala njegovu dušu".
(Thibon)

Međutim, obraćenje nije tako lak posao.

Ako zrno padne u zemlju, treba da istrune, prije nego što donese plod; bol ni, ali istinski realizam. Kroz četiri godine Alis će upoznati neprestanu izmje nu Milosti i naravi.

Uživanja su ponovno zakucala na nje na vrata i ona su se otvorila.

A zašto se i ne bi otvorila? Uostalom, ona i ne čini ništa zla! A zatim, ka ko bi se tako mlada djevojka bez vođe mo gla isključiti iz društva u jednom tako malenom gradu?

Ukratko, ona je ponovo započela is-

prazan život i vratila se u veselo dru- štvo mladeži iz svoje okoline. Je li da- kle posao milosti u njezinoj duši već bio uništen? Zar poklon one bolesti nije ostavio ni traga? Alis je u svojim Izvje štajima odgovorila jednom jedinom rečeni com, koja je tako puna sadržaja, da bi o tommajstor u poznavanju duša mogao napi- sati čitav jedan svezak. "Od tada - bi- lježi ona - duša mi je bila sred tih ta- ština vrlo žalosna..." Evo sigurnog zna- ka, da je Bog prošao kroz jednu dušu: o- stavlja za sobom nostalgiju. Alis se vi- še ne može predati veselim srcem svojim prijašnjim utiscima. Potajna gorčina je posve obuzima.

Božansko ju je dodirnulo, pa kako bi je ubuduće mogao svijet zadovoljiti? Alis ima bolnu dušu. U izvjesnim trenut- cima obuzimale su je velike žalosti, koje su je ubijale, a da sama nije znala oda- kle dolaze. Činilo se kao da joj se pri- bližuje neko nevidljivo biće, koje ju je pritiskivalo svom težinom; a to je bila muka slična agoniji. I u tom stanju, koje ona nije razumjela, u najnježnijim kuti- ćima njezine duše osjećala je nešto slič no radosti.

Tako je sve bilo, kad su se u duši Alis počeli pojavljivati misteriozni sni. Bog je na taj način u Starom Zavjetu če- sto govorio izabranom narodu. Biblija je puna proročkih snova, koji iznenada obu- zimlju dušu, traju nekoliko časaka i ne-

staju ostavljajući svijetlo i mir. Alis je imala više takvih snova tijekom svoga života. "U jednom takvom snu vidjela je sebe kako prisustvuje sv. Misi u crkvi Notre Dame u Remiremont-u. Dok se je približavala koru, da stavi svoj dar, kako je onda bio lijep običaj, opazila je u uglu neku ženu neobično obučenu. Odijelo joj nije bilo slično onome, kako su se onda oblačili: Crna haljina, crna koprena i bijelo platno oko lica. Sve je to davalo izgled redovničkog odijela, koje se potpuno razlikovalo od svih postojećih redovnica. Ta žena bila je sama Presveta Djevica Marija" (Renard).

"Zaista sam daleko od nje - piše Alis - jer se nisam usudila približiti radi moje nedostojnosti. Kad je ona to vidjela, pozvala me govoreći: Dođi, kćeri, primit ću te, jer si ugodila mom Sinu ispovjedivši svoje grijehe" (Relacije).

To je bio poziv, koji je dobio odgovor. Alis odlučuje, da će "biti odanija Našoj Gospi" (Relacije) i da će se češće ispovijedati. Kasnije, kad se bude odabiralo odijelo za Kongregaciju, Alis će bez oklijevanja odrediti ono, što ga je Gospa tada imala.

Sve to skupa bio je samo san! Ali je Alis to potreslo i ona je jače osjetila neki nesklad između svog svjetskog života i života, koji se je tek uvlačio u njezinu dušu. Sama je sebe uvjeravala, da će lako obračunati sa svojim užitcima, ako promijeni mjesto. Stil životu u Re-

miremont-u davale su velike i moćne Gospođe iz Opatije. Nemoguće je bilo promijeniti život u takvoj sredini.

Donekle je bilo ispravno ovakvo razmišljanje. I Providnost joj je došla u pomoć. Gospodin Le Clerc se dosta ozbiljno razbolio, te su liječnici zahtjevali, da odmah promijeni zrak. On dakle ostavi svoje poslove (izgleda da je bio visoki gradski činovnik), te se vrati u svoje rodno mjesto Hymont, gdje je imao svoje porodično imanje. To je bilo selo. Alis je imala devetnaest godina - već dvije godine prošle su od onog događaja s knjigom. I ona se veoma obradovala toj odluci.

Hymont: neznatno, ali privlačivo selo! Nekoliko kuća bilo je poredano u dolini na sunčanoj strani blagog nagiba. Činilo se kao da su tu legle na počinak. U okolini su bila polja i mir, kako se samo može poželjeti. Pa što bi još trebalo? Bez sumnje, sad ćemo vidjeti kako Alis započinje duboki život, za kojim osjeća neku nejasnu potrebu?

O bijedna ljudska naravi! Nije sve učinjeno s promjenom mjesta!? Ono što smo ostavili s desna, lako ćemo naći s lijeva, doklegod nismo napustili sebe. To se i dogodilo. U Hymont-u nije bilo crkve. Zato je Alis morala ići u Mattaincourt, koji je bio udaljen jednu i pol milju. U početku je to bilo radi službe Božje, a poslije i radi razonode. U Mat-

taincourt-u, koji su tada nazivali "mala Genova" znali su se izvrsno zabavljati. I Alis se vratila u vrtlog.

Treba li reći, da nam se baš to i sviđa! Takvi smo mi: ne volimo gotove svece! U stvari i nema takvih. To ih mi takvima stvaramo, kad je već sve svršeno! Zvanje, koje dolazi kao udarac munje, obraćenje nenadano i radikalno, koje te udari kao maljem po glavi, vrlo je rijetko. To nije uobičajeni način, kojim Bog osvaja duše. Sve što dolazi od Njega nosi biljeg strpljivosti. Duša neprimjetno koraca k novom otkriću u svom svijesnom životu.

P. Claudel pjeva:
"Ce pas, et ce peu a peu,
Est-ce Toi, Grace de Dieu?" -
Taj korak i to malo po malo,
Nisi li ti to, Milosti Božja?

Milost je proganjala Alis, ali ona nije mnogo za to marila. Zapravo nije imala ni savjetnika, ni prosvijetljenog vođu. Ali eno, Bog joj je pripravljao jednoga. Dosta dugo čekala je i tapkala u neznanju; trstika je dobro osjetila, kako je slaba. Kucnuo je čas, u kojem će Duh Sveti udariti na njoj svoj temelj.

\+ + +

JEDAN POGLED NA SVE KREPOSTI

Bilo je to 1597. godine. Proljeće je svršavalo na brežuljcima Lorene. Blje doliki su to brežuljci bez većih uzvisina, koji se klanjaju jedan drugom s reverencijom nekadašnjih vremena. Livade su prepune cvijeća i pčela. Cijeli predio Madonske ravnice obavijen je velikom ljupkošću.

Zaustavimo se na čas, da proučimo stanovnike te zemlje. Jer onaj, koji tamo koraca, po Pont-a Mousson-skoj cesti pravi je Lorenac. Dobro je označen biljegom svoje rase, kao i milosti Božje.

Luis Bertrand piše: "Crte su našega značaja: ozbiljnost, realno i praktično mišljenje, stega koja je postala navikom, smisao za red i uglađenost, poštivanje autoriteta. Pored toga neko prirodno nepovjerenje u kraju, koji je bio tako često ugnjetavan, ono lorensko nepovjerenje, sklono da u svakom nepoznatom čovjeku vidi neprijatelja; neki izvjesni strah, da se čovjek ne bi odao, da ne pretjeruje... Kod nas nisu obljubljeni oni, koji se žele uzdići iznad općeg nivoa. Naše pravo geslo je: Ni više, ni manje! Ali radije manje, nego više. Instinkt

gospodovanja, tendencija vladanja. Kraj velike jednostavnosti mnogo komplikacija i ceremonija. "Čobraženost Nancy-a" nije tek prazna francuska šala. "Hladnokrvni i oprezni zauzimaju stav šutnje i tajnovitosti. A to je uvijek znak povlačenja kod čovjeka, koji je ugrožen i koji se ne usuđuje nikome povjeriti,da sve rekne!"

A sada pogledajte portret Petra Fourier-a! "Bio je utjelovljena dobrota i vrlo praktični duh u pravom smislu riječi. Odmjeren, razborit, oštrouman, neprijatelj naglosti u tolikoj mjeri, da je svim poslovima dodavao nesnošljivu sporost. Govorio je samo onda, kad je poznavao uzrok. Posjedovao je veliko znanje u svemu. Koliko oprezan, toliko i pronicav, kad ga viši interes nije gonio, uvijek bi se radije povukao, nego napredovao,radije slušao nego govorio..." (Renard)

Patar Fourier - ta to je on,koji nam se približuje odlučnim i sigurnim korakom neumornog putnika - ne može zatajiti svoje rase. On je župnik, što ga Mattaincourt očekuje. To bi zapravo trebao biti veliki događaj, ali bogato se selo uopće ne uzbuđuje. Ono vreba samo za dobitkom. A toga je bilo u obilju sa čuvenim tkaninama i čipkama. Župnik nije za njih bio tako zanimljiv. Da je Mattaincourt mogao predvidjeti zlatnu dobit, čisto zlato,ko je se krije u ovim rukama, kako bi sav dotrčao !

Na polovini brežuljka, kod izlaza iz Mattaincourt-a Fourier se za čas zaustavi. Njegova se snažna silueta ocrtava na horizontu. On promatra nadu žetve,koja se lelija na prostranim poljima,a misli pri tom na svoju žetvu, na žetvu duša. Tamo je Mattaincourt naslonjen na brežuljak. Zna Fourier dobro koliko vrijedi ovo gusto naseljeno mjesto. P.Bedel piše: "Treba priznati, da je tada u Mattaincourt-u bilo više poroka, koje je trebalo iskorijeniti, nego kreposti,koje bi se mogle nasljedovati. Jer neznanje o Bogu tamo bijaše tako veliko, da je davao mnoge vrlo vješto zaveo u svoju službu.Raskol je tome išao u prilog. Vladalo je bezboštvo, a raskalašenost bijaše općenita. U ta teška vremena sv. Misi se prisustvovalo samo na najveće blagdane u godini. Jedva su se i za Uskrs ispovijedili. Crkva je opustjela, a gostionice su se svaki dan punile.

Novi župnik to dobro zna, pa je ipak radije uzeo ovu župu nego li bogatu župu grada Pont-a. To je bio njegov ličnI izbor. Po tome možemo zaključiti kolike je dimenzije imao horizont ove svećeničke duše.

Petar Fourier rodio se u Mirecourtu 30. studenoga 1565. u staroj tvrđavi, koja se ponosno smjestila iznad Madon-a. pola milje daleko od pokvarenog Mattaincourt-a. Studirao je temeljito i opsežno na mladom, ali već naprednom sveučilištu u Pont-a-Mousson-u. Sveučilište je bilo u rukama Isusovaca. Zatim je bio primljen

među Regularne Kanonike stare šamuzejske Opatije, koja je kao i mnoge druge u ono doba pala u prijašnjoj revnosti.

P. Bedel nam piše, da je žar u Chaumousey-u bio na umoru. Lov je imao više ljubitelja, nego molitva. Fourier ovdje nailazi na protivljenja, čak i na progone, na sve ono što je trebalo da iskleše u njegovoj duši čvrste kreposti. No Fourier nije klonuo.

Vrlo učen poznavalac duša u XVII.st. P. de Berulle rekao je o Fourier-u" "Ako hoćete jednim pogledom obuhvatiti sve kreposti, morate poći u Lorenu, jer su one sve utjelovljene u osobi Mattaincourtskog Oca.

Pastir u času vidi jednim pogledom svoje stado s velikim žarom ljubavi.

"Bog se daje ljudima u sv. Sakramentu samo zato, da ih usreći i spasi. Tako se i ja danas vama dajem, ne tražeći ni čast, ni sreću ni dostojanstvo, nego samo spas vaših duša, koje želim spasiti, pa makar morao proliti svoju krv i dati život za njih... " Tako je govorio Fourier kod svoje prve propovijedi u novoj crkvi. Bilo je Tijelovo, uzbuđenje je bilo veliko. Navečer se na pragu nije više raspravljalo o suknu ni o zlatnicima, nego o novom župniku, koji je tako divno govorio, koji je tako naobražen, a izgleda kao svetac...

"Ništa na svijetu nije tako lijepo kao čovjek, koji ne ljubi sebe", piše P. Bedel s uživanjem. Činjenica je, da je P.

brzo osvojio svoju župu. Kad nije u crkvi propovijedao,poučavao ili ispovijedao,on bi stajao na pragu svog malog stana, kad su ljudi polazili na posao.Tako im je prištedio neugodnost i stid,da uđu k njemu. Župni dvor je također otkrivao pogled na mnoge kreposti njegove duše. Njegov životopisac piše:"U njegovom kućanstvu nije bilo ni zdjele ni lonca,ni stolnjaka,ni ubrusa. Od pokućstva je imao samo krevet, koji mu je služio za paradu" (Bedel),jer je on spavao obučen na drvenoj klupi od jedne i pol stope.

Provodio je strogi život. On je vidio u Chamousay-u,i sada u njegovoj župi,koliku štetu nanosi novac i poroci. "Ovo dvoje pustoši sela nemilosrdnije od divlje zvijeri,koja je pobjegla u plodna polja" (Bedel). Fourier nije htio ništa posjedovati. Živio je siromašno i zato je posjedovao sva srca. Doskora će ga svijet u Loreni prozvati imenom,koje će živjeti kroz vjekove: "Dobri Otac,dobri matenkurski otac!"

Međutim ovdje se nameće jedno pitanje:Taj siromah u dobrima ove zemlje,posjedovao je veliko bogatstvo duha.A čemu tolika učenost i naobraženost,tolika profinjena i mudra ljubav prema ljudima,toliko iskustvo o putevima Božjim? Zar sve to da se zakopa u seljačku zemlju? Kod ljudi koji nisu znali ni grčki ni latinski, koji nisu znali ni abecedu? Koliko izgubljeno bogatstvo,koje bi moglo poslužiti na drugom mjestu! Jednim"jedinim pogledom" Providnost vidi bolje nego mi!

NESHVATLJIV POSTUPAK

Kako smo rekli, Alis je odlučila, da će biti "pobožnija prema Našoj Gospi". Blagdan Pohođenja bio je blizu i ona odluči da pođe na sv. ispovijed k novom župniku. Lijepa župljanka dakle stiže u crkvu, pobožno se pripravlja i dade pozvati g. Fourier-a. Ali mattaincourt-ski župnik - slučaj koji se ne da objasniti, za kojega se ne zna da je ikome odbio kakvu uslugu, poručuje da nema vremena. Što to znači?

Gospodine župniče, jedna duša vas čeka i to nije ma tko! Gospodine župniče, ne valja oduzimati hrabrost dobroj volji, niti je ostaviti da predugo čeka! - Ne, ne, gospodin župnik nema vremena!

Alis se je morala vratiti zbunjena i u dnu srca veoma razočarana. Ona će kasnije reći u svojim Relacijama: "Izgubila sam tada pobožnost, koja zaista i nije bila čvrsta." To je možda bilo prvi put, da je ova mlada kraljica bila odbijena. No Alis je brzo stresla svoju zlovolju. Zašto da se žalosti? Uostalom, tanjen život i nije mnogo gori, nego koji drugi. Bog od nje ne traži toliko, ona pretjeruje. Ali uzalud se je tješila ovim

i onim, nezadovoljstvo je nije napuštalo, pratilo ju je cijeloga puta.

Marie-Noel pjeva:

"U meni očajava iščekivanje bez cilja,
Ja bolujem za zemljom odakle mora vjetar puhnuti.
Gdje je dakle moja domovina, gdje kuća moga oca,
Gdje je tajni put, kojim moram otići...?"

Ali zašto je morala biti odbijena tako hladno, u času kad je toliko trebala pomoći? Je li to bilo već psihološko lukavstvo budućeg vođe, koji je morao nedjeljom zamijetiti ovu visoku djevojku, među svojim slušateljima? Ili je to bilo tajanstveno djelovanje Providnosti, koje na oko uništuje naše ljudske planove, samo zato, da bi onda iz ruševina načinio nešto božansko? U to ne možemo sumnjati. Bog nikada nije tako blizu kao onda kad se nigdje ne očituje.

\+ + +

O B A V E Z A

Jedne od slijedećih nedjelja Alis je pratila Misu u mattaincourt-skoj crkvi. Najednom je rastrese vesela svirka, koju je čula, kako odjekuje u zraku. Posebno zvuk bubnja, koji je snažno odzvanjao pod svodovima crkve. Ona sama pripovijeda: "Kako sam veoma voljela plesati ovaj zvuk je privukao svu moju pažnju i ja sam slušala."

Osam dana kasnije na istom mjestu i na isti način začarana se svirka ponovila. Alis je bila zapanjena. Što je mogla značiti ova svirka, koja je bila neovisna od njene volje, a ipak ju je posve zaokupljala? Ona se prekori radi velike rastresenosti i nutarnje lakomislenosti za vrijeme sv. Mise, te se žalosna uputi natrag u Hymont.

"Orate fratres - Molite, da bude moja i vaša žrtva ugodna Bogu...", ozbiljno je izgovarao Fourier okrenuvši se prema svojim vjernicima. I po treći put čudna glazba zazuji u ušima Alis, ali danas zavodljivije nego prošlih nedjelja. Ovaj puta nije došao samo zvuk nego i slike. Vesela je skupina bučila gore od pijanstva i za čas su se pokazale slike. Bila

je to bezbrižna skupina mladeži, koju je predvodio i privlačio sotona udaranjem u bubanj.

"Kad sam to dobro uočila, piše Alis, odlučila sam istoga časa, da nikada više ne ću pripadati toj skupini."

Tada se u duši Alis zbio dubok preokret, koji je proizveo sam Duh Sveti, a ne ona. To se doskora pokazalo. Preko ovih naivnih slika ona je jasno upoznala, što vrijede tašta zadovoljstva, za kojima je ona išla. Dapače, tada ju je potpuno osvojio Duh Božji. "Činilo mi se, piše Alis, da mi je netko izvadio cijelu nutrinju i stavio u me novi duh." Osjećala je u isto vrijeme puninu i prazninu. Ona izjavljuje vrlo jednostavno, ali sa samosviješću, koja je rijetka u takvim trenutcima: "da pažljivo promatra", "da stvara odluke"... "da se pomnjivo ispituje u sebi. U svemu tome nema ni traga kakvoj osjetnoj privlačivosti ili čuvstvenom uzbuđenju, nego samo mirno odlučivanje.

Alis upire oči samo u veliko svijetlo, koje izravno pada na njezin razum i vjeru, te se obavezuje u najpotpunijem smislu riječi. To su bile njezine duhovne zaruke. "Obećala sam, da ću u buduće činiti sve što budem znala, da se Bogu najviše sviđa, pa makar morala i umrijeti." To je tako jasno i odlučno, kao oštrica mača. Kao da govori neustrašiva djevica iz Domremy-a. Alis nije svoje bića samo posudila Bogu. Ovdje se radi o

jednoj obavezi. I u svom žaru sa sigurnim smislom za apsolutno, ona odmah polaže zavjet čistoće. "Od ljupke riječi igra srce moje; posvećujem pjesmu svoju tebi, o Kralju" (Ps. 44, 1).

Možda je ljudsko biće baš onda tako privlačivo, kad se ono obvezuje na nešto uzvišeno, a ipak toliko jednostavno!

U svakoj obavezi ima mnogo opasnosti. To je neka vrst avanture. U obavezi ima nešto bezuslovno. To nije ni zamjena, ni trgovina ni ugovor. To je nešto, što jedno biće daje drugom biću; dvije ruke vazala u rukama svoga gospodara, koje se predaju bez plaće. Obaveza jest milost u glađenog i slobodnog viteza, te tiha ljubav zaručnice; nevinost djeteta koje se odriče i prepušta: "Oče, evo ti ključ moje kuće, ja stavljam svoje ruke u tvoju ruku!" A to privlači samo plemenite duše. Prosječni se ljudi ne obvezuju... I evo, sada se Alis obavezala.-

"Ite missa est", pjeva g. župnik. Ministrant gasi svijeće. Ljudi izlaze jedni za drugima. Zaustavljaju se pred crkvom, da se naklone i pozdrave jedan drugoga. Nitko ni ne sluti o preokretu, koji se dogodio u duši Alis. Žarko ljetno sunce pozlaćuje njezinu mladost. Samo pronicavo oko moglo bi zamijetiti, da se njezine vjeđe češće spuštaju, toliko je žudila, da u šutnji opet nađe milost, koja se je netom izlila u njezinu dušu.

GDJE SE SASTAJU PODSMJEHIVANJE I RUGANJE

Herni Bremond tvrdi, da na svijetu ima dvije vrste duša: pjesničke i prozaičke! To ne znači, da pjesnička duša ne će nikada u životu pisati proze, niti da prozaička duša ne posjeduje plemenitih zanosa. Nego to samo znači, da u takvoj pjesničkoj duši vlada pjesma, ideal, velikodušnost, nešto što titra, što se peonje i što pri povratku na zemlju dobije oblik dara.

Alis je bila pjesnička duša. Na snažni udarac gudala, koje je prešlo preko njezine duše, ona je odgovorila pjesmom cijelog svog bića.

Prvo je u njoj zapjevala čast, a bila je vrlo visoka. Biti čovjek od jedne riječi, od jednog kroja, od jednog izraza - to je čast. Pošto je Alis odlučila predati se posve Bogu, nije trebalo misliti, da će još živjeti za svijet. Trebalo je skinuti "stari natpis" - "staru firmu", kako iza onih Savojskih brda reče jedan sv. Franjo Saleški gospođi de Chantal.

Sa smjelošću svoje duše i svoje mladosti Alis se nije vukla putem. Nije o-

klijevala niti pitala koga za savjet, nego je jednostavno smotala svoje vrpce, svilu i čipke, te obukla tamno odijelo i bijeli veo seljačkih djevojaka. Treba mnogo temperamenta da se čovjek ovako afirmira. Ništa ne smeta, što se to preoblačenje puno hrabrosti, nije svijetu svidjelo. Pogledajte samo lijepu Alis u tom odijelu služavke! Nema smisla opisivati reakciju cijele okoline, nezadovoljstvo rodbine, posmjehivanja, zlobne primjedbe, neslane šale. Oni, koji su joj do jučer laskali bili su i sada najviše zaposleni. Ono, što svijet ne razumije, gazi i prezire. Računali su da će mladu djevojku oduševiti drugim idejama, da će je skloniti na udaju s nekim daljnjim rođakom obitelji Le Clerc-a. Ali uzaludno je svako nastojanje!

Alis je imala jedno zvanje, jednu ljubav! Odrekavši se svega lažnoga, vidjela je kako izvire vječna i apsolutna istina. I toga časa, ona je svu svoju ljubav upravila toj istini, jer je pripadala onoj vrsti ljudi, koji se ne zadovoljavaju s relativnim, koji se ne zaustavljaju na nečem nedovršenom, nesavršenom. Bog je sve, trebalo mu je dakle i žrtvovati sve!

Montalembert piše: "Kakav je taj nevidljivi Ljubimac, koji je umro na Križu prije 18 stoljeća, koji još uvijek privlači k sebi mladost i ljepotu i ljubav? koji se pokazuje dušama u takvom bljesku i draži, da mu ne mogu odoljeti? Koji o-

svaja i plijeni duše? Zar je to neki čovjek? Ne, to je Bog! To je velika tajna i ključ onog uzvišenog i bolnog misterija. Tako može samo Bog osvajati i trimfirati. Samo je On vrijedan tolikih odricanja. Toga Isusa, čije Božanstvo svakog dana toliko vrijeđaju i poriču, za Njega svjedoče čudesa heroizma i nesebičnosti, koja se zovu zvanja. Mlada i nevina srca predaju Mu se da Ga nagrade, što je dao nama Sebe samoga. I ta žrtva, koja nas razapinje, samo je odgovor ljudske ljubavi Božjoj ljubavi, za nas razapetoj." -

Ruganje svijeta nije slomilo Alis. Njezina je duša žeđala za Bogom, a bila je neiskusna. To je bio njezin teret. Kako da ispuni svoj život? Kojim pravcem da pođe? Ako je pozvana da pođe Božjim tragom, tko će joj pokazati put?

Ona se odluči, da opet potraži Petra Fourier-a. On ju je doduše prije nekoliko sedmica bio potjerao, te joj ponovni povratak nije bio baš tako lak.

Čuo je mattaincourt-ski župnik mnogo o njoj govoriti. U mjestu se što-šta naklapalo. Što je on o tom mislio? Je li joj odobravao ili ju je osuđivao? To oprezni Lorenac nije nikom povjerio. Što je Fourier osjetio u duši kad je ugledao ovu ponosnu godpođicu u odijelu ponizne seljanke, neka si svatko predstavi kako hoće.

Je li osjetio toga časa nešto misteriozno i božansko, što često privlači

dvije svete duše, pozvane da zajedno pro slave Boga? Nešto je slično osjetila sv, Klara kad je prvi put čula Asiškog Siromaha. Isto je to za kratko vrijeme proživjela barunica de Chantal pod propovijedaonicom Msgr-a Franje Saleškoga ili Luiza De Marrilac uz Vinka Paulskog. -

Je li bio uzbuđen kao sijač, koji iz nenada opazi da iz suhe crne zemlje niče njegova sjemenka? Fourier je mogao bez pretjerivanja misliti, da su njegove nedjeljne propovijedi imale udjela u obraćenju gđice Le Clerc. Čovjek oštroga pogleda kao on, prodahnut velikim idejama, liječnik bijede, koju je dobro poznavao, mogao je vjerovati, da je nebo konačno odgovorilo na njegove molitve i pokore, te mu poslalo evo ovu gospođicu, čistu kao zlato, savršeno spremnu da služi svome Spasitelju. Tako bi zacijelo mislio Biskup iz Ženeve, da ju je ugledao.

Ali to nije izgledalo tako. Petar Fourier bio je sama mudrost i poniznost. Iako su radost i neka sveta nada na čas zalepršale krilima na prozoru njegove duše, to je vrlo brzo zatvorio on ove dvije ptice natrag u kavez.

Trebalo je prvo prosuditi što znače sve te vizije, đavli, taj nagli preokret života pripravan na sva izrugivanja, taj položen zavjet bez ičijeg savjeta. Nije li sve to bilo čisto sebeljublje? Ako se je ovdje zaista nebo spustilo do ovog malog stvora, to je pogotovo trebalo ovu

pokornicu voditi putem poniznosti.

Tako je Alis bila protjerana radi svoje smjelosti, oholosti i duha neovisnosti. Trebalo se toga riješiti u ispovijedi, u jednoj velikoj ispovijedi od cijeloga života. Alis nije zabušavala savjest. Imala je jasan pogled, te je brzo završila svoje ispitivanje. Nije li njezina velika pogreška bila lakomislenost? I što je ljubila zabavu, kićenje i ples? Fourier-u se činilo, da je prebrzo obavila svoj posao, te da bi morala pomno ispitati motive, korijen ganuća svoje duše. Milosti, koje je ona primila iziskivale su delikatnu dušu. - Tu ne pomaže metenje, treba ispitati sitni prah, koji oduzima sjaj i ljepotu.

Dao joj je knjižicu, po kojoj će pomnije ispitati savjest.

Poniženja nisu smrvila njezinu dušu, a nisu je ni zatvorila. Alis je tražila jedino Boga i sve će joj poslužiti da Njega nađe, pa makar morala i umrijeti, rekla je kasnije u svom prvom zanosu. I ona se vrati mirno putem u Hymont.

+ + +

NA PUTU

IZ HYMONTA U MATTAINCOURT

Duh Sveti ne mazi duše. Iako im daje kušati velike slasti, to ih On vodi kroz najbolnije čišćenje. Pogotovo one, koje zove na savršeno sjedinjenje. Spasitelj nam u Evanđelju ne govori o ladanju, nego o mirazu vatre i mača.

Put, kojim će poći Alis divan je i bolan. Sveščić, koji joj je Fourier dao napunio je njezinu dušu, dopuštenjem Duha Svetoga, valovima tjeskobe i gorčine. Svi grijesi spomenuti u knjizi učinili su joj se baš njezini. I najednom, kao da ju je povukla struja iz dubine, Alis se našla u ponoru grozne spoznaje same sebe pred licem Božjim. Bilo je to zaista ono: "Ti si ona koja nisi", sa svim onim poništenjem, koje obasjava svijetlo samoga Boga. Ta živa spoznaja grijeha i nesavršenosti nije znak padanja u zlo, nego naprotiv, znak oslobođenja. Grešnik ne će sponati grijeha, ali svetac da. Pascal kaže: "Spoznat ćeš grijehe samo ukoliko ih budeš okajavao."

Marmion tvrdi, da se ova spoznaja ne može postići bez posebne milosti Duha Svetoga. Tolika je to milost za duhovni

život.

To isto stanje ima više stupnjeva. Alis ih je brzo pregazila.

Kao vrući vjetar koji suši i spalju je zemlju, oduzima joj život, draž i ljepotu, tako je Alis upoznavši svoje biće i njegovo uništenje upoznala i pustu nenavodnjenu zemlju. Najednom netko joj je oduzeo sve što je do jučer posjedovala tako intimno: jasnoću duha, čvrstu vjeru i slast dobrote Božje. Njezin jedini dio postali su gorčina, napast da huli pred misterijem zla i guste duševne tame. U ovoj noći duše Alis pružena prema milosrđu kao utopljenica dane i tjedne grčevito se je držala jedne svijetle misli, koja je lebdjela nad tim ponorom: "Bog je dobar, Bog je dobar!" To je neumorno ponavljala.

O da je bar tada smjela upoznati kako je to divna gorčina! Jer što ju tako slomi, ako ne ljubav? Što ju muči, ako ne grijeh, uvreda Boga, život, kojemu je cilj uživanje, nevjernost poticajima milosti. Zatim strah, da će i u toj pomrčini svoje duše uvrijediti Boga. Onog Boga, koji se čini da je drži samo još jednom tankom niti uza se. Boga, kojega njezine smalaksale intelektualne sile predstavljaju u isto vrijeme kao iluziju, kao moguć-nika zla.

Koliko je protivurječja bilo u tim noćima duha! Jer dok svaka sigurnost o Bogu iščezava, čovjeka ne napušta muka, da bi Mu se mogao ne svidjeti!

Fourier nije napuštao dušu, na kojoj je Bog tako žestoko radio! Strpljivo, očinski, kao pastir koji se naginje nad svoju bolnu ovčicu, dopustio je da dolazi svaki dan u njegovu ispovjedaonicu. On ju je poučavao o zakonima nutarnjeg života i savršenosti. Njegove izvrsne teološke studije našle su najednom polje rada. Postao je siguran učitelj, nenadoknadiv za ono vrijeme, za ono mjesto, da bi mogao voditi ovu malu početnicu na putevima Božjim.

Kroz šest mjeseci Alis je svakog dana polazila putem, koji izlazi iz doline Hymont. Penjala se uzbrdicom, koja se polako spušta na duljini od dva kilometra između voćnjaka i polja od konoplje do sela Mattaincourt. Tko prolazi danas tim putem ne može prikriti uzbuđenje. Pogled Alis-e spuštao se na ta polja, a njezinom je vrućom molitvom odisao cio kraj. Nešto će vam neodređeno obuzeti srce, kao neka daleka simfonija, melankolična i blaga. To su putevi prošlosti, koji se dižu iz dubine zemlje; oni se priključuju našoj samotnoj meditaciji. Potom slika ove male zemlje iščezava, a u duhu ostaje samo putanja patnje, po kojoj Alis mučno koraca. Prirodno je, da nas ovaj put može u prvi čas uznemiriti. Duši, koja se tako velikodušno predala prije nekoliko dana, Bog odmah odgovara odbijanjem i napuštanjem. Duša je htjela trčati po putevima Božjim, a sada, kao da ju je izbacio iz sedla i sravnao sa zemljom.

Ona, koja je tako povjerljivo pjevala "i zabrao 'me je", sada mjesto svadbene pjesme samo govori: "Smilujte mi se!..., jer me je pogodila ruka Božja." Zar je to ruka Spasitelja? Ruka, u koju sam s predanjem stavila svoje ruke zauvijek?

Sv. Terezija je jednom blago Spasitelju prigovorila: "Gospodine, kad tako postupaš sa svojim prijateljima, nije čudo, što ih imaš tako malo."

Pa ipak, Bog se razumije u posao izgrađivanja svojih svetaca. Prvi zamah Njegova noža izgrađuje heroje.

"A čovjek nije heroj dok ne posjedu je jednaku hrabrost za boli i opasnosti puta kao i za ništavilo - pustoš koja ga čeka u njemu samom" (Thibon).

Ali, divne li zadovoljštine! Ruka Boga koji ranjava, ranila je prvo sebe ljubavlju, a tek onda je počela bolno izrezivati svoje heroje. Sjedinjenje se stvara od rane za ranu.

Zato duša, koju je ranila ruka Raspetoga ni u poništenju ne traži odmor, nego još više patnje, stoga se predaje izvanrednom mrtvenju. Alis bilježi u svojim Relacijama vrlo jednostavno: "Ponudila sam Bogu svoje tijelo, da bude smrvljeno na tisuću komada... Željela sam jako pokoru i puno sam je vršila." Ovo mučenje nije bilo za nju ni cilj ni svrha, nego samo prag preko kojega treba prekoračiti.

\+ + +

USTANI, PRIJATELJICE MOJA

"Naplatio sam ti mladu ljubav tvoju, zaručničku milinu tvoju."
Jeremija

Posao oko nutarnjeg života je velik. Put, koji duša mora prijeći do sjedinjenja s Bogom ima nekoliko dijelova. Nazivaju ih tri stadija, tri puta ili sedam stanova. Sve je to predmet opsežnih znanstvenih studija. Alis ih nije proučila. No jednoga dana poučena od Duha Svetoga shvatila je sve u nekoliko časaka mističnoga stanja, koje je istinska pouka o svemu duhovnom. Upoznala je na vrlo zoran način tri različita stanja duše: stanje grijeha, stanje milosti i stanje savršenosti.

Ona bilježi u svojim Relacijama: "Jedne večeri pod razmatranjem najednom me spopao neki strah. Pričinilo mi se, da sam postala nakazno debela i teška, da ni sam mogla pokrenuti ni prsta. Izgubila sam i govor. U nutrinji mi nešto govorilo: Ovo je stanje grešnika, koji se ne može očistiti bez milosti Božje. - Dosta blizu sebe ugledala sam đavla i anđela obučenog u tijelo. Anđeo je držao isukani

mač protiv đavla, kojeg je natjerao u bijeg velikom bukom. Smjesta sam postala tako laka, da sam se uzdigla u vis, a ni sam opazila, da me netko drži. I opet mi nešto progovori kao prije: Ovo je stanje milosti. - Moje tijelo se zatim spusti i osta nepokretno. Onda se počne trošiti penjući se u vis kao dim. Ovo je trošenje išlo od prstiju do glave. Opet mi progovori: Ovo je stanje savršenosti. Ono se sastoji u tome, da se tijelo podvrgne duhu, a duh Bogu, te samo Njega traži i ljubi iznad svega, te se uz Njega samo veže."

Snažno djeluje ova skraćena askeza i mistika, ako se razmatra u oblicima ovih slika.

Nakon ove poduke Alis proživi u duši naglu promjenu. Ona kaže: "Oslobodila sam se poslije ovoga svih napasti." Bog je katkada tako divno nagao. Najednom se je stišala oluja tame i tjeskobe, koja je kroz tjedne Alis sravnjivala sa zemljom. Iščezla je iznenada kako je i došla i nastao je veliki mir. Alis je opet živjela u svijetlu i miru. Njezino biće prodahnuto Bogom bilo je u jednom ushićenju.

Sveti Kantik pjeva: "Zima prođe, ode, prošumi dažd. Na polju pokazuju se već cvjetići. Došlo je vrijeme rezanja loze. Grgutanje grlice čuje se u zemlji..... slatko miriše cvijet vinove loze. Ustani, prijateljice moja! Ti lijepa moja, dođi!"

Pjesma misterija, koji daje naslutiti ono, što se ne da izraziti, pa makar mi i veoma željeli u nj prodrijeti. Nitko ne može duši oduzeti tajnu njezine ljubavi.

Thibon tvrdi, da se "mnoge stvari na ovome svijetu smiju samo promatrati a ne dodirivati niti kušati. Mnoge stvari moraju za nas ostati zvijezde."

U zanosu svoje ljubavi Alis zaboravlja na teške kušnje jučerašnjeg dana. kao svijeća, koja se rastapa blizu plamena, Alis je osjećala žarku želju, da se uništi, da bi se mogla sjediniti. Zato se nudi patnjama u trajnom zanosu svoju velikodušne naravi. Ali ona o tome bilježi rezervirano i mirno poput svih onih koji ljube: "Činilo mi se, da patnje božanstvenije vuku čovjeka k Bogu", jednostavno je napisala.

A što je svijet govorio za to vrijeme ?

Brbljao je i dalje. Alis je živjela u kući svojih roditelja kao pustinjak gotovo u neprekidnoj molitvi, zadubljena u Boga, neosjetna za sve drugo. Njeni roditelji nisu bili zadovoljni. Neki su ih žalili, drugi su im se rugali. Ovo stanje nije moglo dulje trajati. Ako Alis već želi postati redovnica, neka uđe u jedan samostan. Recimo kod Klarisa u Pont-a-Mousson-u, predloži Fourier. Taj samostan bio je jedini, gdje je još bilo revnosti. Radije da ode Trećoredicama svete Elizabete, govorio je g.Le Clerc, jer je on smatrao Klarise prestrogim Redom.

Tako su mislili ljudi, ali Bog ne. Alis je mirno čekala od Gospodina znak. "U duhovnom životu ima jedna posebno duboka i dragocjena poniznost, a to je poniznost predanja" (Lallement). Bog se je odazvao na ovo divno iščekivanje. Alis je snila san: "Činilo mi se, da gledam procesiju odjevenu u bijelo; mislila sam da je iz Reda sv. Franje. Slijedeći je, došla sam na mjesto gdje su bila podignuta četiri široka stupa. Između dva stupa sjedila je sv. Klara i sv. Elizabeta. Predstavila sam im se, te ih zamolila, da me jedna od njih primi za kćerku. Nisu me htjele ni jedna ni druga. Pokazale su mi nešto između stupova i rekle, da je to moje zvanje. Bila je to kolijevka za djecu. U sredini kolijevke bio je usađen struk zobi sa granama i zrnjem. Blizu kolijevke bio je ogroman čekić, koji je sam od sebe udarao struk kadgod bi se kolijevka zanjihala na jednu ili na drugu stranu. Shvatila sam u duhu, da će Red, koji ću ja prigrliti pretrpjeti mnogo progona, ali da se ne će raspasti. To mi je označivao struk slame, po sebi tako slab, a ipak ga čekić nije mogao slomiti. Naš Gospodin će ga osnažiti i učvrstiti."

Koliko se tajna krije u ovim slikama! Alis je tu razabrala slabosti i protivurječja jednog još neosnovanog Reda.

U nama, koji imamo za sobom prohujalo vrijeme, klas, kolijevka i čekić progonstva bude snažno sjećanje. Koliko puta

će kroz vjekove jedan udarati, a drugi se sagibati. Koliko će bježanja u Egipat preživjeti ta Kongregacija, da se spasi kolijevka t. t. dijete.

No tada je za dušu Alis kolijevka bila još nešto sakriveno. Uostalom, bojala se je i obmame, zato nije mnogo vjerovala svemu tome. Nakon mračnih pogleda u budućnost, šćućurila se je stidljivo i smjelo u volju Božju kao velika ptica koja sklapa svoja krila. Nešto joj je ipak ostalo u duši. Neka bujica koja se je dizala i preplavila ju malo pomalo toliko, da je morala o tome govoriti s Fourierom. "Trebalo je osnovati novu kuću, gdje će se činiti svako dobro, koliko je samo najviše moguće". No možemo si zamisliti, da Fourier nije prihvatio ovu novotariju. Osnovati Red, a zašto, a kako? Ni Alis nije pravo znala, što te riječi znače. Našla ih je jednoga dana u duši, a nije znala odakle dolaze. "Nova kuća, gdje će se činiti svako dobro, koliko je samo najviše moguće." To je bilo sve. Drugo ništa nije mogla reći.

Ali ove riječi su je mučile tako silno, da je morala ponovno o tome govoriti Fouricr-u.

Previše razborit, da bi povjerovao ženskoj mašti, ali isto toliko razborit, da bi ražalostio Duha Svetoga, ako je to bilo Njegovo djelo, Fourier je na tu nakanu molio. Jednoga dana reče on Alis-i: "Pa dobro, idite, i potražite si družice!

To je bio izazov na dvoboj.

Ljudski govoreći ovo redovničko novačenje u Mattaincourt-u bilo je nešto nemoguće. Alis je mirno odvratila: "Čini mi se, da je kod Boga sve moguće, ako hoće." Ova mala osnovateljica od dvadeset godina bila je veoma bogata. To bogatstvo bila je njezina jednostavna odjeća i pouzdanje u Boga. E da, jer pravo bogatstvo je više u biću, a ne u imutku. A njezino biće bilo je bogato radi potpune ovisnosti o Bogu.

Toga dana počela je milost stidljivo koracati kroz selo. Imala je i draži i odaziva tu i tamo. I najednom, jedna za drugom kao da ih vuče nevidljiva ljubav potražile su Alis. Prvo jedna, pa dvije, doskora ih je već bilo tri. A što su rekle kad su potražile Alis? "Želimo živjeti kao vi!" Sve je bilo tako kratko! Jer tako je jednostavno ljubiti. A Alis je ljubila, to se dobro vidjelo. Dakle, mi to želimo, primite i nas!

Tri zvanja za šest tjedana. Ritam je bio izvrstan.

Sve četiri pošle su dakle do mattaincourt-skog župnika. Možemo lako zamisliti tu sliku: Kita mladosti, radost gluha za sve što se može dogoditi, nekoliko stidljivih pokreta: Tko će pokucati, Tko će progovoriti? Pa ona odlučna revnost mlade ljubavi: "Mi želimo živjeti zajedno i činiti dobro, koliko je to najviše moguće."

Petar Fourier bio je svladan, Njego vo očinsko srce snažno je zakucalo. Nebo je privoljelo. Božji sluga učini isto. Pokorio se u svojoj nedostojnosti i pristane da primi one, koje su čekale, da im netko otvori vrata. Ali, koja im vrata otvoriti? Konačno i to neodređeno osniva nje lebdjelo je u oblacima. Bilo je to vrijeme reforme, kada Crkva radije zatvara nego osniva Redove, tolike su bile ozbiljne zloporabe.

Oprez ljubi sve što je polagano . Fourier im prvo otvori vrata ispovjedaonice. Ovdje će njihove duše pripraviti pokora i snaga Sakramenta. One moraju biti na neki način otkupljene, ako se žele posvetiti spasavanju duša.

BADNJA NOĆ 1597.

Rosite nebesa..."

Jednoga dana sunce je ostalo za oblacima. To je iskoristila jesen da započne svoj rad. Stresla je lišće s drveća i zemljoradnici su spoznali: Vrijeme je da se zrno stavi u zemlju. I Petar F., rasni stanovnik zemlje, shvatio je to također.

Kao sijač odlučio se za prvi pokret. Neka se prva brazda za novo djelo otvori u Badnjoj noći. O kako će biti jednostavan i skroman taj prvi pokret. Ali to će biti ipak neki početak: Alis i njezine pratilice moći će se udržižiti. Nastupit će javno na Ponoćki u mattaincourt-skoj crkvi u jednakom skromnom odijelu, koje je odabrala Alis. Ne će položiti zavjete, nego će se, kako kaže tradicija posvetiti Gospi. A Fourier će razjasniti svojim župljanima, što to znači. Tako će sada želja ovih djevojaka, da se potpuno predadu Bogu, dobiti prvu privolu Crkve. Zato će poslije Kongregacija Naše Gospe uvijek smatrati Badnju Noć kao dan svoga rođenja.

P. Bedel, suvremenik Fourier-a piše, da je "to bio prizor dostojan neba. Ali i sretan slučaj, vidjeti jednu Družbu u

kolijevci u isto vrijeme, kad je Sin Božji bio u povojima. Pa te mlade duše, koje su se potpuno predale klanjanja vrijednom Veličanstvu u isto vrijeme, kada se to Veličanstvo sve predalo ljudima."

Kako je divna bila tog prvog jutra mlada Kongregacija! Imala je miris zore, onu svježinu stvari koje nastaju i onu čistu Kristovu ljubav, tako vruću, tako velikodušnu. Nježni sv. Bernardo rekao bi: "To je bio raspjevani poljubac!" Bog je dobro znao, što će iz toga načiniti. Drago Mu je bilo staviti uz kolijevku Božjeg Djeteta, uz kolijevku Riječi, Družbu koja će kroz buduće vjekove poučavati tolike dječje duše u ime Kristovo.

Večernji Angelus odzvanjao je u sumraku. Blagdan se primicao kraju. Četiri skromne djevojke, a bit će ih doskora 6, povukle su se svaka u roditeljsku kuću. Sastajale su se samo na molitvu. Proživljavale su i dalje svoj misterij Božića, a taj je bio: šutnja, poniznost i predanje.

Selo se u početku divilo, konačno ga je ova ustrajnost umorila. "Skromnost djevojaka bila je za njih nešto neobično. Njihova revnost nakaza od pobožnosti; jednako odijelo licemjerje; njihovo društvo ishitrenost, a zapostavljeni položaj ludost." Petar Fourier je to govorkanje mirno pustio. On je molio. Kao sijač, koji je stavio zrno u zemlju, gledao je samo u nebo, hoće li biti snijega ili

mraza, kiše ili rose, da njegova žetva bude plodna. Vapio je Bogu za svijetlo i pomoć. Kakav pravac treba dati novom djelu? Kakvu primjenu? "Činiti svako dobro, koliko je samo najviše moguće", to je nebo reklo Alisi. Ali koje je to dobro? Bilo je tu svakako i ono viđenje s kolijevkom. No sve to ipak nije bilo posve jasno. Premda je Fourier iz iskustva poznavao bijedno stanje dječjih duša, ipak se je bojao svakog pokreta svoje vlastite volje, te je čekao znak s neba. Da se župa posve obnovi, potrebna je bila škola za mladež, koja je propadala usprkos njegovih napora. On je sam o tom već razmišljao. Može se reći, da je baš u toj stvari njegova vrlo nježna i osjetljiva duša išla uporedo s njegovom prirođenom razboritošću.

U noći sv. Sebastijana 20. siječnja 1598. nebo mu pošalje znak. U visokoj sobi župnog dvora, koja se još i danas štuje, ponizni svećenik uronio je u žarku molitvu. Časovi su nestajali jedan za drugim u hladnu i tamnu noć. Fourier je još uvijek molio. Napokon pojavi se zora, a s njom i snažno svijetlo u njegovoj duši. Bila je to kao duhovna panorama o budućnosti Reda. Sve je to bilo tako lijepo, da je "Dobri Otac" zažario se od ljubavi. Bilo je tako uzvišeno, da je šutnja morala sve sakriti. Jer i poniznost ljubi oprez. Tek kasnije, vjeran poticajima milosti ovog čudesnog događaja, pisao je

Petar F. samostanu u Verdunu: "Danas je petnaest godina kako su prva nadahnuća ili misli podigle jedan samostan i načinile stvari, koje će moći služiti i drugima poslije vas." Ali i povjerljivost je diskretna. Mnogo kasnije 1634. dakle nakon 36 godina javio je Fourier redovnicama iz Mirecourt-a: "Šaljemo vam ovaj kolač, da se malo razveselite kod stola na taj lijepi dan sv. Sebastijana, koji se mora slaviti u vašoj Kongregaciji. U počast toga blagdana, molimo vas, da ne postite, makar to bio i petak. Nadamo se, da ćete cijeli kolač razdijeliti, da svaka dobije svoj dio, a da ništa ne oduzmete od običnog obroka."

Diskretna suzdržljivost i djelovanje milosti bili su vjerni jedno drugom, pa tajna o budućnosti nije bila posve otkrivena. Nastavak će dokazati, da je ovo viđenje ipak dopunilo i potvrdilo viđenje o kolijevci. Nebo je dakle zagovaralo djetinjstvo.

Posao ćete moći započeti točno i određeno. Svakako, ali treba slijediti put, koji nije predviđen.

PROGONSTVO U ORMES-U...

Gospodin Le Clerc bio je osramoćen govorkanjem, koje je u onom kraju izazvalo zvanje njegove kćerke. Zato ju je zamolio, da se povuče na neodređeno vrijeme kod čuvenih Tercijarki sv. Elizabete u Ormes-u. Mislio je, ako se rasprši mala zajednica, kojoj je Alis bila duša, propast će sve i bit će mir.

Ormes je šest milja daleko od Mattaincourt-a. Danas je to selo bogato jedino starinskim vratim i starim kamenjem, glasnicima nekadašnje veličine. Davno u 15. stoljeću imao je dva predgrađa, Dvorac i Samostan. U vrijeme kad je bila Alis jedino je još samostan bio važan.

Alis je dakle pošla, premda je znala, da to nije njezino zvanje. Ona bilježi u Relacijama: "Znatiželja, da vidim kako se tamo živi, pomogla mi je podnositi tu nevolju." Divne li psihološke crte. Ova visoka djevojka, koja je već znala posve živjeti u Bogu, nije bila ojađena, što će vidjeti malo unaprijed život, koji se provodi po samostanima. Što se sve govori i radi iza ovih zidina? Kako se sestre slažu? Naravno, tko osjeća da je određen za ovakav život, ne će ni u ovoj

opasnosti izgubiti želje.

Alis se brzo razočarala. Taj samostan pripadao je baš svom vremenu, t. j. bio je mlak, bez revnosti. Živjelo se lako; tamo nisu Boga tražili. Gorčina se spusti u njezino srce pred ovim uskim, zatvorenim obzorjem. Osjetila je najednom, da je stranac. Nikoga, s kim bi dijelila svoje ideale. Osamljenost ju je mučila. Ona piše: "Bila sam ovdje u većoj opasnosti nego u svijetu."

Utonula je posve u molitvu. A jer je samostan bio središte svjetskih sastanaka, Alis je poznavala samo svoju ćeliju i kapelicu.

Još uvijek stoji kapelica samostana u Cremes-u kao svjedok onih dana. Premda je ona danas hambar za sijeno, njeni stupovi, visoki prozori, ukras svoda odaju njezino porijeklo. Sav njen izgled, neka melankolija stvari koje se otimaju smrti obuzet će vam srce. Čim okrenete glavu, reći ćete si: "Tu je to dakle bilo!" A u zagušljivom zraku zidina osluškivat ćete nešto slično jadikovkama: "Na vodama Babilonskim" (Ps. 136). "Kako da pjevamo Gospodinu u zemlji tuđoj?"

Očaj ove jadne prognanice bio je čisto ljudska patnja, a ipak toliko dirljiva. Sveci imaju iste osjećaje kao i mi. Predanost u volju Božju ne oslobađa ih trpljenja. Srce može biti smrvljeno, bitno je to, da ono obožava.

Tako su prolazili tjedni i mjeseci.

Stvari nisu poprimale drugi izgled. Rezultat je bio isti. Bilo je očevidno, da se volja ovih mladih djevojaka nije slomila pod kapricom. Sa svoje strane g. Le Clerc bio je previše ponosan da bi popustio i pozvao svoju kćerku. Fourier već nije znao što bi učinio. I onda mu nečuj no Providnost dođe u pomoć. No to je čitava pripovijetka, lijepa pripovijetka, koja bi se mogla nazvati: "Gospođa A' Apremont".

GOSPOĐA D' APREMONT

Providnost piše našim mislima, naporima, patnjama, pa i porazima, povijest djela. Katkada se najednom posluži nečim, što ljudi nazivaju "velikim imenom". Jer ona želi da se ovdje dolje svi potpomažu, da rade zajedno, čine dobro jedni drugima. I sve to tako divno i jednostavno, kao što si vjernici na vratima crkve pružaju blagoslovljenu vodu od ruke k ruci, od srca k srcu. Svi, koji shvaćaju ovu istinu, nazivaju se "dobrotvorima". Djela čuvaju njihova imena kroz vjekove. Jer samo ljubav ostaje i poslije nas.

U trenutku, kada je Bog htio, Alis dobije pomoć. Gospođa D'Apremont iz Opatije Poussay doznala je, sigurno od mat. župnika, u kakvom je položaju mala, progonjena i raspršena Kongregacija. I ona odluči biti joj zaštitnicom. Ako gđa D' Apremont potpomaže, onda stvari postaju ozbiljne, tako misli svijet. Već su se i onda novosti veoma brzo raznosile. Ali ova je pojurila kao vjetar preko lorenskih brežuljaka. - Tek su je prošaputale Gospođe iz 16 plemićkih četvrti i primile blagonaklono. Odmah se novost spustila iz visoke Opatije, te se zaustavila

na kamenu zdenca, baš u času kad su žene iz Poussay-a došle po vodu. Sada se je skrila pod lipov cvijet u rukama jedne od njih i pošla uz tok rijeke Madone. Do skora ste je mogli sresti na putu, a unišla je u Mattaincourt s rubljem pralja iz Mirecourt-a, koje su se obavezale donijeti je stanovnicima grada s lijepim, novoopranim rubljem. Za kratko vrijeme ona je čavrljala po svim prozorima prodavačica čipaka. Odvezla se je kolima i u Hymont, da umiri g. Le Clerc, jer mu je titula zaštitnice gđe D' Apremont laskala. I napokon eto je u Ormes-u, gdje ju je čekala Alis, da se odmah vrati natrag. Veoma ljubezna gđa D' Apremont, tako ju naziva povijest, pružila je svojom zaštitom mali stan u jednom zakutku njezine prostrane Opatije. Krov je jedino bio potreban. I tako se osnivanje ostvari. Prva stanica bilo je mračno selo, a druga velika Opatija. Možda je to bio simbol za dvostruka poučavanja, koje će Kongregacija pružiti svim djevojčicama, kako bogatima, tako i siromašnima.

Alis i njezine družice pođoše na put. Svaka je nosila časoslov i mršavu prtljagu. Udaljenost od Mattaincourt-a do Poussay-a bila je neznatna. Prispjele su u vrijeme blagoslova. Bilo je veče Tijelova. I priroda je svetkovala. Zrak se je opijao mirisom rascvjetalih lipa. Liturgija je pjevala o sniženju Vječne Riječi u maloj Hostiji "Latens Deitas" .

Ovaj poziv iz Badnje Noći "Latens Deitas - Tajni Bože", sjećao ih je na neizmjerni dar Božji i na prvi korak njihova zvanja, te je pobudio u putnicama tako silnu gestu, da je ljudska razboritost ostala zapanjena. Ušle su u crkvu. Na oltaru svete Menne, Gante jedna od pratilica Alise, položi sve što je posjedovala. Bila je to mala zaliha hrane i nešto novaca, koji se još našao u kesi. Siromaštvo je prvo prekoračilo prag njihova života.

Ali sad je dosta! Treba biti i praktičan. Što će jesti navečer? Vrlo važno, postit ćemo! Kad se mladost predaje, onda žeđa za apsolutnim. Razum će kasnije dobiti riječ. Danas srce mora pjevati, a ono ne želi mjeriti.

Sada će molitvom započeti posao. Nakon zahvale, Alis i njezine družice povukle su se odmah u stroge duhovne vježbe. Fourier se je točno pobrinuo kako će iskoristiti vrijeme. - Pogledajte samo: bio je to upitni arak sa osam točaka: Hoće li se udavati? Ako ne će, hoće li ostati kod roditelja? Ili na nekom povučenom mjestu? Hoće li živjeti svaka sama za sebe? Ili u zajednici? Hoće li ostati u svijetu ili će postati redovnice? U bilo kojem postojećem samostanu? Ili će osnovati novi? Svaki dan su morale razmišljati o jednoj točki, zazivati svijetlo Duha Svetoga, postiti i mrtviti se. Nisu smjele prekidati molitve i pitati za savjet bilo koga. Svake večeri trebale su

zabilježiti na posebnoj ceduljici razultat svog razmišljanja.

Koliko priprave za stvar koja je već davno bila odlučena. Ne smeta! Jer Božji poslovi ne mogu se uzeti na laku ruku. Za to je ovdje oprez i taj "korak po korak" odavao veliko poštovanje.

I svake večeri dolazio je odgovor, jednostavan i jasan, kao Navještenje. Sve su cedulje jednodušno odgovorile jednim "Ecce ancilla". A Fourier, je li se konačno smirio? Još ne posve. Došao je da se uvjeri vlastitim očima, jesu li točno slijedile njegove upute. Nisu li možda radile dogovorno? Možda je ta njihova ljubav prema Bogu bila ražarena zajedničkim sugestijama? U ovo djelo nije se smjelo unijeti ništa ljudskoga, pa čak ni lijepe odluke. I Otac je bio zadovoljan. Završio je rad exercitantica na slijedeći način:

"Vi ste se konačno odlučile, da ćete činiti svako dobro, koliko je samo najviše moguće, što će se Bogu najviše svidjeti. - Pa, dakle - Bogu je draže, da ostavite svijet, nego da živite u njemu, zato treba ga ostaviti. - Svaka bi od vas mogla živjeti u kući svojih roditelja. Ovdje bi radila oko spasavanja svoje duše polako i bez buke. Ali jer je Bogu draži život u zajednici radi dobrog primjera i međusobne pomoći, živjet ćete skupno i zajednički.

- Mogle biste živjeti u zajednici, a da ne položite zavjete, niti da budete redovnice. Ali jer je Bogu draže, da postanete redovnice i jer djela zavjetovane osobe imaju veću vrijednost i uzvišenost višeg reda, to ćete položiti zavjete i prigrliti redovnički život.

- Kao redovnice mogle biste se zadovoljiti radom oko vlastitog spasa. Ali jer ćete Bogu više ugoditi, ako spasavate druge, treba i to pokušati.

- Što više, najbolji način da spasite najviše duša, jest poučavanje ženske mladeži. Zato mi se čini, ako želite preuzeti taj trud, da ćete se morati odlučiti na poučavanje s tim, da ih sačuvate nevine kroz cijeli život, kako ste ih primile s krštenja. A jer je Bogu draže, da se na to obavežete, da ne biste jednoga dana od poučavanja odustale, i da ne bi danas poučavale, a sutra ne, trebat će, ako je moguće, pronaći neki način, da se na to obavežete neopozivo i zauvijek.

- Napokon, razumije se, da je Bogu draže besplatno poučavanje, iz čiste ljubavi prema Njemu. Zato ćete to činiti besplatno, kako siromašnima, tako i bogatima. Da vidimo sada, je li se slažete?"

Ovaj mali govor sadrži dušu Kongregacije. A svaka je ideja obuhvaćena u frazi: "Što je Bogu najdraže", koja će se utisnuti u neispitive dubine duše.

Kongregacija je završila prvo glasanje u petak Tijelovske Osmine. Kasnije

će to biti blagdan Presvetoga Srca Isusova. Duh ljubavi zapjevao je već svoj prvi Oficij.

Što je u to vrijeme mislila gđa D'Apremont o svojim štićenicama? Nije li ju malo zbunilo, što su primile samo njezin krov, a odbile sve drugo? Nisu htjele njezina bogatstva, novca, blagostanja. Vratile su joj njezine košare zaliha netaknute, opterećene samo zahvaljivanjem, jer su one odlučile živjeti kao siromasi. I doći će čas, u koji će, našavši malu kuću u Poussay-u napustiti gostoljubivo sklonište, da bi mogle posve slobodno ostvariti svoje namjere.

No Bog ih nije doveo u blizinu gđe D'Apremont bez posebne svrhe. One će biti učiteljice. Zato će im gđa D'Apremont saopćiti ono, što je po svom društvenom položaju naučila iz područja nauke i uglađenosti. To je prvi nacrt osnovne škole pri kraju 16. stoljeća.

Ali koja je vrijednost ideje poučavati djevojčice?

TEŽAK PROBLEM

Podučavanje je bilo uvijek velika stvar za narode, koji se počinju civilizirati. Kultura je oznaka čovjeka. Kultivirati se i studirati klasiku, nije li to jedno te isto? A kako je tada bilo sa Francuskom u pogledu naobrazbe?

Bez sumnje, Renesansa je upoznala Francusku sa remek-djelima grčko-latinske starine. Dala je novi zamah poučavanju. U Francuskoj je bilo 18 sveučilišta. U Parizu 72 koleža. Stranci su se divili koliki broj studenata daju francuski gradovi. Samo sveučilište u Pont-a-Mousson-u imalo je ništa manje nego dvije tisuće đaka. Ta predavanja odgovarala su onom, što mi danas nazivamo srednje i više škole. A što se je činilo za prvoškolca, t. j. za djecu i za malog čovjeka? Gotovo ništa. "Za mladost u cvatu nije bilo vrt laba." Uvijek se je odgađalo s rješavanjem problema poučavanja siromašne djece. Jedino se je Crkva njime bavila. No nevolje vremena rušile su neprestano male škole, koje su pokušavale raditi po župama i u sjeni samostana. Sve je to bilo samo za dječake. Djevojčice nisu uopće dolazile u obzir. Dakle, jednom riječju, nije ništa postojalo. Osim, dakako za one

povlaštene, koje je obdario stalež i sreća. Za druge nitko nije mario. Nije li sam Montaigne oduzeo ženama pravo na bilo kakvu naobrazbu?

Hajde, hajde, djevojčice, pletite vjenčiće od cvijeća, hvatajte se u kolo i plešite! To su vam jedino priuštili, da nahrane vaš duh, ojačaju dušu, da pripravе vaš utjecaj na sutrašnje ognjište, jer vi morate dati domovini snažne sinove, koje će ona trebati. Za vas nema mjesta u francuskim školama! I tako su se male djevojčice potucale po selima, gdje su učestvovale u igrama dječaka: urlikanje, svađe, krađe i slično. Bilo je za svisnuti.

Gospođa Saint-Marie Perrin piše: "Kada nesreća duboko zahvati jednu zemlju, to će najkasnije ući u srce žene, ali će se tu zaustaviti." Ova velika bijeda djece, koja je bila posljedica tame, neznanja i nemorala, zaista će naći pomoć u srcu žene. Došlo je vrijeme, kada su uvidjeli, da sve što vrijedi za dječake vrijedi i za djevojčice. Što više, da je loš odgoj žene veća nesreća nego loš odgoj dječaka. Jer duša žene oblikuje ljude. A onda, pod neznanjem se kriju velike čisto psihološke opasnosti. "Neznanje je kod djevojčice uzrok nekoj dosadi, tako da se ona ne umije nečin prostodušno baviti... Kod krivo poučenih djevojčica mašta vječno luta... Nepravilna ishrana i njihova znatiželja poklanja sav

žar taštini i opakim predmetima." (Fenelon). One sve prosuđuju prema svojim osjećajima. Istina je za njih ono, što im se sviđa, a zlo ono što im se ne sviđa. Zato treba izgraditi njihov intelekat. A to je rijetka sreća unijeti u dušu žene malo objektivnosti. No to bi ih uravnotežilo za život.

Čas je bio prikladan. Sa Renesansom počinje rasti uloga žene u društvu. "One sada žele svagdje blistati, vladati u literaturi, biti centri duhovitosti. Doskora će u veliku igru političkih pitanja unijeti igru svoje taštine. Nije li ovo lakomisleno komešanje žena bilo jedna od nevolja Fronte? Bila je dakle goruća potreba stvoriti jake žene, sposobne za nove uloge" (Renaudin).

U 17. stoljeću ova ideja poučavanja djevojčica pojavila se s više strana u isto vrijeme. Taj istovremeni pokret bio je biljeg Duha Svetoga.

U Bordeaux-u gospođa de L'Estonnac osnovat će 1606. "Kćeri Naše Gospe".

U Parizu gđa de Sainte Beuve otvorit će 1610. školu Uršulinki.

Ali od godine 1598. vidjet ćemo u Loreni Majku Alis na djelu. Prikupljat će male djevojčice, kako siromašne, tako i bogate, prvo po selima, a onda po gradovima, izvanrednom oštroumnošću. Nebo je uputilo Alis u ovo novo djelo poučavajući je preko uzvišenih slika njezinih vizija. Nakon vizije o "kolijevci", dola

zi vizija "o slamki", koja je značajna za stanje napuštenosti o kom smo govorili.

Alis se je najednom našla u nekom samostanu. Tu je drvenim grabljama pomno sakupljala slamčice, kao što to čine seljaci na njivi nakon što su ljudi srpom pokupili snopove. Povorka nekih časnih Otaca izrazila je kod tog prizora svoje sažaljenje: toliko muke za tako slabu žetvu! Bolje bi bilo da se te jednostavne slamčice prepuste vjetru. Služe i tako samo za pravljenje prostirki ili za punjenje drvenih cipela. Ali među ovim redovnicima bio je jedan vrlo časna izgleda. Alis je prepoznala u njemu sv. Ignacija. Čini se da je on vidio dalje od spoljašnjosti. Zato je Alis jednim pogledom ohrabrio i rekao jednostavno: "Želim da duše malenih, koje su kao djeca što ih je njihova majka napustila, ubuduće u tebi nađu majku!" Povorka se tada udalji, a viđenje zasjeni. Dušu Alis obuze čvrsto uvjerenje, da će njezino djelo obuhvatiti male djevojčice za koje se tako malo mari kao i za ove male slamkice", koje svatko prezire.

\+ + +

MALA KUĆA I VELIKI POKRET

Jedna mala kuća na brežuljku Lorene, proljeće na umoru, zvuk zvona, i eto, po krenuta čitava pokoljenja djece kroz cijeli svijet. Vidite li ih, kako se kroz stoljeća na tisuće penju u užurbanim redovima, poslušni ili jogunasti, bogati ili siromašni, u otmjenom velu ili u seljačkoj bluzi, u dugom crnom suknu ili u kratkom haljetku i sportskim sandalama?

Djeca odgovaraju na poziv tog zvona. Tako je tiho, da ga ni susjedno selo nije čulo i opet tako snažno, da već tri stoljeća zvoni na obuku, a djeca neumorno dolaze.

Kako bismo voljeli biti svjedoci prizora kad su prve majke primale prve učenice u Poussay-u! Koliko je tu moralo biti smisla za budućnost! Geste su bile gotovo iste kao danas. Možemo si zamisliti, premda je velik broj godina, kakav je bio taj prvi početak: Gante Andre bila je aktivna, šiljila pera, pripravljala pločice ili lijepu tintu "koja daje sjaj pisanju". Isabelle de Louvroir udijevala je igle. Claude Chauvenelle otvarala je katekizme. Alis je sigurno s praga ispitivala obzorje onom materinskom nježnošću, kojom će jednoga dana reći: "Male duše, vi nemate premca! Posve ružičaste od Krvi Kristove, ljubim vas iznad svega!"

Osjetiti da nas netko voli, to daje želju da uđemo!

I došle su male djevojčice u velikom broju i bile su presretne. A kako ljubav preobrazuje sve čega se samo dotakne, to su i dječje duše bile ubrzo kao preobražene. Kreposti su se rascvale, a dobri ljudi iz Poussay-a sklapali su ruke od zadovoljstva.

Što se zapravo predaje u toj školi i odakle joj tolika privlačivost? Fourier je izradio program obuke: "Veoma je nužno, zaista i vrlo korisno, da djeca radi svog vlastitog probitka budu postavljena na svoje vlastite noge, te pomnjivo odgajana u strahu Božjem. Sve u svemu, ako je moguće treba ih naučiti i drugo štošta, što bi im moglo pomoći živjeti i to čestito živjeti." Ova rečenica značajna je u svojoj jednostavnosti. Na njoj se sve osniva i ništa se ne ograničuje.

"Strah Božji" na prvo mjesto! Eto temelja! Rabelais je rekao: "Nauka bez savjesti samo je ruševina duše." Treba probuditi savjest tog malog stvora, oblikovati je i učvrstiti, te napojiti onom božanskom ljubavlju, tako da strahuju pred svakom uvredom, po kojoj se ne će svidjeti Bogu. Dijete mora sačuvati čak i u svojim pogreškama uzvišenu ideju o

Stvoritelju i o njegovoj apsolutnoj vlasti. To će biti zakon, polazna točka, podnožje zgrade, koja će se graditi visoko na snazi ljubavi i poštovanja.

"Zatim dolazi sve ono drugo, što će se podučavati u granicama mogućnosti." Kolike li dobroćudnosti sadrži ova rečenica! To su naprijed otvorena vrata napretku, svim pobjedama i primjenama. Za vrijeme Fourier-a bile su ove druge stvari za djevojčicu: čitanje, pisanje, računanje, šivanje, predenje vune i krpanje. Tu se još nije spominjao studij etičkih pjesama. Bit će i njih u svoje vrijeme. Tako će se program obogaćivati. Svaka će nauka imati pravo ulaza, da donekle pripomogne čestitom životu.

Jer "valjano živjeti" to ostaje i dalje cilj, nauka je samo sredstvo. Fourier joj je već kod rođenja položio temeljni kamen, koji je u isto vrijeme i nasip. A to je:

Poučavati pomno u strahu Božjem, k tome dodati i neke druge stvari, pomoću kojih će se moći valjano živjeti. To je što se tiče programa.

U području ostvarivanja ovaj čovjek razboritosti i promišljenosti posjedovao je i smjelih zamaha jednog preteče. Vidjeli smo, kako je već u prvom pokušaju smjestio školu ovih novajlija na dosada neobrađeno zemljište. Do toga časa učitelj je samo iz prikrajka, poluglasno davao poduku primjenjenu znanju svakog individua. Sada poduka postaje javna, iskoristit će je svi. Taj je način danas svakako običan, ali to je izum Fourier-a!

I još jedna divna ideja! Samo ju je svećenička duša mogla pronaći, duša, koju jutarnji dodir s Bogom pomlađuje. Fourier je želio, da mladež pjeva. Koliki kontrast s mračnim školama onoga vremena i njihovim bičem! On piše: "Neka uvijek pjevaju lijepe pjesme, koje će pjevati cijelog života, koje će služiti njima, njihovoj djeci, slugama, služavkama i radnicima po njihovim radionicama." Stih će tada doći u pomoć pjevanju. Fourier ih je već vidio, te male djevojčice, "kako kao majke pjevaju ljeti pred kućom predući vunu, a zimi uveče kraj tople peći."

"Prošlost je izgradila našu ljubav
za sve stvari.
Ljubav se je rascjetala; tako je
lako ljubiti..."

Gdje je ležala tajna privlačiva sila ove prve škole? U urednosti, harmoniji skladnog života i u vedrini pjesme.

Povijest nam kaže, da su sve lipe bile u cvatu kao i prva škola.

Male djevojčice su kao pčele opijene mirisom, mirisom jedne novine! No miris ima samo jednu sezonu, a privlačivost o kojoj govorimo postala je jedna familijarna karakteristika, crta lica, po kojoj se učenice prepoznaju. Kroz vjekove

će se pripovijedati: "Pogledajte kako ljube svoju kuću, svoju školu!" Gdje je izvor te draži, koja uvijek cvjeta svježa i mlada? Sigurno ne ni u ljudskom ni u sličnom nastojanju, jer sve to vene.

U srcu prve Majke naći ćemo razlog, koji će protumačiti sve što je dobro u toj Kongregaciji. Već sutra će reći Petar Fourier: "One su od Naše Gospe, pripadaju Našoj Gospi, za Našu Gospu i po Našoj Gospi."

Danas se ovo pripadanje Našoj Gospi ostvaruje u duši Alis.

Već kod prvog časa njezina obraćenja opazili smo, da je Djevica Majka bila tu. Ona ju je hrabrila i učvršćivala. Spustila se je čak i da joj pokaže odijelo budućeg Reda. Jednog dana sagnula se je posve blizu i pružila joj dijete Isusa s riječima: "Dajem ti Ga, da Ga othraniš!" Bila je to i čast i misija i program. Jednom za progonstva Gospa će opet Majci Alis povjeriti Dijete i ona će zabilježiti, da se je kod toga "veoma utješila".

Sam Gospodin poučava danas Alis i šalje je Našoj Gospi. U dubokoj sabranosti Božanski pogled zaustavlja se na njoj tako blago i ljubezno, da se Alis zadivljena, sva izvan sebe, kao Marija Magdalena, baca prema Njemu. Ali jedna sila ju zaustavlja: "Nemoj me se doticati!"... Alis pak gori od želje da uzvikne, koji onda put vodi do Tebe, Gospodine? Spasitelj joj tada pokazuje stazu u zelenilu,

jednostavnu, privlačivu kao proljetni puteljci Vogeza. Put je vodio od kapelice Presvete Djevice; drugi je kraj dodirivao nebo. Razumjela je, da se Isusu dolazi jedino po Mariji, djeliteljici svih milosti, što ih je Krist zaslužio.

Alis će napisati: "Od tada me je uvijek nešto vuklo, da sve naše planove stavim pod zaštitu Bl. Dj. Marije. Moje je pouzdanje u Njezinu pomoć bez granica. Sve sam od Boga molila preko Nje i Njezina Sina." Zato je Alis preporučivala da se ništa ne započne bez Marije.

Ova će Marijina prisutnost u dušama, u Konstitucijama i u djelima bez izvještačenosti razjasniti snagu i blagost, koja će privući i sačuvati učenicu Naše Gospe u njezinoj kući. To je kuća Majke, za koju se nikada nije čulo, da je odbila onoga, koji se k Njoj utekao.

I zaista, malo je zvono iz 1598. moglo snažno zvoniti. Prvi put u našoj zemlji, staroj već 16 stoljeća pozvana je francuska djevojčica u školu posredovanjem Naše Gospe.

Rekli smo, da će ova skromna kuća podići čitav pokret.

To je bila i Fourier-ova namjera. Njegov se duh nije ograničio ni na župu ni na epohu ni na izvjesnu klasu djece. Želio je da se osnuje cijeli pokret za izobrazbu djevojčica. I uspio je u tom! Morao se boriti protiv ideja onoga vijeka, koji nije mogao shvatiti, da se Red s

klauzurom može baviti podučavanjem vanjskih djevojčica. No upornost će Lorenca pobijediti i ovaj spor.

Iza smrti Majke Alis 1622. godine bilo je već osnovano trinaest kuća. Godine 1627. Petar Fourier piše: "Sva gospoda Biskupi iz okoline Toula, Metza, Verduna, Chalonsa, Laona, Vitry-a... zatražili su sestre. Njegovo Veličanstvo za Nancy, Bar Saint Nicolas, Mirecourt, Epinal, Chatel, Dienz, a nadvojvoda u Pays-Bas pozvao ih je Luxemburg. Nakon smrti Fourier-a ovast će već 47 samostana.

DVOSTRUKI RITAM

Tajanstveni su zakoni ritma u prirodi kao i u djelima Božjim. Osnivanje, progon, širenje, uništenje. Tako je počela povijest ove školske Kongregacije, tako će se i nastaviti kroz vjekove.

Vidjeli smo, da je u vrijeme Fourier-ove smrti već bilo 47 samostana. A godine 1789. bit će ih 90 sa četiri tisuće redovnica. Zatim će se revolucija spustiti na ovu kolijevku dječjeg svijeta. Željezni čekić slomit će struk zobi iz prve vizije. U XIX. stoljeću bit će struk uspravan, oporavljen i učvršćen. Bijes progonitelja iz 1904. godine započet će opet rušenje i izgon, a da ga ne će slomiti. I tako će biti do kraja.

"Kad đavao osjeti da Bog snažno djeluje po svojim izabranicima, to će sve učiniti da pokvari namjere Božje"(Thibon).

No kršćansko znanje bogato je otkupiteljskim milostima.

Zanimljivo je, da će se taj dvostruki ritam kasnije pojaviti i u duši same Osnovateljice. Izvanredne milosti uzdići će je do božanske intimnosti, a žestoka navaljivanja đavla spustit će je do niskosti stvora. Alis je napisala: "Osjeti

la sam u duši, da će Red, koji ću prigrliti, pretrpjeti mnogo progona."

Prvi udarac pogodio je srce ove male Družbe. Bio je to otpad jednog člana. Gospođica Barthelemy nije imala hrabrosti da nastavi život tolikog mrtvenja. Istina je, da se ova sveta mladež nije štedjela. Bilo je tu posta, bdijenja, spavanja na daski i tako strašnih pokorničkih oruđa, da su dva Oca Isusovca iz Pont-a, koji su posjetili prve Sestre, morali dati njihovoj revnosti malo blaži oblik. Ali gospođica Barthelemy nije se samo povukla! Sebeljublje mora ispričati povlačenje, zato je ona klevetala. Kakve sve smetnje može načiniti zao jezik! A ovaj je bio majstor. To je bilo bolno! Ális će međutim na sve to samo reći: "Mir počiva na mnogo strpljivosti!"

Za to vrijeme Fourier-u ni traga. Ni pohodi, ni pisma. Nije odgovarao niti davao znakove života. Ovoj zagonetki treba tražiti riješenje u ravnodušnosti. Želio je osnovati čisto božansko djelo, zato je htio upotrijebiti sve mjere sigurnosti.

No to još nije sve! Da, čak će i dobročinitelji prijeći na drugu stranu. - To se ne odnosi na uvijek vjernu gospođu D' Apremont. - Nego na gđu Abbess-u i na njene kćeri. Ove su posumnjale u krepost mladih učiteljica. Njihova je krepost morala izazvati uspoređivanje, što Gospođama dakako nije išlo u prilog. I u samoj unutrašnjosti Opatije stvorile su se dvije stranke, za i protiv reforme života. Opatica gđa D'Mencourt gubila je na cije i poštovanju. A žena na ovom području rijetko oprašta. Ukratko, bilo je očevidno, da se Ális i njezine družice moraju udaljiti. A kamo će, gdje će se smjestiti? Ritam Providnosti katkada čovjeka zbunjuje. Po izgledu bio je to rasap, ali samo na izgled.

Fourier je govorio: "Lako je nositi zakrpanu haljinu, ali je teško imati strpljivu dušu." Morale su se dakle još malo vježbati u ovoj kreposti, koja vodi ravno k uništenju. Trebalo je svakog jutra govoriti: "Da, Božanska Providnosti, dajem Ti se bez pridržaja. Raspolaži dakle sa mnom po svojoj miloj volji. Želim poznavati samo tu Providnost!"

Tjedne i tjedne živjele su one u nesigurnoj sutrašnjici. I eto, opet poslužiti gđa D' Apremont sa svom nježnošću svoje ljubavi kao posrednica Providnosti. Ona se baca na trošak. Nalazi malu kuću u Mattaincourt-u, kupi ju založivši srebrno posuđe. Tu smjesti Ális i njezine družice već početkom ljeta. Ális bi imenovana za poglavaricu u ovoj kući, premda se tome žestoko opirala. No Bog joj je pokazao, da je to Njegova volja i da tako mora biti radi više trpljenja. Više nije trebalo: Alis je primila dužnost.

"Kad čovjek može sigurno znati, da dosta ljubi? Kad patnja postane radost!"

Alis je dakle dosta ljubila.

Vratiti se u Mattaincourt značilo je imati na svakom koraku Petra Fourier, njegovo iskustvo, pedagogiju, pa njegovo ogromno znanje. Nekadašnji student iz Pont-a-Mousson-a dijelio je svoje znanje svakoj od ovih uči:eljica, kao što dobar otac lomi kruh za zajedničkim stolom. Škola će ovdje dobiti novi polet. Djeca su hrlila. Kao u Poussay-u ugled je i ovdje lomio zidove i donio novi podmladak. Prijavile su se djevojke, koje je privukla tolika požrtvovnost. Zaista, bilo im je sada jasno, da je Križ blagoslov!

Djelo je započelo živjeti. Trebalo je dakle osigurati dozvolu Crkve. Fourier to nije zaboravio. U malom gradu Vezelisa našao se je s biskupom iz Toula, Msgrom de la Vallee. Njegov dobar glas ga je prestigao tako, da ga je biskup primio s velikom počašću. A nije mogao ni samo tako odbiti ovog smjelog i čudnog čovjeka, koji je želio zatvoriti u klauzuru žene učiteljice! Samostan bez stroge klauzure nije se tada mogao ni zamisliti. A isto tako ni dječji svijet iza rešetaka. Bila je to zaista prevelika novost! Zato je biskup uza svu svoju dobru volju ostavio cijelu stvar za jesenje Kvatre. Tom prilikom bit će sazvana cijela skupština u Liverdun. Za Fourier-a je to bilo i previše.

Sastali su se dakle u Liverdun-u. Teška šutnja bio je odgovor na izneseni

prijedlog. Malo pomalo jezici se odvezaše, da jednoglasno osude. Sama ideja bila je izvrsna: Obnoviti društvo odgajanjem i poučavanjem žene. Ali ostvarivanje je bilo utopija. Nisu mogli shvatiti, da bi zatvorene redovnice mogle poučavati. Neka zato prva mala škola završi svoj posao u sjeni! A o osnivanju neke Kongregacije ni govora! Još manje o stvaranju nekog pokreta. Stvar je bila riješena.

Evo, ljudi nisu htjeli prihvatiti ovo djelo. Ali, ako ga je Bog htio?

Svetac je veoma nepovjerljiv prema svemu što on sam poduzima. No zato je ludo smion za sve što dolazi od Boga. I Fourier, sama razboritost i poniznost, ali i veliki sumnjivac u ljudsku narav, uspravio se sada odlučno. Obuze ga nenadana snaga. Možda ona iz noći sv. Sebastijana? Na veliku ideju, koju je on podigao odgovorili su samo uskim i prežvjelim primjedbama. Nisu shvatili potrebe sadašnjeg časa. Htjeli su ostati u granicama ljudskih mogućnosti, da veoma ljudskih, u granicama navika i predrasuda. Fourier opet podigne glas i ubaci tako jaku i tako živu svjetlost na ovo pitanje, da je g. de Sainte-Germain uzviknuo: "Božji je prst ovdje, slušajmo, što kaže Gospodin!"

Milost je pomogla. Unijela je preokret u skupštinu. Sad više nisu osuđivali, čak su i pokušaj odobrili. Fourier

neka si sam izradi dozvolu u Rimu. Dijeceze su dosta učinile time što ga ne odbijaju.

To nije bio triumf, ali je bila barem garancija života. Možda i previše, jer se ritam stvari najednom promijeni. Na zidu samostana pojavila se opet prijeteća sjena. Razorni čekić iz čuvene vizije je spustit će svoj udarac. On udari snažno tamo, gdje se nije ni mislilo.

Gospodin Le Clerc zapao je ponovno u staro neraspoloženje. Nakon skupštine u Liverdunu našao je i crkvene ljude,koji su mu to odobrili. Još uvijek postojan u svom pravu - jer su mu poremetili namjere - poručio je bez okolišanja, da se Alis sutradan spremi, jer će on doći i povesti je Klarisama u Verdun. U ono vrijeme roditeljski autoritet nije bio tek štogod. Možemo si zamisliti koliko je bilo zaprepaštenje Alis, kolika tjeskoba... Ali ono najbolnije tek dolazi ! Alis je računala na zaštitu Fourier-a.Zato je odjurila da mu saopći opasnost,koja je prijetila djelu. I što je čula?Treba se pokoriti! Što, zar otići? Već sutra otići? Napustiti školu? I sve to radi zvanja koje nije izabrala? I to da je volja Božja? Nemoguće! Još u zoru toga dana bilo je sve po starom. "Idite,Alis!" Ali zašto? I evo što je odgovorio Fourier: "Rekao mi je, da je zahtjev mojih roditelja sigurno za spas moje duše, a naši započeti planovi nemaju uspješan izgled,

pa mogu biti i napast."

Tako nagli preokret Fourier-ova raspoloženja bio je uhitačan. Alis se digne nijema od užasa. Zar je moguće, da će punstiti djelo Božje da tako propadne? Ješki teret, ona uspomena iz Ormes-a savila je njezina ramena. Za tih nekoliko časaka izgubila je crte mladosti. Imala je tek 24 godine, a izgledala je kao staricа, toliko ju je izobličila bol, koja ju snađe u maloj kući. Dok su uplakane družice spremale njezinu skromnu prtljagu, ona se zadubila u molitvu. Tako je provela cijelu noć.

Preduvjet savršenom sjedinjenju s Bogom, jest odricanje od svoje volje. - U svojim uzdisajima Alis je molila samo jedno: Potrebnu milost, da potpuno izvrši tu volju Božju, koja razapinje. Divna noć bezgranične ljubavi! To je bila bez sumnje njezina najljepša ekstaza. Lišena potpuno svoje volje, udisala je cijelim bićem volju Božju. Mislila je da prihvaća uništenje svog djela, a time ga je ovjekovječila. Mislila je da raspliće vrbino pruće male kolijevke, a u stvari ona je samo čvršće plela s voljom Božjom, da ga ljudska ruka ne dosegne.

Za nekoliko sati Alis nije više ništa posjedovala. Priljubila se uz tu posvemašnju oskudicu; prepustila se je bezgranično Božjem djelovanju i postala kapacitet Božji. Bila je to borba na život i smrt. Bog ju je baš tu čekao. Da je

promašila, što bi bilo s njezinim djelom danas?

"Velike je stvari učinio na meni Višnji!" Da, mogla je pjevati ove riječi Magnifikata. Jer kakogod bila divna sutrašnjica, ljepotu ove tamne noći ne će ništa nadmašiti.

Sati su kapali u sjenama. Alis je još uvijek na koljenima. Nepomična, duboka sabranost ju je obuzela. Ne ulazeći u pojedinosti ona će reći: "Bila sam kao izvan sebe. Tada se pojavi Djevica Majka, kao ruka mame, što miluje čelo bolnog djeteta. Ona se sagne i, kolike li intimnosti, pruži Alis dijete Isusa bodreći je da nastavi svoje zvanje rekavši joj: "Ne boj se, On će biti tvoja nagrada!"

Nebo se tiho povuče, a siromašna ćelija napuni se mirom, pokojem i sigurnošću, da je svaki strah bezrazložan. I zaista, sutrašnji dan prođe bez većih događaja. Gospodin Le Clerc nije se pojavio; tako ni slijedećih dana. Što se je dogodilo? Neka misteriozna sila zadržala ga je u blizini Mattaincourt-a. On će priznati, da je baš htio ući u selo, kad mu neki nutarnji glas zapovijedi da se vrati, jer time vrijeđa Boga. Ne znajući što čini, odmah se vrati i više se nije miješao u zvanje svoje kćeri.

Međutim, drugi su preuzeli njegovu ulogu. Bila je to prava zavjera. Ona će objasniti Fourier-ove sumnje u vlastito djelo.

No čemu sve to? I ta potajna i indiskretna revnost i jednih i drugih? Alis je pobijedila kušnju. Dokazala je Bogu da želi jedino Njegovu volju. Bog je njoj pokazao, da želi djelo započeto u korist djece i nitko ga više ne će zaustaviti. Psalam "Dominus regit me" pjevao je u njoj o neustrašivosti: "Gospodin je pastir moj: ništa mi ne će nedostajati ! Moram li putovati tamnom gudurom: ne bojim se nesreće, jer ti si sa mnom."

Alis je morala imati čvrsto pouzdanje. Sjene smrti, koje su se digle protiv male škole, izgradile su cijelu vojsku teologa. Treba im pribrojiti i jednoga biskupa, pa čak i časne Oce Družbe Isusove. Bilo ih je dakle više nego što je trebalo, da Fourier razori djelo. Veliki veo, kao oni, što pokrivaju statue Gluhe nedjelje spustio se na viziju iz noći sv. Sebastijana.

Fourier je mislio, da se volja Božja možda zaista objavila u saopćenju nekog Oca Fleurent-a redovnika rekolekta, slavnog, revnog i poduzetnog. On nije sumnjao u Fourier-a. A htio je pridobiti za svoju reformu Klarisa i Fourier-ove redovnice. Način je bio više nego priprost. Ali Fourier-ova poniznost bila je još jednostavnija.

Petar F. skupi svoje redovnice i održi im po prilici ovakav govor: "Vidite, kakve god bile vaše namjere, nema čvrsti ne. Vi ste u Božjoj ruci kao jadne radnice, koje rade u potaji. Jedan krivi iz-

vještaj biskupu i vaši su planovi propali. Naprotiv, kad biste prihvatili ponuđeni prijedlog, te ušle u jedan Red odobren od Crkve, svečani zavjeti, koje biste tamo položile osigurali bi vam zvanje zauvijek."

Sveci znaju čovjeka zaista zbuniti! Evo, ovaj se upravo trudi da razori svoje djelo. A to zato, jer mu je i najneznatniji mig volje Božje dragocjeniji nego sva osnivanja svijeta.

Tada započne između Fourier-a i male grupe učiteljica, koje su zadnje riječi zastravile, pravi sveti dvoboj. Ne čujete li zveket oružja? Svatko pruža neustrašivo svoj mač, jer traži u najsvetijoj namjeri jedino volju Božju. Alis, koja je prošla svoju kušnju sada je neustrašiva i diže hrabrost sviju. Njezine riječi su: "Mi radimo sada za djelo Božje!" Čemu ih sada kidati od posla i voditi u samostan, koji nisu odabrale, ako su već osnovale Red posvećen napuštenoj djeci? Ne samo Alis, nego i druge je Fourier nagovarao i tjerao da pristanu. I sve su odbile. On ih je uvjeravao, da je to volja Božja. Nisu mu vjerovale; da, ni njemu, komu su poklonile svoje povjerenje.

Rekao je, da je njihov otpor jedna napast, koje se one nijesu uplašile. Dokazivao je, da je on samo mali svećenik, treba se dakle pokoriti biskupu i Isusovcima, tako svetim i učenim ljudima ,

pa i Rekolektu koji je već izvršio divnih stvari. No one se nisu smele ni poklonile. Tako nam piše Renard.

I obje stranke, jer nisu ništa postigle, odlučile su nastaviti borbu molitvom i pokorom. A sve to da upoznaju volju Božju.

To je trajalo tjedne i mjesece. Fourier se nije više na njih osvrtao. Tako je opet htio ispitati, nema li tu ipak ljudskih primjesa. I kušnja je ponovno uzmakla. Ali i ovaj puta, čekić se je podigao, a mali struk zobi ostao je nepovrijeđen.

Na ove izmjenične susrete uspjeha i neuspjeha Alis je odgovarala klanjanjem i molitvom.

Brevijar pjeva: "U sjeni krila tvojih veselim se", dok ne prođe muka moja, Gospodine!

DUŽ FRANCUSKIH I LORENSKIH PUTEVA

Trebalo je trpjeti i trpjeti, da se što bolje upozna volja Božja. I to je prošlo. Volja se je Božja jasno očitovala. Došlo je vrijeme pravog osnivanja. Prva stanica bila je Saint Mihiel 1602. godine. Divan početak koji je rođen iz svađe uglednih ljudi iz Mattaincourt-a i slavne gospođe D' Apremont, koja nije voljela da joj se netko protivi. Ukratko, pošle su na put učetvero prema lijepoj dolini s desne strane Meuse. Tu je grad čvrsto sjedio iza svojih zidina. To je bilo prvo iseljavanje. U srcu grada našle su hotel D'Apremont, veliku kuću, gdje se je mogla otvoriti škola i na veliko čudo, čak nastaniti i pitomice. Kad ih je poslala u svoj grad, gđa D'Apremont ih je opskrbila i preporukama, kojima se one dakako nisu poslužile. A i čemu? "Zar treba nekakve pomoći, da čovjek spava na daskama, da jede suhi kruh i da pije bistru vodu? Tko želi biti siromašan, tko želi trpjeti, taj je lako sam, nitko mu ne treba" (Renard).

Nakon dvije godine eto kuće u Nancy u. Ovaj će događaj biti bogat za budućnost

Reda. Alis ga veoma kratko opisuje: "God. 1603. Mons. Kardinal iz Lorene zatražio je da dođemo u Nancy." To je sve. Kardinal Charles de Lorraine molio je Fourier a da pošalje svoje redovnice u njegov stolni grad. To je bilo od velike važnosti za ugled prve škole. Nancy je bio veliki grad, tamo je bio i dvor. Doći u Nancy, bilo je, ljudski govoreći, izvrsna pozicija. To je značilo izaći iz seoskog mraka. No, ni ova slava nije opila Alis. Rekla je ona u svojim Relacija što ju privlači: "Rečeno mi je, da je dobro što idemo onamo, jer tamo ćemo pretrpjeti mnogo žalosti i klevetanja, zato će i nagrada biti divna, jer ćemo raditi i primati beskrajna dobra na slavu Božju."

U jedno proljetno veče pođoše Alis i Claude Chauvenel. U ono sretno vrijeme bilo je dosta da dvije osobe otvore jednu kuću. Istina, to su bile birane duše, a svetost može čak i brojeve nadomjestiti.

Evo ih dakle! Alis i njezina pratilica približile su se gradu Nancy-u, gradu s ružičastim krovovima i debelim utvrdama. Kola se zaustave blizu vratiju de la Craffe. Putnice pođoše pješice preko pomičnog mosta. Prošle su nezapažene kroz buku ovog živog plemićkog grada. Tko bi pomislio, da će taj danas ravnodušni grad biti za 20 godina u velikoj žalosti, jer će izdahnuti jedna od skromnih prolaznica ove večeri. Takav je naš život, njego

va se slika mijenja.

Na ulazu u Ville-Neuve u tihom dije lu Prijestolnice dobile su skroman stan. Siromaštvo je i opet prvo ušlo, kao i uvijek. Bogatstvo je došlo s milostima. Lijepa povijest Poussay-a, Mattaincourt-a i Saint-Mihiela ponovila se i u Nancy-u. Školu ispuniše djevojčice u velikom broju, sretne djevojčice, koje su svakim danom postajale sve bolje. Nitko im nije dosada poklonio toliko ljubavi. Pa sama ta novost, svaki dan ići u školu, bila je već jedan blagdan.

Za to vrijeme Fourier je izrađivao prvi primjerak Pravila za svoju Kongregaciju. Velike stvari, koje su se činile u gradu svladale su dobrohotnog Kardinala. I on je obećao svoje odobrenje. Ako bi Crkva potvrdila djelo, bili bi se oslobodili svih Otaca Fleuranata, te bi mogli izgrađivati budućnost.

I doista, pri kraju 1603. godine, Kardinal Legat svečano je podijelio pravo učiteljicama iz Mattaincourt-a da postoje u sv. Crkvi kao zatvorene redovnice, koje će polagati zavjete, moliti Oficij i besplatno poučavati djevojčice. Dogodilo se da je Bula izašla na Blagdan Bezgrešnog Začeća, 8. prosinca. I Kardinal je iz vlastite pobude dao Kongregaciji ime Naše Gospe. Možemo si pojmiti radost koja je obuzela Alis! Vizija o putu u zelenilu bi na tajanstven način potvrđena.

Nakon Badnje Noći 1597. u Mattain-

court-u, koja je bila prva gesta privole sa strane Crkve, dan 8. prosinca 1603. u Nancy-u veoma je važan događaj. Preostaje još samo odobrenje Rima. To će se teže postići radi udaljenosti, saobraćajnih sredstava, troškova puta i boravka, te radi onog uvijek zamršenog pitanja klauzure i vanjskih učenica - taj čudni izum, koji je plašio cijeli svijet!

Jednoga dana, nakon tolikih pregovora i spavanja ipak je kucnuo čas Božji. Prvo je otkucao četvrt, onda pola prije cijeloga, jer trebalo je više bula dok konačno nije stiglo potpuno odobrenje. Bula od 1. veljače 1615., s potpisom Pape Pavla V., nije obuhvatila vanjske škole. Bula od 6. listopada 1616. dozvolila je podučavanje, ali samo u Nancy-u. Konačno Indult od 8. kolovoza 1628., poslije smrti Alis, priznala je Kongregaciji, njen četvrti zavjet i titulu kanonikinja, što znači kanonske redovnice veza ne uz sveti Oficij. Poslije smrti Fourier-a Breve Inocenta X. od 28. kolovoza 1645. odobrilo je Velike Konstitucije.

Lijepo je poznati u pojedinsoti uporan, strpljiv i neumoran rad ovih dvaju Osnovatelja, da razjasne i postignu ono, što žele prema Božjoj odredbi: Red, školski Red koji odgoj mora staviti u srdište. A da odgojiteljice postanu izvrsne, za to je potreban redovnički život i Pravila klauzure.

Još je bilo svježe osnivanje u Nancy

kad Pont-a-Mousson izrazi svoju želju.O, Pont-a-Mousson! - Što, Pont-a-Mousson ? Vidi, vidi, kako se male škole ovih mladih učiteljica smjelo uvlače u grad velikog sveučilišta! Već si možete misliti, kako su opet morale moljakati Fourier-a. On se bojao, pothvat je bio smion. A on je ljubio sjenu. To je bio njegov ukus. Ta on je nekoć sam u tom istom gradu otklonio župu sv. Martina.Triumfirale su perspektive u korist duša i Alis pođe na put. Pratile su je Gante i još jedna. Koliko je Fourier držao do ovog delikatnog osnivanja, vidi se po tome, što je izabrao dva stupa Reda, Alis i Gante. Čovjek se ne smije opiti kad dođe u doticaj sa ljudskom znanošću. Ta one su bile u prvom redu redovnice. Tu je bila nauka nad svim naukama. Neka samo pogleda u kola sveti i oprezni župnik iz Mattancourt a i neka se uvjeri: Sve tri redovnice su utonile u molitvu. Nisu one promatrale o slavi visokoobrazovanog Pont-a. Pred njima je bio uzor savršene ljubavi Gospodin Isus Krist.

Drag je bio taj grad s vječnim kretanjem mladosti. Poznata je živahnost studentskih četvrti, a ovaj grad bio je čitav njihov. Bilo ih je više od dvije tisuće, a to je ogroman broj za ono vrijeme. Ovaj će otvoreni i obrazovani grad imati i svoje zahtjeve. Što će na sve to naše putnice? Prijem je bio veoma topao. Nisu one ovdje bile nepoznate. Prethodilo

ih je i uvelo poznanstvo njihovih prijašnjih učenica. One su doduše bile mlade, ta škole su bile stare tek šest godina. A nije ni potrebno imati veliki broj godina na leđima, da se nešto posvjedoči. Premda se znanje još nije bilo staložilo, odgoj je bio čvrst. Duše su išle prema svjetlosti. A posljedica toga je "hrabrost u svim prilikama života". To će tri stotine godina kasnije potvrditi Rene Bazin. Porodične crte ostaju iste.

Osnivanje u Pontu bilo je jednako kao i predašnja osnivanja. Imale su tri slamnjače, tri pokrivača i 6 franaka. Ovaj put nisu bacile novac na oltar sv.Menne, kako je to bilo prve večeri u Poussay-u! Podučavanje mora biti besplatno! Kako će i sa tih 6 franaka živjeti? Gđa D'Apremont bila je odviše daleko da bi mogla poslati žita baš onda, kada se umire od gladi. A nije bilo ni potrebno.Tražit će posla da si kupe hranu. Radit će u zoru prije škole. Tako će podučavanje moći biti besplatno. U nekim će mjestima šivati i praviti čipke, a u Pontu će prati rublje! Zvuk je pralje u rukama ovih učiteljica dobivao neočekivan smisao. I dok je rublje dobivalo svoju prijašnju bjelinu, ove Majke su mislile na duše djece.

Možete mirno poći natrag u Nancy,Alis. Pri prolazu umirite Dobrog Oca iz Mattaincourt-a. Recite mu, da njegove kćerke iz Pont-a-Mousson-a kao slavne su

sjede sveučilišta peru rublje u Moselle-u prije polaska u školu.

Poslije Ponta dolazi učeni grad St. Nicolas, sveti grad, grad hodočašća. To je privuklo Fourier-a. Tu je poslao Claude, prvu pratilicu Alis u Nancy. Jer Alis više nije bila sama u ovom kneževskom gradu. Svetost je zarazna. Gdjegod je Alis prolazila javljale su se kandidatice i djelo se je širilo. Pri povratku u Nancy uvidjela je da je kuća premala za toliki broj djece. Alis je pregovarala s Providnošću, dakako bez novca, jer je to njoj bilo slično. I kupi redovničku kuću "Naše Gospe". To je bio izazov, u dobrom smislu riječi. Majci Gante to nije bilo pravo. Ništa zato, novac je došao, škola se otvorila, a briga se stišala. Bilo je to 1606. godine.

Godine 1608. zbio se veliki događaj. Red prelazi granicu Lorene:

Prvo u Verdun, malo zatim u Chalons. Nije li to bilo smjelo? Ta bile su još tako mlade i neiskusne! Nije li Francuska malo predaleko?

Danas bi se ovom razlogu mogli smijati. No treba ga razumjeti! Zamislite si samo poteškoće i nezgode dugih putovanja u kočijama. Trajalo je to dane i dane. Pa kiše, močvare, opasni prelazi preko nesigurnih mostova, strah da će se izvrnuti kad se kola nagnu.

Vrijeme je odlučivalo o putovanju od mjesta do mjesta, od gostionice do gostionice. Društvo i razgovori nisu baš bili redovnički. Koliko nezgode i nevolje na takvim putovanjima.

Alis ih je poznavala vrlo mučnih. Putovala je u Verdun, zatim u Chalons, a najdulji put bio je 1615. u Pariz. Svako je putovanje imalo svoju avanturu i svoje malo čudo. Ali, zar nije cijeli put Majke Alis gotovo popločan čudotvornim zbivanjima, koje potsjećaju na "ZLATNU LEGENDU"!?

NJEZINA ZLATNA LEGENDA

U ovoj će legendi načiniti konji ono, što je načinila magarica Baalamova. Bilo je to na putu u Pariz 1615. godine. A što će Alis u Parizu? Boravit će kratko u predgrađu Saint Jacque u samostanu, koji su nedavno osnovale Uršulinke. Željela je upoznati njihovo podučavanje. Fourier je naime volio iskustva drugih. Snaga njegove misli rado se je oslanjala i na najneznatnija obavještenja.

U kolima je bilo dosta mirno. Na prvoj postaji promjene se konji, ali i društvo! Pet grubih i obijesnih ljudi uđoše u kola. Kakvog li prizora! Gurkali su se laktima i namigivanjem upozorili jedan drugoga na "opatice" u dnu kola. Očigledno su tražili priliku da im prirede neugodnu šalu. Dani tjedna priskočili su im na vrijeme u pomoć. Sutra je nedjelja, nastojat ćemo da sestre ne stignu na Misu. Grohotan smijeh ove gospode bio je u skladu s drndanjem kola. Tako i bi.

Sutradan prije zore kola krenuše na put s izjavom da se ne će nigdje stati. Pri tome su pazili što će redovnice. One se nisu ni pomakle. Šala dakle nije imala uspjeha. Oko tri sata prolazili su

kroz selo Vauchamps. Alis zatraži da ih puste sići. To poprati pljusak primjedaba o ishitrenim i pobožnim babama.

Ali radi njihovih Očenaša poslovi ove gospode ne će biti u zakašnjenju. Neka samo trče za kolima, jer ih ne će čekati. I zaista, Alis i njezina pratilica siđoše, a kola nastave put u Montmirail. Taj je grad bio udaljen samo jedan sat hoda. Zato se Alis već dosjeti kako će stići kola, dok se oni veseljaci u krčmi pogoste. Jest, ali Misa je bila svečana, pjevana, a g. župnik je tri četvrt sata propovijedao. Što će sad naše putnice ? I što se dogodilo? Iza ugla one mirno uđoše u kola, koja su na dobroj cesti stajala, jer se konji nisu dali s mjesta ni pomaći, Nisu pomogle ni kletve ni bič. Konji su čekali svršetak sv, Mise. Tad su one ušle u kola, o razuzdanom smijehu ni govora. Bez riječi su zauzele svoja mjesta. Životinje su morale poučiti ovu gospodu. Svatko ima onakvog učitelja, kakvog zaslužuje!

Dakako, učitelji Alis nisu bili iste vrste. Mnoge je stvari ona unaprijed znala o ljudima i događajima. Kao nevino dijete, koje se naginje nad slikovnicu, tako je Alis vidjela u duši, i u snu ili u viđenju sve ono, što je nebo tu stavljalo u znak intimnosti i preodabranja. Znala je unaprijed, da će Časni Oci iz Družbe Isusove pohoditi prvu školu. Tako će Red dobiti izvrsne savjetnike u koje se

mogu pouzdati.

Vidjela je Anđela, kako je prati i tumači stihove Oficija, koje nije razumjela. Gledala je sve kuće, koje će kupiti. I da bi bila što sigurnija, njena je Prečista Djevica bila na tim zgradama.

Najčudesnije proročanstvo bilo je o no o samostanu u Nancy-u. Stanovali su u ono vrijeme u skromnoj kućici. I dok su se brinuli, što će sutra pojesti, Alis je mirno najavljivala, označujući čak i zemljište, na kojem će jednog dana podići samostan. Ondje će bezbroj redovnica pjevati Božanski Oficij.

Sve je to bilo tako protivno stvarnosti, da se je Claude Chauvenel morala od srca nasmijati i zatvoriti prozor, jer nije izgledalo da će se to dogoditi. Iza petnaest godina zvono je pjevalo u samostanu i na Koru, Alis je započinjala onaj uzvišeni "Deus in adjutorium..... - Bože, u pomoć mi priteci".

Vidjela je sva mjesta kamo će otići osnovati nove kuće, zvanja koja će trebati potpomagati, kao i ona koja će se jednoga dana pojaviti unatoč svih prepreka.

Kad joj je liječnik dosudio smrt, reći će ona da ne će umrijeti, dapače, da će živjeti još četiri godine i dva mjeseca.

Rat je prijetio Verdunu. Svi su očekivali opsadu. Alis je molila i dozna la, da će se po selima mnogo trpjeti, ona

da može mirno ostaviti Nancy jer će grad biti pošteđen. Tako je i bilo.

Iz kuće u Pont-a-Moussonu vidjela je jednom dvije siromašne putnice kako idu kroz guste magle u veljači, te su jednom zalutale u noći. Ona ih pomaže svojom molitvom, spašava od vukova i dovodi natrag. Vidjela je i Hugenotsku princezu kako pada u duboki ponor. U Lorenu ju je doveo vojvoda od Bara na zaprepaštenje katolika. No za kratko vrijeme iznenadna smrt Katarine de Bourbon oslobodi zemlju od heretičke propagande.

U snu vidje da će slavni O. Karmelićanin, Dominik od Isusa i Marije doći propovijedati u Nancy. - No ona nije samo vidjela i najavljivala, nego je i radila. Spasila je zalihe žita od žitnog moljca tako, da je žito dala prostrti i odozgo napisati imena Isusa, Marije i sv. Ignacija. Kronike kažu, da je sredstvo bilo izvrsno." Cijele godine nije više bilo žižaka. Alis moli pred Presvetim Sakramentom i Majka M. Ignacija, koju je liječnik osudio na smrt radi obilnog gubitka krvi, ustaje zdrava. Drugoj sestri, kojoj je želudac toliko oslabio, da nije mogao primiti hranu, ona zapovijeda da ozdravi. I poslušne boli iščezavaju. Jedna je sestra bolovala tri mjeseca, M. Alis joj obloži ruku lišćem od ljubica s riječima: "Ovaj lijek vas mora izliječiti. Vidjet ćemo, da li ste poslušni!" Sestra

spremno posluša, ljubice također.

Sredstva i način koje je Alis upotrebljavala imali su za obilježje svetačku blagost. Ali osobe, čija je dužnost bila, da je u toku njezina života dobro iskušaju, nisu baš uvijek bile tako blage. Tako kad je ona jednom posve iscrpljena molila da smije prileći na bijednu slamnjaču, dobila je malo grubi odgovor: Lezite radije u krušnu peć! Ona je to bez prigovora učinila. Da, njezina duša se je širila na račun tijela. Duša se odmara u poniznosti kao nigdje!

Veoma slikoviti događaj, kao onaj o izgubljenoj kravi, služili su katkada za dokaz da se u prisutnosti Alis-e sve dobro svršava.

Jedno veče noć se je već primicala, kad neka sestra uzbuni malu zajednicu u Poussay-u. Bila je na paši po kravu i nije je našla. Da li se izgubila, ili je netko ukrao? Svi su se uzbunili. Naravno, krava nije bila ni njihova, to je bilo najteže. Upalile su dakle jedini fenjer, koji su imale i pošle u polje. Tapkale su u mraku, spoticale se, dozivale, pretražile cijeli obronak, no sve uzalud, jer se noć spustila. A tako i briga. Da odustanu od traženja? U pravi čas Alis začuje neki nepoznati glas: "Siđite u dolinu!" Poslušaju misteriozni savjet, te ubrzo pronađu kravu na obali Madone. U triumfu se vraćaju: četiri sestre, fenjer i krava!

Siromaštvo u kojem su živjele izbijalo je katkada i kroz zidove. Tolika strogost zabrinula je i roditelje. Jednoga dana Pont-a-Mousonci nisu samo posudili kravu, nego su poklonili sestrama i purana, i to živoga! Kako će izvrsnu pečenku jesti dobre sestre, tako su oni mislili. Nisu znali, da je trajno odricanje kod sestara bio običaj. Zato se sudbina purana promijenila. Postao je igračka djeci, koja su mu često bacala korice kruha radi zadovoljstva, da ga vide kako će dotrčati. Kronike pišu, da sestre jednoga dana nisu imale ništa za objed osim svoje duhovne radosti, zato su bile veoma sretne, što su mogle tamo iza dvorišta skupiti ostatke kruha sitoga purana.

No siromaštvo nije sprečavalo Alis-u da bude raskošna u svemu, što se odnosilo na Presv. Sakramenat i oltar. I pored velike kućne oskudice rekla je majci Ekonomi: "Ako dobijemo nešto ovoga tjedna, kupit ćemo svijeća za kapelicu." - "O, Majko, a kuhinja?" morala je reći brižna ekonoma. - "Pustite to, pustite;" odgovori Alis, "možda ćete dobiti i za jedno i za drugo." I zaista istoga dana stiže zaliha svijeća ali i velika svota novca.

Alis se nije plašila gubitka, nego samo grijeha, uvrede nanesene Bogu. Bilo je to u Nancy-u u novom samostanu. Iznenada najsurovije kletve odzvanjaju po tihom samostanu; neka seljanka je tu. Njezino kao božur crveno lice, pa povišen glas,

raščupana kosa i podbočena ruka ne odaju veliku ljubeznost. S. Ekonoma objašnjava Majci Alis, kako je ova žena donijela hranu za male pitomice i sve je bilo u redu isplaćeno. A ona sad drsko traži, da joj opet platim. I seljanka započne ponovno s vikom i kletvama. "Dajte joj što traži," reče Alis mirno. Ekonoma posluša, ma da nije razumjela, a gospođa prodavačica ode pobjedonosno. Alis ostade zaprepaštena nad grijehom ove duše i zato počne moliti. Još je molila, kad netko pokuca na vrata. Opet seljanka, ali zbunjena i raskajana. Donijela je ukradeni novac. Alis joj novac povrati-pokloni i zatraži samo to, da okaje grijeh nanešen Bogu.

Što sve nisu učinile molitve i patnje Majke Alis! To će ponovno dokazati povijest o osnivanju kuće u Chalons-u. Putovale su u iznajmljenim dvokolicama. To je bilo jedno od najmučnijih putovanja. Snijeg je pokrivao ceste, jer je bio prosinac. Dugi sati nepomičnog sjedenja i oštra zima ozbiljno su uznemirivali sestre. Jedna je od njih izgubila svijest. S mukom su je dozvali k svijesti slabim sredstvima, kojima su raspolagali. Drugog dana pokupile su s kraja puta nekog bijednika napola smrznuta. Napokon poslije mnogih patnja stigle su u grad, koji ih zapravo nije ni očekivao. Nesporazum radi jedne smetene osobe, koja nije sve točno uredila. Ukratko, sestre su stigle, a nije bilo stana gdje bi se smjestile. Divno! Pa zar da se sada vrate? Sam

Fourier je rekao da pođu onamo, pod uslovom, da M. Alis ostane tamo samo 15 dana. To još nije bilo vrijeme saobraćaja i telefona. U tim prilikama to bi se moglo smatrati neuspjehom. Ali ne za svece!

Alis je molila i počela raditi. Za 15 dana eto kuće, otvorene škole, sakupljene djece i početak pouke. To je bio uspjeh. Alis se vrati u određeni dan po snijegu i zimi. Povratak je bio teži nego dolazak. Snijeg je izbrisao sve tragove, tako da je kočijaš zalutao. Kola se zaustave. Ni žive duše na obzorju. Bili su izgubljeni. Nigdje putokaza, samo prostrana bjelina u nedogled a doskora i gusti mrak. Alis je molila Litanije Bl. Djevice "Auxilium christianorum" - Pomoćnice kršćana! Tada se iznenada pojavi tajanstveno dijete, ponudi se za vodića i nakon što ih je izvelo na pravi put, izčezne. Selo je bilo blizu. Prenoćili su u nekoj štali, prava betlehemska noć. To se je Alis-i i sviđalo.

Svi ti događaji bili su zapaženi, izazivali divljenje i okružili M. Alis kao neka vrhunaravna propaganda. Tako su je svi, koji su imali s njom dodira visoko cijenili. Ona jedina toga nije znala, nije opazila. Sve su to bile samo male svježe oaze, koje su ublaživale orkane muka njezine duše.

Dosada smo promatrali život Majke Alis samo izvana. Vrijeme je da se zaustavimo na intimnim osobinama njezine duše.

OLUJE

"Kad se sam žrtvuje kao žrtva za grijeh, vidjet će potomke, dugo će živjeti i volja će se Gospodnja ispuniti po njemu"
(Iz.53,1o)

Česte i izmjenične oluje bjesnile su nad djelima i nad dušom Osnovateljice kao najveći napadaj pakla, da bi iskorijenio drvo tako bogato otkupiteljskim sokom.

Slike, koje ćemo studirati sada jednu za drugom sve se u stvarnosti međusobno prožimlju. One će nam pomoći da prosudimo snagu bure i herojski otpor M. Alis. Podnosila je u isto vrijeme demonske napadaje, kušnje očaja i tamu duha u svojoj nutrinji. A izvana klevetanja, brigu oko osnivanja, koje je bilo u opasnosti, nerazumijevanje sa strane najbližih, osamljenost. I pod ovim sve težim teretom, pod žestokim pokušajem pakla da je baci u zdvojnost, Alis je uvijek jednaka. Njezin životopisac bilježi tek toliko, da se je u tim prilikama moglo vidjeti samo to, kako se sve više razvija njezina dobrota.

Srce joj se širilo kao nikada. Njezina blagost i sućut sa bližnjima bivala je nježnija i čovječnija. Takvo drveće uzvišenog porjekla kapa samo balzam pod rukom koja ranjava. Jer duša je Majke Alis živjela od poticaja Duha Svetoga. Po ovim tajinstvenim poniženjima odigravala se je velika zapljena Božja. U nenaklonosti pakla stoji neizrecivo prijateljstvo Božje. Na nama je da razlučimo igru svijetla od tmine. Mi smo kao čovjek, koji promatra buru vjetrova samo kroz prozor. Jedino munje osvjetljuju veličanstveni prizor. Naše je mjesto samo na pragu duše. Dubine ostaju tajna Božja.

"Izabrana si da budeš prezrena" pjeva novakinja Naše Gospe kad ulazi u redovničku zajednicu. A Crkva joj odgovara zvonkim riječima "Veni sponsa Christi"..... Može li se zamisliti veći kontrast od ovoga: "prezrena" i "zaručnica"?! U isto vrijeme i zaručnica Kristova i prezrena! Za uzvišenost prezira i poniženja treba imati vrhunaravni ukus. Krist Gospodin bio nam je u tom prvi uzor.

Sluga Božji, onaj tko želi uspijevati, rasti, dizati se nad svima i opijati u Bogu, mora biti prvo iznakažen.

"Nema obličja na njemu, nema ljepote, da bismo ga gledali, i nema izgleda, da bismo našli ugodnost na njemu. Prezren je bio, posljednji od ljudi, čovjek bolova, vičan patnjama. Kao jedan, od koga čovjek

zaklanja lice svoje, tako je bio prezren. Nijesmo ga cijenili." (Iz. 53. 2,3)

To je otkriće Krista i Njegovih svetaca. Mnoge nas stvarčice u životu svetaca zbunjuju. Zašto? Zato što ih ne promatramo u svijetlu ovoga poglavlja Izaije.

Mons. Ullathorne kaže: "Ništa toliko ne koristi čovjeku kao strpljivo podnešena nevolja iz ljubavi prema Bogu. To je najsigurniji znak Božjeg odabranja. Iz lanca strpljivo podnešenih patnja Krist Gospodin kuje zaručnički prsten, kojim sebi zaručuje duše."

Prezrenost i poniženje Majke Alis bilo je ponajprije u tome, što je osjećala na sebi uporno djelovanje đavla. Dvadeset godina s nejednakim prekidima Alis je bila njegova žrtva. Bila je to snažna i tragična stvarnost, koju su poznavali mnogi sveci. Vrhunci izazivaju munju. Kardinal de Berulle piše: "Treba uzeti u obzir, da đavao, kad želi upropastiti duše, ima često neki predosjećaj i predznanje o odličnim namjerama Božjim s tim istim dušama. Ako đavao posjeduje tu spoznaju i sumnju, to će dušu napadati savjesnije; okruživat će je upornije; napastovat će je jače. Progonit će je, buniti i ugnjetavati kolikogod može".

U ovoj paklenoj muci moglo bi se kod Majke Alis razlikovati dva duševna stanja: hladnokrvnost i vedrinu - muku i tjeskobu, prema tome, je li đavao napadao izvana ili iznutra.

Alis nije strepila pred vanjskom opremom pakla: pred paklenim priviđenjima, zlim postupkom, bukom, mirisom sumpora i vatrenim kuglama. To je ona prezrela. Rekla je: "Naš Gospodin mi je dao milost već na početku, da se ne plašim đavla; čini mi se, da je njegova moć tako neznatna, da ga se može lako svladati u ime Isusa Krista."

Vidjet ćemo kako će neustrašivo načiniti znak križa. Što više, ne će ni ustuknuti pred slabošću, koja joj je stala na put, nego će poći dalje stavljajući neustrašivo ruku na paklenu glavu i zazivajući presveto Ime Isusovo.

Ali kraj velike prisebnosti duha, ona je poznavala tešku nevolju i grozne tjeskobe. Tada se je stišavala vanjska navala pakla, a započinjala nutarnja tegoba duše. To je mučilo njen duh i činilo joj se da joj je volja razdijeljena. U isto vrijeme osjećala je toliku zapuštenost, te je vjerovala da je prokleta. Ona se bojala ovoga stanja i drhtala je kad bi joj se pojavljivalo znajući dobro kakva je muka čeka. Govorila je, da bi hiljadu puta izabrala smrt, najokrutniju smrt svijeta, samo da izbjegne jednom jedinom takvom napadaju.

"Ali svetost ne raste ublaživanjem bolova - naprotiv. Visina u podnašanju bolova mjerilo je svetosti" (D. Rops). Alis je to potvrdila: "Više bih voljela,

da se na meni zauvijek izvrši Božja pravda u paklu, nego da On dopusti, da ga i jedanput samo uvrijedim." Snažno svjedočanstvo ljubavi! Jer prihvatila bi radije vječnu muku, ali ni sjenke odstupanja od volje Božje.

Ovu će veliku ljubav posvjedočiti i oni, koji su je proganjali. Za čuvenog exorcizma u Nancy-u đavli su iznijeli put Majke Alis u Chalons do najsitnijih pojedinosti. Priznali su, da su po dopuštenju Božjem napali na nju, mučili je i napastovali svim silama. Ali Velika Gospodarica (tako su nazivali Našu Gospu) zaštitila ju je. A oni su ostali zbunjeni. Rekli su, da je svi skupa nisu mogli nagovoriti ni na laki grijeh, te da nisu još sreli jaču hrabrost i savršeniju dušu od njene.

Bez sumnje, pakao se osvećivao na prvoj Majci za sve duše koje će njezino djelo poučavanjem spasiti. Poučavati to znači raditi za vječnost. Po divnoj odredbi kršćanstva i po snazi zajednice Svetih, zasluge Majke Alis prelaze kroz sve vjekove. Tko bi mogao reći dokle će doći njezine granice, koja će sve pokoljenja obuhvatiti i oživiti? Prorok Izaija najavljuje: "Kad se sam žrtvuje kao žrtva za grijeh, vidjet će potomke, dugo će živjeti, i volja će se Gospodnja ispuniti po njemu." (Iz. 53. 10).

Alis će biti majka velikog plemena. Njezino će se potomstvo množiti kroz vjekove. Nije li bijes đavla bio opravdan?

Pakleni su napadaji uzimali razne oblike. Spuštali su se naglo na njezinu dušu, trajali tjedne i mjesece i opet iznenada nestajali. I Alis je opet utonula u mističnu sreću. Bog stišava oluju kad mu se svidi.

Što je tu bilo čudno i nevjerojatno, zabilježio je Život od 1666. godine: njezino je lice bilo uvijek mirno! Kroz sve te godine napasti svladavala se je snagom neba i svoga duha, te nikom nije dala ni najmanje povoda, da bi mogao naslutiti što se u njoj zbiva. Toliko je bila suzdržljiva u riječima i oprezna u držanju.

"Crna sam, ali krasna" ove riječi svetog Kantika izražavaju zrelost duše za kušnje. Sigurno je da je Alis bila najviše ljubljena u časovima tame. Ali ona to nije znala i to je baš bila njezina muka. Da donekle shvatimo njezinu bol, morali bismo razumjeti njezinu ljubav. Njena je duša poznavala stanja u kojima je bila izjednačena s grijehom, kao da joj se cijelo biće izlilo u zlo. S druge strane ova nježna i žarka duša bila je posebnom milošću tako tijesno priljubljena uz Boga, da su je čuli uzdisati: "Bože moj, to je previše za mene - previše, ja sam ništa vilo, zaustavi svoje milosti!"... Jer je bio bezdan ljubavi, morao je biti i bezdan tjeskobe.

I muke njezinog duha bile su za Majku Alis poniženje. Druge je znala sigurno

voditi, a na časove bila je nesposobna da vodi sama sebe. Trebala je iskusnog vođu, ali ga nije uvijek nalazila. Jedan, nemajući uvida u putove Božje, postupao je s njom kao sa skrupulantom. Alis je tada bila predstojnica u samostanu "Naše Gospe". Naravno, da je neodgovorni vođa na taj način vodio cijelu kuću. Nije on bio Fourier! Zato je bilo uzrujavanja, nesporazuma i prigovora! Majka Alis je zbog toga najviše trpjela.

Oluje su napadale i s drugih strana. Smrt je opustošila okolinu Majke Alis. Umrla je gospođa D'Apremont, vjerni prijatelj prvih dana. Ona joj je skratila žalosni progon u Ormesu i bila tako nježna dobrotvorka prvog osnivanja. Majka Alis je dobro osjetila njezin odlazak. Slijedeće godine 1607. umro je kardinal od Lorene, koji je pozvao Družbu u Nancy, bio joj zaštitnikom, dao ime i svečanu potvrdu.

A zatim dolazi kleveta, ružna kleveta i poniženje! Sveci poznaju ovaj novac! To je skoro uvijek plaća za požrtvovnost. Jednoga su jutra našli blizu samostana jedno bijedno malo stvorenje, odbačeno i rasplakano. Na pozornici života bila je za tu scenu optužena Majka Alis! I kakogod to bilo besmisleno, svi ljudi otmjeni i bijedni prepričavali su tu priču baš tako, Dobacivali su joj to u lice čim bi se pojavila ponizna i sabrana, bez gorčine na ulicama Nancy-a. Kad ju je jedna redovnica upitala, kako se je mogla svladati i ugu-

šiti osjećaje, koje narav u ovakvim prilikama proizvodi, odgovorila je, da te pogrde smatra kao pripuštenje Božje, koje će je predati milosti; osjećala ih je u svojoj nutrinji, ali ih je snosila s ljubavlju i poštivanjem po primjeru Našega Gospodina (Život 1666). - Kako je dakle Alis odgovarala na ovu sramotu? Blagošću. A to je najbolji znak, da je Bog prisutan u jednoj duši. Svijet ju je javno sramotio, optuživao i blatio na svoje zadovoljstvo. Ni dobar glas nije smjela posjedovati, morala ga se je odreći. "Hiljade i hiljade poruga i lažnih glasina prošlo je preko nas, piše Fourier, izgleda da Gospodin želi, po riječima svetog Pavla, provesti našu Kongregaciju kroz čast i obeščašćenje, kroz sramotu i ugled. Očekujem i novih oluja. Nadajmo se ljepšem vremenu."

Dugo su čekali na to "ljepše vrijeme". Sve kuće su počele jedna za drugom tonuti, kao probušena lađa, u prvom nemiru briga i poteškoća. Opstanak im je bio ugrožen. S jedne strane novčana stiska, s druge strane oskudica žita, a onda bolesti, groznice, malodušnost, svađe. Fourier je bio preplašen. Stanje je njegovih kuća ubrzo postalo kamen spoticanja. Postulantice, učenice, zaštitnici, svi se udaljuju razočarani, nezadovoljni ili ravnodušni. A zapravo je to bila velika sreća. Red, koji će prkositi vjekovima

mora biti iskušan već u svojoj izgradnji. Sav taj niz poteškoća iznio je na svijetlo sve ono što nije zadržalo žar prve revnosti. Uvidjelo se je, da ljudska dobrohotnost nije toliko postojana, da bi mogla služiti kao oslonac kod osnivanja. Bilo je dakle nemoguće odreći se zarade.

Vrijeme heroizma je vrijeme heroizma. Ono se ne može nametnuti svim pokoljenjima, jer traje neodređeno. No podučavati besplatno cijeli dan, a uz to još ujutro i navečer raditi za vlastito izdržavanje, to je značilo upropastiti se. A toga je i bilo. Stalno odricanje kod jela je tome doprinjelo. Puran iz Pont-a-Moussona spasio je goli život, ali zdravlje ovih učiteljica gubilo je pomalo na snazi.

Ali nije bilo dosta to samo spoznati. Trebalo je ispraviti ovo zamršeno stanje. Tragali su i smišljali. Pogotovo je Alis ušla energično u buru. A posljedica? Kritizirali su je, smatrali prestrogom, ponekad joj otkazivali pomoć. Baš gdje je ona najviše ljubila, tamo su joj možda najviše gazili srce. To Bog često dozvoljava. Ali što se je primijetilo? Gdjegod je Alis prolazila, smirivali su se duhovi, red se vraćao u kuće, napredak u škole, a žar u duše.

Bilo je zaista već vrijeme, jer je razorni čekić izlazio iz sjene. Što je vrijedila ova mlada Kongregacija sa svojim pokušajima i nepotvrđenim pravilima? Kakvu

je sigurnost pružala? Bolje bi bilo da se udome negdje drugdje. Ovaj se je duh podmuklo uvlačio u neke zajednice. Dobre duše u najboljoj namjeri uzele su si za dužnost, da razore započeto djelo. Da nije bilo neustrašivog prigovora Majke Alis, bila bi Majka Elizabeta iz Saint-Mihiela nagovorila svoje sestre sakupljene u Nancy skom Kapitulu, da pristanu na sjedinjenje s Benediktinkama, koje su to same zahtijevale. Malo kasnije ista napast u Chalonsu sa slavnim O. Fleurantom u korist Franjevki. Oštro se je dakle raspravljalo o opstanku ove Kongregacije! Četvrti prijedlog za sjedinjenje bilježi 1615. godine. Alis je tada bila u Parizu, gdje će je zamoliti da ujedini svoju Kongregaciju sa Uršulinkama. Ali kard. de Berulle kojega su pitali za savjet dade izričito negativan odgovor.

Nakon što je prošla redom iz Pont-a-Mousson-a u Verdun i Chalons, Alis se vrati u Nancy - tu dragu kuću svojih bolova. I samostan je u prijestolnici Lorene mnogo trpio otkako ga je Alis ostavila prije pet godina. Sada će dobiti novi polet pod zaštitom Antoinne-a de Lenoncourt, novoga Primasa Lorene. Kod njega se je Fourier zauzimao radi novih bula i dozvola. Kardinal je bio čovjek širokih pogleda i jasnih odluka, revan, plemenit, naviknut zapovijedati. Po mišljenju Fourier-a previše je ozbiljno shvatio svoju titulu

zaštitnika, jer je počeo o svemu samostalno odlučivati.

On će posredovati s Rimom, kako su ga zamolili. Vrlo dobro! Ali zato je želio u svom gradu imati lijep zavod - pravi samostan, dostojan rimske dozvole. treba li reći i svog zaštitnika. I velikodušni Kardinal je ponudio svoju kesu, izabrao mjesto, nacrtao planove, otvorio gradilište. Ova žurba malo je dirala Fourier-a, tog velikog ljubitelja duge ustrajnosti. I on je to pokazao, a Lenoncourt uvrijeđen okrene leđa. Fourier se uplaši radi eventualnih posljedica i požuri Majku Alis da stvar popravi. Ona to i učini, ili bolje reći Naša Gospa to učini. Prva Kardinalova riječ bijaše stroga. Nešto kao: Ja više ne marim za Vas! Srećom važna posjeta prekine njihov razgovor tako se Alis mogla žarko pomoliti Presvetoj Djevici. Svojoj je pratilici rekla: "Vidim veliku propast naših pothvata, ako Njezina dobrota tu ne posreduje."

I Naša Gospa je tako divno pomogla, da je Kardinal vraćajući se Majci Alis opet poprimio onaj dobroćudni i ljubezni izraz prvih dana. Rekao je blago: "Budite bez brige, bit ću i dalje vaš zaštitnik!"

Židovi novog samostana su se opet penjali. Još se je nešto dizalo podmuklo i tiho u ostalim kućama Družbe. U početku se nije moglo raspoznati što je. Kao neko nepovjerenje prema Nancy-u! A zapravo je i neprimjetno sve bilo upereno protiv

Majke Alis. - Nancy je pravio mnogo neprilika kao i uvijek. Bez pravog razloga su neprilike Nancy-a prešle u poslovicu. Nancy se je uzdizao nad svim drugim kućama. Fourier nije baš bio oduševljen s kućom, nad kojom on nije imao gotovo nikakve vlasti, jer Nadbiskup je tamo gospodario!

Najgore tek dolazi s dugo očekivanom rimskom Bulom! U njoj je bio spomenut samo Nancy a ne cijela Kongregacija. Neki neugodni osjećaj, koji se ne da opisati, unio je smutnju među kuće. Osnivač i zaštitnik nisu išli istim korakom.

Fourier je bio cijela Kongregacija!

Lenoncourt je bio samo Nancy!

Doskora je kratki izvod ovog razračunavanja pogodio i Majku Alis. Neki potajni rad otuđivanja, koji se je opažao već dulje vremena u dušama - bio je pojačan. I nju će zaboraviti! Nju, prvu Majku, Utemeljiteljicu s Fourier-om, kojem je nebo povjerilo njezine prve želje, nju, koja je sve podržavala, savjetovala i toliko puta spasila! Da, oduzet će joj položaj, koji joj pripada u Kongregaciji i vidljivo će joj predpostaviti Majku Gante Andree.

Tako je trebalo biti! "Jer su te zaboravili, sačuvat ću tvoju slavu, kaže Jahve, i bit ćeš radost za svoje od koljena do koljena." Zar je ikoji Osnivač Rena da umro proslavljen? Alis je trpjela samo

u srcu - ne u duši, koja je bila željna tišine, povučenosti, sabranosti. "Sjećajmo se uvijek svog ništavila, to je istina, koja daje mir u svim prilikama." piše Majka Alis.

Patnja se je već dugo udomaćila u njezinom srcu. Ovdje dolazimo do točke, koja je tako osjetljiva, da bi je čovjek izrazio, a ipak tako zanimljiva za promatranje i tako ljudska! Nalazi se većinom u životu svih velikih ljudi, a zove se kontradikcija. Ima razne oblike. Ovdje joj bolje pristaje ime: protivljenje-opozicija ili kontrast. Proizašla je iz naravi Majke Alis i Petra Fourier-a. Ako ih pobliže studiramo, bit će nam sve jasno. Te su dvije duše 2o godina radile zajedno, nesebično, požrtvovno i ponizno, u međusobnom poštivanju. Alis je cijelu dušu i djela predala u ruke Fourier-u. Fourier nije ništa važnog poduzimao u Kongregaciji, što se tiče osnivanja i Konstitucija, a da se nije posavjetovao s Majkom Alis. Sigurno je, da su ove duše, tako nesrodne i suprotne po naravi, mnogo trpjele jedna od druge.

Fourier je bio realista, Alis je sve neposredno poimala.

Fourier mudar i razborit! Alis samo nadahnuće!

Fourier je odmjeravao i proračunavao, Alis je buktila!

Fourier je prilazio Bogu dubokim poštovanjem, Alis jednostavnim pouzdanjem.

I njihova ljubav prema Bogu i poniznost imale su različite crte: sporost Fourier-ova hranjena poniznošću bila je nepovjerljiva i sumnjičava prema ljudskoj naravi. Brzina Majke Alis oslanjala se samo na Boga i zato je bila nevjerojatno smjela. Fourier je veoma cijenio Majku Alis, ali ona ga je ometala. I nakon osnivanja samostana u Nancy-u, on se je više priklonio Majci Gante, koja mu je bila po duhu i mišljenju srodnija.
Da li bi se smjelo reći, da je u ovoj suprotnosti bilo pohranjeno veliko bogatstvo?! I da bi oni bez sumnje bili manje sveti jedno bez drugoga? Pero, koje bi ovdje htjelo svę jednim potezom izreći, moralo bi biti veoma oštro. Te patnje, koje su oni trpjeli iz ljubavi, odavale su heroizam kreposti. To ćemo sada vidjeti u duši Majke Alis.

NEKOLIKO CRTA IZ DUŠE MAJKE ALIS

"Duša svetaca ostaje uvijek u nekim dijelovima zatvoreni svijet za svakoga, tko nikad nije želio, da im bude sličan. Prema psihološkom istraživanju, ljubav vidi jasnije i dalje nego ravnodušnost"
(Bremond).

"Alis je bila kćerka velike šutnje" napisala je Majka Angelika iz Nancy-a, koja je imala povlasticu, da je intimno poznaje.

Važno je, da se na ovoj bilješci zaustavimo, jer šutnja je osobina dubokih duša. Ali, uz to je Alis bila odgojiteljica s geslom "revnost u podučavanju je predmet mog zvanja!" Riječ je dakle bila sredstvo njezina apostolata. Ne stoji li ove dvije ideje u suprotnosti? Govoriti o šutnji jedne trapistkinje logično je. Ali govoriti o šutnji jedne odgojiteljice, nije li

to samo igra riječi? Naprotiv, to je baš dokaz vrijednosti koji ne vara. Čini se da odgajanje zavisi o riječi, ali ono zavisi u prvom redu o osobi!

Maurice Zundel piše: "Sigurno je da se dijete mora izgrađivati, no prije svega treba razvijati njegov nutarnji život tako, da se privikne slušati učitelja, koji govori njegovoj duši. Ne treba nastojati, da se dijete raspe u vanjštini. To ono i tako zna. Treba ga navesti na dubok nutarnji život, treba ga upozoriti na Prisutnost Božju, koja svijetli u šutnji. Šutnja je važan činilac pravog odgoja."

Najbolji odgojitelj bit će najmoćniji u šutnji. Tu će najbolje produbiti učenike i uspostaviti vezu s tom Prisutnošću u njima. "A zatim će nestati pred tajnom tog božanskog susreta, koji je ličan i pripada svakom pojedincu." Tražiti u djetetu nastavak svog života, činiti ga sebi sličnim, staviti svoj biljeg na ovu mladu zemlju, bilo bi svetogrđe.

Tko ovdje ne vidi nadmoć šutljivca! Oni su prozirni, brbljavci su mutni.

Već su stari govorili: "Djetetu treba iskazivati veliko poštovanje". Šutnja je najbolji oblik ovog poštovanja.

O odlikama Majke Alis kao odgojiteljice mi ne znamo ništa. Spominje se samo velika šutnja. Velika, znači da nije bila sićušna i sebična; velika, t.j. bila je puna Boga. Po ovoj šutnji možemo shvatiti,

kako je snažno djelovala na ove male učenice, donosila nadnaravni mir u svaki samostan i preobražavala duše kojima bi pristupala.

Tokom njenog života čuli smo je u Nancy-skom Kapitulu nekoliko puta kako snažno i odlučno govori da spasi Kongregaciju. Nakon toga opet šutnja, koja je imala neobičnu snagu.

Ljudi su mogli raspravljati o ovom ili o onom pitanju uprave. Alis je ponizno i povučeno čekala na odluke Petra Fourier-a. Njezina dva do tri pisma su se sačuvala, mogli bismo reći poslovna pisma, jasna i kratka. Završetak je samo jedna jedina rečenica puna vrhunaravnosti: "Molim Gospodina, da vas sačuva u svojoj ljubavi" ili "Neka Gospodin bude sva ljubav vaših srdaca". Kako vidimo ni njezina pobožnost nije bila brbljava.

Najznačajniji izvještaj o ovoj duši šutnje jesu njezine "Relacije". Pisala ih je pri kraju svog života po odredbi svojih predpostavljenih. Mnogim je svecima to bila prava pokora. A činili su to divnom iskrenošću i poniznošću, svaki prema svojoj naravi, više ili manje opširno. Izvještaj Majke Alis uzbuđuje oskudicom svakog ukrasa. Tu je njezin život, sve milosti i poteškoće, što ih je opisala. A ona to čini na pedesetak malih stranica. Ne brine se za stil ni kronološki red. Bez duljenja i komentara u kojima bi jecala i posrtala, bez izljeva i velike povjerljivosti. Čovjek

je gotovo svladan jednostavnošću redaka i bistrinom bića, pomišlja na crteže fra Angelika.

+ + +

Kaže se da šutnja otkriva ponore života. Zagledamo li u život Majke Alis, ugledat ćemo njezinu dušu, jer njezina šutnja sakriva jedan bujan život, život sjedinjen s Bogom. Rene Bazin piše: "Njezin život je bio kratak ali pun čudesa. Otkrića, exstaze, čudesa, kušnje, patnje, sve to odaje karakter veličine njezina života i čini ga sličnim životu velikih mističara."

Ovu riječ "mistič ar" treba shvatiti u njezinom punom i pravom značenju. Ljudski je govor oblači često u odijelo koje joj ne pripada. Neki vide u njoj nešto čudno, abnormalno, beskorisno i neobično, od čega se treba bojati i pobjeći. Drugi je opet odviše znatiželjno istražuju, neskromno žele i vežu uz svoj vlastiti ukus. Ukratko, nama ne odgovara ni jedno ni drugo, jer je pogrešno.

Što je mistični život? Dom Jamnet daje odgovor: "Ništa drugo nego savršen kršćanski život". Zato ne bi bilo mudro prezirati ga. A što je kršćanska savršenost? Najbolje je tumači sv. Pavao onim žarkim i strastvenim izrazom: "Ne živim više ja, nego Krist živi u meni!" To je mistični život, jedno dovršeno djelo, zato

i jest tako rijedak. Krist je započeo to djelo od krštenja. Ono čeka da po askezi sazre. To isto djelo izmamilo je iz sv. Pavla one divne riječi: "Vi ste Kristovi, obucite se u Krista... meni je život Krist! A srž mu se nalazi u jednoj riječi zanosa i umiranja, a ta je: ljubiti!

Ljudsko biće je stvoreno, da ga Bog osvoji. - Ljudsko biće je stvoreno, da se sjedini. Sv. Pismo opominje: "Jao osamljenima." Mističar je onaj, tko je dostigao svoj cilj, onaj, koji se je sjedinio. Mrtvenje, odricanje, strogi život, molitve, djela kreposti sve je to samo sredstvo. Ljubav je cilj.

Ljubav! O, ona može biti raznovrsna, već prema tome, kako je hrani Duh Sveti. Njzin se čisti pjev čuje u školi svetaca. Pazimo dobro! Ne radi se ovdje o onom bijednom osjećaju ljudskog srca. Svi ga mi poznajemo. Sličnosti ima, ali razlika je ova: Ovdje prvo Bog ljubi!

Bog koji ljubi! Zar ćemo se usuditi napisati ove riječi poniženja i ushićenja? A ipak je to stvarnost. Ulaz u mistični život obilježen je "zapljenom Božjom", na duši je da se prepusti. I Bog će se obožavati u dubinama jedne duše. Alis je napisala na početku svog obraćenja: "Činilo mi se, da su mi izvadili sve što sam u nutrnji posjedovala, te stavili u me nov duh." Toga časa prekinula je s prošlošću i odlučila, da će uvijek činiti ono, "što je Bogu draže, makar morala i umrijeti." Proživjela je naglo puninu i prazninu u isti mah. Zar bi to moglo biti njezino djelo? Nije to njezin napor. To je kao izlijevanje bića u Boga, kao uronuće u svijetlo. To je prvi zahvat Božji, prvi preludij divnog života sjedinjenja, koji ju je čekao.

Svi su sveci i duhovni učitelji spominjali ovu pasivnost. Duša je uzdignuta u stanje u kojem ne može živjeti od vlastite snage. Kroz 6 mjeseci uživat će Majka Alis trajnu prisutnost Božju. Činilo joj se tada, da ne živi, toliko je Bog obuzeo njezin razum i volju.

Pa ipak, ova pasivnost je živa. Nije slična spokojnom polusnu, a ni blaženom zadovoljstvu. Sa uživanjem kaže sv. Bernardo: "Ne bi dolikovalo, da zaručnica Riječi bude tupa!"

A što radi duša u tom stanju? Pruža svoje siromaštvo, zbunjenost, žeđ i praznininu prema Punini. Ona udiše Boga. Aktivna je na jedan tajni i ljubavni način. Njezino htijenje sastoji se u beskrajnom prepuštanju. Sačuvati dušu svježu i otvorenu, sačuvati čisto ogledalo, u kojem se mora odrazivati odsjev Božji, to nije mala stvar. Jer prepustiti se, to ne znači samo pristati na svu raskoš Vječne Riječi, nego znači pristati i na vlastito uništenje. To je zakon sjedinjenja već od Utjelovljenja. Zato je riječ "pasivnost", sa svom pristranosti koju sadrži, najbolji naziv za ovo stanje. Bog nas pohađa ne

samo prisutnošću, nego i osjećajem osamljenosti. Kod svetaca su "tmine" vrlo često sjedinjenja za koja ljudi ne znaju. Ljubiti može značiti naslađivati se; a može značiti poznavati bolnu oskudicu. Majka Alis poznavala je dugi tok sumraka, gdje nebo izgleda zauvijek zatvoreno. Ona piše: "Često sam suha, bez pobožnosti, razum mi je zamračen, puna sam nejasnih misli". - Moj duh je bio u to vrijeme tako ponižen, da se nisam usudila u razmatranju podići oči k Bogu."

Bilo da je ljudsko biće u ovoj pasivnosti smrvljeno ili utješeno, ono će sačuvati pod rukom Božjom značajne crte svoje naravi ili svoje rase. Svaki ima svoj vlastiti način, da pjeva vječni kantik ljubavi. Francuski mističar ne može biti flamanski ili španjolski mističar. U Francuskoj ima više obazrivosti, takta i nježnosti. Dobro je čitati svakog mističara u jeziku njegove zemlje.

Alis je bila Lorenka i kćerka velike šutnje, čak i u ekstazi. Njezina čednost zahtijeva veliku šutnju. Jedva po koja riječ s njezinih usana ponešto otkriva: "Zaustavi svoje milosti, Bože moj, ja sam sretna", samo je to šaputala u divnim trenutcima, kad ju je nebo obasipalo.

"Velike stvari, koje Bog čini u svojim stvorovima, proizvode šutnju, uzbuđenje, nešto božansko, što se ne može izraziti". kaže Bossuet.

Jednom opet u žestokoj kušnji, kad

kad joj je duša bila u vatri, a duh u strahu i tjeskobi, naglo dođe oslobođenje od patnje i ona utonu bez prijelaza u promatranje Boga. Sve što nam je o tome sačuvano jest ovo: "Bila sam ugrabljena kao izvan sebe". Pa ipak čut ćemo u ovom milosnom stanju s njezinih usana molitvu, koja nam otkriva tračak one ljubavi, što ju je njezina duša smjela kušati: "Daj, Gospodine, da Ti budeš uvijek u meni, a ja u Tebi i da tako sjedinjeni ostanemo uvijek zajedno!"... Ostati zajedno, ta riječ označuje nešto najintimnije i najtrajnije. Zar ne označuje nutarnju uzajamnost ono: Ti u meni i ja u Tebi? ono najtjesnije i najveće sjedinjenje što se ovdje može zamisliti? I punina želja i dirljiva i mirna nježnost sjedinjenja, kako je sve to jasno kod Majke Alis.

Ali milosti neba većinom su tajne. Alis nije govorila. Ona je bila tako vanredno sabrana, te je sate i sate bila zanesena i odijeljena od zemlje. Činilo se, da njezina molitva nema kraja. Često je ponavljala sa sv. Augustinom: "Sve vrijeme, koje nije upotrijebljeno da Boga ljubimo jest izgubljeno." U njezinoj blizini je čovjek osjećao neko misteriozno prisustvo - kao riječ gorućega grma. "Zemlja, koju dodiruješ sveta je," - nešto vas je punilo poštovanjem. I najmanja riječ, koju bi vam rekla, žuborila je svijetlom i toplinom, a srce vam punila divnim že-

ljama, da Boga ljubite iznad svega. A nije ni čudo! Tko "posjeduje Duha Svetoga, ima nevjerojatnih sposobnosti. Nije li on na izvoru, iz kojega izviru sve rijeke?"

Evo što piše jedna njezina redovnica: "Kad ju je čovjek gledao ili joj pristupao, osjećao je nešto božansko, što ga je poticalo, da uđe u se, da razmatra, obožava i da se klanja toj Božanskoj Mudrosti, koja je oživljavala i tako uspješno radila u toj velikoj duši" (Život, od 1666.). Njezine kćeri su sačuvale još jednu malu avanturu, koja im je otkrila nešto od milosnog stanja Majke Alis. - Bilo je to u duhovnim vježbama. Sestre su molile u svojim ćelijama i čekale na znak poglavarice da izađu. No uzalud. Tek ih je zvono za blagoslov pozvalo u kapelu. Ono drugo zvono je zanijemilo, jer je Majka Alis bila uzvanik Božji, te je izgubila osjećaj vremena i zemlje. Postiđena radi onoga, što je nazivala rastresenošću, prepusti zvono drugoj sestri, da se slične avanture ne bi više dogodile. Toliko se bojala, da ne bi netko zapazio što od velikih milosti neba. Ona piše: "Čini mi se, da bi bila velika sablazan za moje sestre, što posjedujem takve milosti, kad znaju koliko sam bijedna i nesavršena."

Možda ne bismo više znali ni studirajući njezine Relacije. Znamo već kako je njena suzdržljivost bila velika.

Ona spominje jednu odliku njezina razmatranja, koja je značajna za odgojitelj-

ljicu: "U svetom Čovještvu Isusovu, prva je dužnost razmatrati na konkretan način tajne Njegovog djetinjstva... Bila mi je velika utjeha promatrati ih". Ona vidi unutrašnjost Nazareta, - "Malu Isusovu stolicu". U njoj se budi velika nježnost nad tolikom poniznosti Sina Božjega, koji je postao Čovjekom.

Uz ova viđenja i slike imala je čisto duhovne doživljaje: "Moj duh je bio veoma ponižen i uzdignut do vrlo uzvišenih stvari o spoznaji Boga". Ovdje se je Alis malo više odala.

"O tome bi znala reći samo to, da je Bog čisti duh; ta je moja spoznaja samo malo zrno Njegove veličine i savršenosti. Shvaćala sam nešto i o Presvetom Trojstvu, klanjala se Trojstvu u Jedinstvu, a osobito sam razumjela ljubav i jedinstvo Triju Božanskih Osoba". Ljubav i jedinstvo dvije su neodvojive odlike, koje duša Majke Alis nije uzalud promatrala.

+ + +

"Prema pravilu blaženih vizija, odabranici šute. Oni čuju riječ, ali je ne mogu ponoviti, jer ne shvaćaju posve. Najveće se poštivanje odaje u šutnji" (Lallement).

+ + +

Alis posjeduje velike nebeske želje, a tješi ju jedino sv. Pričest. Njezina želja da umre, možda je malo pretjerana? Naš Gospodin je sam uči, kako će se te želje osloboditi. "Treba da ti je dosta, kad sam ja s tobom... jer i ovdje tražiš sebe!" Tada će ona napisati: "Ove želje su se umanjile, jer kadgod se pojave, prati ih mirna i blaga predanost u volju Božju, oslobođena sebeljublja."

Predanje je mjerilo svetosti. Nakon što je željela nebo do umiranja, ona shvaća da je najveća slava Božja - odricanje. Zato se baca na drugu skrajnost i govori Bogu da će se odreći i nebeskog blaženstva, ako je to njegova volja, samo da može slušati kako Ga sveti hvale i blagoslivaju. Sva je Majka Alis u ovoj svetoj i bezgraničnoj naglosti.

Napokon ona bilježi, da stanja, koja joj oduzimaju svijest, ostavljaju u duši samo jednu želju: "Neka se na meni uvijek izvrši volja Božja."

Mistični život Majke Alis pratila su katkada i čudesa. "Neki tumače, da je ekstaza punina mističnog života. Naprotiv, to je samo etapa između djelomičnog i potpunog sjedinjenja. To je zadnje čišćenje kroz koje se mora proći. Veoma bolno čišćenje! Jer duša osjeća kako ju Bog privlači snažno k sebi, dok sve što je u njoj naravno usteže predaju. Izgleda, da duša gubi sjetilne moći, čija je sama uporaba potpuno, manje ili više oduzeta. Presveta

Djevica nije morala proći kroz ekstazu da dođe do sjedinjenja. Ona nije trebala čišćenja" (Berulle). Orao može promatrati sunce, dok šumska ptica oslijepi. Nepravda, koja se često nanosi misticima i koja opravdava ideje o njihovoj abnormalnosti, jest shvaćanje, da je ekstaza bitni čin sjedinjenja. Razlog leži u bijedi ljudskog bića, koja ne može podnositi moćni božanski utjecaj bez popuštanja za ono što je bitno kod sjedinjenja s Bogom. Čudnog li miješanja nesretnog slučaja sa svrhom!

Majka Alis se nije ovdje varala. Znala je sačuvati u svemu savršenu ravnotežu. Govorila je: "Više mi je stalo do zrna poniznosti, nego do sto ekstaza. Tražimo uvijek svoje poništenje, to će nam više koristiti nego veliki zanosi."

+ + +

Majka Alis želi ovdje govoriti o nečemu, što sadrži krutu nepomirljivost. Jedino poniznost čini dušu sposobnom za Boga. Samo je čovjek zaista ponizan za Boga izabrana posuda, on postaje dijete svih blaženstava. I obratno, izvanredne milosti vrijede samo poniznosti i ljubavi Božjoj, koju bude u dušama.

Bog nam se saopćuje u poniženju. Ovo božansko poniženje samo bezgranično podiže, poniženje toliko obdarenog stvora.

Ljubav žeđa za sličnošću. Ovo dozvoljava da idemo dalje. Jer ako je mistični život Majke Alis zaista dubok i istinit, onda se mi nalazimo pred neizmjerno poniznom osobom. Značajno je kod nje proučavati baš ovu crtu. Tim više što ona nije bila skučena i mrtva duša, nego živahna i napredna. To će nam posvjedočiti njezine ideje o poglavarstvu i o jedinstvu samostana.

Alis se nije rodila ponizna. Ona to postaje u školi, koja je za ovu znanost bila izvrsna. Fourier, koga su svi nazivali "Dobrim Ocem" radi blagosti i ljubavi njegova srca, bio je za svoje redovnice, pogotovo za Majku Alis zaista muški odgojitelj. Da bismo potpuno shvatili njegov način djelovanja, treba ga prenijeti u atmosferu vremena sa grubljim običajima, nego što su to danas. Zatim ni njegovo shvaćanje redovničkog života nije bilo tek štogod. Treba samo pročitati predgovor njegovih Konstitucija za ovu Kongregaciju i sve će nam biti jasno. Premda je uskliknuo: "O, kćeri sva božanska, Kralj slave će pogledati na tvoju ljepotu...", on se prvo poziva na srčanu i hrabru kćerku, "koja traži siromaštvo, posao, prezir, poniženja i koja ih požudno zove, ako ne dolaze dosta brzo." Redovnički život, kako ga je on zamislio za svoje kćeri, to je po njegovim riječima "jedna vrsta neba, gdje se smiju činiti samo sveta djela i djela koja stvaraju svece." Nježnost dakle ne

izgrađuje svece. "Kraljevstvo nebesko trpi silu". Bilo je očigledno, da je Alis određena za izvanredne milosti. Ne smije se zbijati šala sa zahtjevima na pojedine duše. A Fourier se toliko plašio one fine igre naravi, te mu se je moglo povjeriti, da sačuva ovu dušu od uvijek mogućih ilu-zija.

Vidjeli smo, da je već kod njihovog prvog susreta milost tako djelovala, da je Fourier grubo odbio svog penitenta iz nekog prirodnog nepovjerenja prema svemu što je izvanredno. A sigurno i iz potrebe, da ispita istinitost Božjeg djelovanja. Cijelog njezinog života - ako odgajanje jedne duše uopće ima kraja - Fourier je zadržao taj stav stroge ravnodušnosti.

Njegovi prigovori su neposredni. "Sestro Alis, ako tražite sebe, pišite uvijek i na sve strane smjelo vaše ime ijepim i velikim slovima ispod pisma, koje šaljete tu i tamo. Ako pak tražite savršeno jednostavno samo našega Gospodina i dobro Kongregacije, onda slijedite način potpisivanja vaših sestara i vaših Pravila, koje glasi: Vaše u Bogu ponizne službenice, kćerke Kongregacije Naše Gospe iz Verduna. Sebeljublje je opasno i fino, te se lako hvata za prste onih, koji se bave pisanjem."

Kad god je to moguće, Fourier stavlja Majku Alis pod upravu drugih. Osobito kod osnivanja Saint-Mihiel-a, Pont-a i Chalons

-a. Uvijek je stavljena u isti red s drugima. Nije potrebno postupati s njom kao sa "Osnovateljicom ili prvom Majkom".

Konačno u svim prilikama on upotrebljava razna poniženja i potcjenjivanja, moglo bi se reći kao protumjera milostima neba. Jednoga dana poslao ju je kao prosjakinju od vrata do vrata u kraju, gdje je njezina porodica bila poznata i čašćena. Drugi put traži od nje čine herojske poslušnosti, kao na pr. da ostavi umirućU majku, prije nego što izdahne. Ali kakogod je nisko htio staviti učitelj svoju učenicu, izgleda da ga je ona i u silaženju uvijek pretjecala. Može se reći da ju je i u ovom području silno pomogao onaj smisao za neograničenim. Ona ne poznaje srednju mjeru ili dio, ona znade samo davati SVE.

Majka Alis se oduševljavala za poniznost, jer joj je ova davala Boga. Njezina priroda bila je fina i nježna, zato je iz drhtaja osjtljivosti stvarala himne ljubavi. Iz kleveta je izvlačila hvale milosrdnoj dobroti Božjoj, koja ju je štitila. "Kad bi mene Bog ostavio, činila bih još mnogo gore", tako je odgovarala onima, koji su je žalili. Grubi i strogi autoritet jedne mlade poglavarice, koja je išla tako daleko, da joj nije odobrila odmor ili čašu vode, što je Alis u groznici ponizno molila, iskoristila je ona da se divno uspne u ljubavi. Mladoj sestri, koju je takva oštrina sablaznila odgovorila je vedro: "Ne zaboravimo, da Bog upravlja na-

šim poglavarima. Naša Majka ne poznaje bolje nego ja sama. Ona zna, da si odviše dopuštam, ona to kaže, a ima i pravo." No ne zaboravimo, da je Alis bila osnovateljica i da u to vrijeme, kako sama priznaje, nije bila ni četvrt sata bez boli.

Između svih primjera, koje bismo mogli navesti o poniznosti Majke Alis, osobito je jedan značajan za milosti i kušnje, koje su bile njezin dio. Naći ćemo ga u Relacijama.

Majka Alis piše: "Što se tiče mog mističnog stanja, na početku su mi zli duhovi htjeli dati lažne nesvjestice, koje su dolazile malo pomalo. Nastojali su da ih već izdaleka osjetim, da bi me naveli, da na njih pristanem iz nekakve znatiželje. Ali po milosti koju mi je Bog davao, ja sam uvijek to osjetila, jer su ove pojave uvijek ostavljale mrak za sobom u mojoj duši. Tada sam se obraćala našem Gospodinu s molbom, da ne dopusti, da me prevare, govoreći mu, da se smatram dostojnijom pakla, nego svega onoga, što je svojstveno samo svecima." Ova tako ponizna i razborita analiza značajna je, jer je kušnja bila veoma opasna. Manje izgrađena duša bila bi se dala uhvatiti u zamku, podavala bi važnost ovoj privlačivosti, a znatiželjom za sve što je čudesno, okaljala bi čistoću vjere, te postavila zapreku božanskom djelovanju. Ali Fourier, velik u poniznosti, sve je on to prošao. Učenica

je dostojna učitelja. Majka Alis nije znatiželjno čeznula za milostima odabranja. Odviše je podržavala prezir sebe, da bi se usudila gledati na tu stranu.

Ona piše: "Čini mi se, da se moja duša ovdje zadovoljava s takvim mišljenjem, jer onda osjeća više svoju bijedu"... "Veliku sam pobožnost imala prema Psalmu De Profundis, jer iz dubine svoga ništavila i bijede vapim k Bogu neshvatljive veličine i Veličanstva."

Svi su sveci bili veliki stidljivci. Ali taj stid daleko da bi ih kočio ili uništio, naprotiv, davao im nevjerojatnu smjelost. To je ono Pavlovo: "Ništa nisam.. sve mogu." Isto nam povjerava jednostavno i Majka Alis: "Čini mi se da je moj duh tako daleko od toga, da bi nešto precjenjivao u sebi. Zato se sve moje nade i pouzdanje oslanjaju na Providnost i Dobrotu Božju. Čini mi se da me to goni, da poduzimam stvari veće od mojih sila." I opet: "Što manje čovjek unosi sebe u neki posao, to više tamo susreće Boga."

Moglo bi se reći, da se u duši koja je sjedinjena s Bogom stvara dvostruki pokret uzvišenja i sjedinjenja, te kruta potreba, da utone u ponor svoga ništavila i da se uzdigne k Onome, koji ju posjeduje i privlači.

Lavelle piše: "da je sva prava poniznost metafizički stav, koji je veoma rijedak. To krajnje spuštanje našeg bića prema zemlji zahtjeva najviše uzdizanje naše duše

k Bogu. Jer svaki se uništava samo zato,da Bog preuzme prazno mjesto."

Što čovjek više napreduje u pravoj poniznosti, to više nestaje u Bogu. A to je jedini razlog radi koje ova teška krepost može postojati. "Oči su Gospodinove na onima, koji se ponizuju." Poniznost je dakle za redovnički život bila blago u duši Majke Alis. A kakvu je vrijednost imala za njezin život odgojiteljice i učiteljice? Kraj djeteta ne smije biti ništa uskog ni malog ni sićušnog. Velikodušnost bi morala biti osobina svakog odgojitelja. A što je u stvari ova duševna veličina,ako ne kapacitet Božji? No ništa je toliko ne daje koliko poniznost.

Konačno, dok svatko razmišlja kako će više ili manje savjesno poučiti svog susjeda "samo poniznost je sposobnost koja poučava" (Lavelle). Onda obzorje nije više zatvoreno nad nama samima. Bogatstva se umnažaju, vrijednost produbljuje. Širina duha je svjedočanstvo za to. Nije li to osnovno svojstvo onoga, koji želi poučavati? A nalazi se, divne li pravednosti, kod učenjaka i kod sveca!

+ + +

Poniznost koja je došla do zrelosti, to je snaga koja osvaja. Nestajanje onoga "ja", da bi Bog zauzeo cijelo mjesto, vodi do čudesne aktivnosti. No ova se ne sastoji u buci, vrevi i vrtlogu stvari i

ljudi. Ona sudjeluje u mirnoj i spokojnoj snazi Boga Stvoritelja. Zato će veliki mistici često biti oni, koji oduševljavaju i pokreću. Časni Luis De Blois nam kaže, da Crkvi koriste više u jednom satu oni, koji su postigli sjedinjenje s Bogom, nego drugi u toku godine. Sjediniti se znači mnogo raditi...

Nešto najdragocjenije za svijet jest mistična duša. Što je više "odijeljena" to više postaje središte. Milosti koje ona dobiva moraju prvo služiti drugima kao poticaj, "jer da mnoštvo zavoli planine, potrebni su izgrađivači vrhova" (Blondel), a onda kao zaštita i otkupljenje. Svijet se približava Bogu po ovim dušama. To su onih deset pravednika, koje je Gospodin tražio, da spasi grešni grad od srdžbe Božje. Blondel kaže: "Potrebna su izvanredna bića, da se cjelokupno čovječanstvo održi na srednjoj visini."

U svom životu Majka Alis nam daje nekoliko primjera ovakvih usluga. Dolazak žene kneza de Bar, Katarine de Bourbon, hugenotske princeze u Lorenu donio je veliku opasnost za duše. Ovo je veoma zabrinulo Majku Alis, zato je molila i mrtvila se, da zabluda ne zavede Lorenu, koja je bila tako katolička. Bila je već stvorena i propaganda, kad jedno viđenje saopći Alis-i, da će Bog uslišati njezine molitve i da zlo ne će imati vremena da se raširi. I zaista, za kratko vrijeme nagla smrt vojvotkinje oslobodi Lorenu od opasnosti heree.

Kasnije opet Verdun-u prijeti rat i sablast opsade, ali njezine molitve zadrže bič. U ovakvim slučajevima Alis se je nudila kao žrtva ispaštanja, jer svaki se grijeh mora okajati. I Bog je primio patnje Majke Alis mjesto patnja cijele tvrđave. Divne li zamjene! Bez njezina znanja svijetlio je ovaj upliv. Svi su osjećali, kako je Majka Alis moćna. U skromnoj govornici u Verdun-u vidjet ćemo nekoliko puta Vojvodu i Vojvotkinju Lorene, kako traže njezinu molitvu i zaštitu neba.

+ + +

Mistici su aktivni po svojoj poniznosti. U njima je snaga Božja. Aktivni su i po ljubavi. Ljubav Božja ih troši, "caritas Christi urget nos". Ova dva znaka: poniznost i ljubav, ne mogu se odvojiti, kad se radi o svetosti. I kao što smo kod poniznosti našli dvostruki pokret, koji je vukao dušu prema ništavilu, a u isto vrijeme privlačio Bogu, tako ćemo vidjeti i kod ljubavi dvostruki pokret: uspinjanje k Bogu i milosrđe prema bližnjemu.

O. Plus kaže: "Kad Bog privuče dušu, ne čini to zato, da je odijeli od drugih. On je rastavlja samo od nje same."

Sv. Franjo Saleški prosuđivao je prvi pokret uspinjanja k Bogu, ekstazu slaganja ili ljubavi, po drugom pokretu, koji nazi-

va ekstaza djela i života. Ovo je veoma ljubezna ekstaza, koja izvlači dušu iz nje same, da je preda u službu bližnjega.

Majka Alis je poznavala ovu radosnu ekstazu, koja je ljubav u najvišem stupnju.

Ljubav svi moramo imati. To je oznaka kršćanina. Mi je vršimo više ili manje mučno, molitvom i djelima koja žele ljubiti. To je prva vježba ljubavi. Ali naš poziv glasi: "Penji se još više!" Nasitit će se duše, koje gladuju. Mi smo pozvani na ovu ljubav, kojom se Bog sam ljubi. A ta je ljubav posve druge vrsti, tu treba dar Duha Svetoga. Ljubav se može samo od Boga naučiti. To je gotova ljubav, koja osvaja dušu, postaje krilata i neizreciva. To je komadić neba na zemlji. Ljudska duša je kao ocean podvrgnuta velikim zakonima strujanja, snage i ovisnosti, plime i oseke.

Veoma neznatne stvarčice dokazuju ovu ljubav. Da, vrlo male stvarčice, u kojima pjeva ljubav Božja! -

Kako da izrazimo što je bilo srce Majke Alis? To je pjesma sunca, koju bi trebalo sastaviti, da bi se moglo nešto reći o svjetlosti i toplini, koja je obasipala one, što su imali povlasticu da žive uz nju. Majka Alis je bila privlačiva, jer je njezina dobrota blistala kroz poniznost bez zapreke. Mnogi dobri ljudi ne će vas potpuno privući, jer im manjka prozirnosti. Kroz njih ne može proći Bog, izvjesno "ja" stvara zapreke.

Majka Alis je bila tako puna vrhu-

naravnog, da je tim zlatom obogatila svaku dušu, nad koju se nagnula. Njezina dobrota davala je Boga. I doskora su dotrčali k njoj sve nevolje, svi dosadni ljudi i teške naravi. Njezin povjesničar kaže, da je samostan Majke Alis "postao kao bolnica milosrđa, gdje je slabe duše njegovala najbjednija, najnesretnija i potpuno smrvljena duša... (ne smijemo zaboraviti koliko je njezin nutarnji život bio bolan). A nitko to nije naslućivao, jer se je drama odvijala bez svjedoka, između nje i Boga. Ona je stavljala balzam na rane, koje nisu bile njezine. Za sebe ga nije imala."

Blistanje jednog bića nenadoknadiv je čin! O tome su se uvjerili u samostanu Naše Gospe. Maurice Zundel je napisao: "Naša je dužnost, da druge okružimo tolikom poniznošću i tolikim poštovanjem, tolikom dobrotom i tolikom ljubavlju, da oni otvore dušu, da se usude izraziti dušu. Od ovog djela nema većeg."

Ove nam crte daju portret Majke Alis. Ako ih ponovno polako čitamo, vidjet ćemo kako iz sjene izlazi svijetlo smiješka, pokret ruku i ono njezino suosjećanje, pogled blagonaklonosti, nešto, što se ne može izraziti. Sve nam to dolazi ususret i obuzima intimne kutiće duše.

Majka Angelika piše: "Ona je proživljavala nevolje bližnjih s toliko osjećaja, da ih je činila svojima." Spominju se mnogi primjeri ljubavi, još više primjeri

nježnosti, kojom je pomagala one, koji su bili žalosni, ili su se nalazili u bilo kakvoj nevolji i potrebi.

Ovdje će se smjestiti uz uzglavlje bolesne sestre, jer se boji da će se ova umoriti dozivajući bolničarku, za koju je poznato da čvrsto spava. Tamo će opet dočekati svoje sestre iz drugih samostana s radošću i srdačnošću, kojoj nema mjere ni primjera. Kad je glasnik najavio njihov dolazak, pazila je da sve bude pripravno. A ovo "sve" zapravo su, ako hoćete, sitnice. No one daju neko svečano raspoloženje vašem dolasku u kuću. I svatko će reći, da je zaista trebalo veoma nježno srce, da misli na tako malene stvari. Majka Alis je čak silazila u vrt, da nabere poznate ljekovite trave i cvijeća, koje će osvježiti umorna uda putnika. Doista, ona je u njima primila Krista. Bit će dobro sjetiti se, što je značilo putovati u početku 17. stoljeća.

Bolje ćemo razumjeti ljubav Majke Alis iz jednog pisma Petra Fourier-a o nesretnoj zimskoj kiši, iz koje čovjek izlazi jadan, blatan, mokar. Pa i njezinu žurbu oko putne odjeće, da je osuši, očisti, dovede u red, te tako prištedi trud drugima. Ili kad je čovjek nakon noći provedene u prljavim i tako odvratnim krčmama, "gdje čovjek svako četvrt sata gleda prema hladnom prozoru, ne će li svanuti dan, te vas osloboditi ove nevolje," izlazio - lijepe li avanture - pun ušiju! O, samo si ti,

Majko Alis, bila ovdje da primiš izmučenu sestru, koja je radi ove kušnje bila odijeljena od drugih.

Fourier je napisao u svojim Konstitucijama: "Svaka će poštivati sve sestre kao hramove Duha Svetoga, kao zaručnice Sina Božjega, kao svete osobe. S poštovanjem će ih susretati, kao da su sve poglavarice". Nije li on ovdje dao jednim potezom pera skicu duše Majke Alis?!

Dug bi bio popis onih pojedinosti dnevnog života, sitnica tako neznatnih, a tako dragocjenih! Onu bolesnicu bez teka Majka Alis sama hrani, da je potakne na jelo. Onaj krevet će još jednom popraviti, da olakša drugoj bijednici. Ovu učiteljicu izmučena lica zamijenit će iznenada u razredu, da se prošeta i odmori. A ona tamo, ne zna se baviti djecom i Majka će ju poučiti onom neumornom strpljivošću, koju posjeduju ponizni srcem.

Majka Alis je ljubila i zato je pogađala. Prozrela je, da ovoj plašljivoj duši treba sigurnosti, onom grubom karakteru odlučne blagosti, a ovoj nemirnoj malo pouzdanja. S ovima je trebalo treperiti u njihovom oduševljenju, a s onima plakati u njihovoj žalosti.

Majka Alis je osluškivala, ljubila i molila. Imala je profinjen osjećaj za ljudske slabosti na svim područjima. Kako je divno bilo živjeti pod njezinom prozirnom ljubavi! I u čovjeku nas osvaja samo ono božansko. Stvoreni smo za Boga i naše

srce osjeća nostalgiju doklegod se ne smiri u Bogu. U blizini Majke Alis brige su se stišavale, uživao se mir, jer ona je pružala odmor u Bogu. Ispravni odnos s bližnjim izvire iz ovog tajinstvenog trojstva, izvan kojega je svaka ljubav nepotpuna: Krist i ja i bližnji. Kakve li dirljive nade u ovom priljubljivanju uz Krista, koje nas veže s našom braćom ljudima!

"Ne ljube najviše oni, niti pravo ljube oni, koji se predaju simpatijama (direktni put je ovdje stramputica!); nijedno biće ne može se potpuno obuhvatiti, ako Bog nije polazna točka. (To je ono što Sertillange naziva beskrajnim obilaženjem). Treba promatrati biće u odnosu s njegovim Stvoriteljem. Tako ćemo jedino dokučiti, što to znači poznavati ga" (Blondel).

Možda ćemo po ovoj ljubavi za bližnjega, za sve bližnje, bolje shvatiti mističnu dušu Majke Alis. Jer ova se je ljubav izlijevala i preko zajednice; brinula se je za zatvorenike, posjećivala ih i njegovala, snabdijevala hranom. Ublažujući tako bijedu ovih nesretnika nastojala ih je privući Božjoj ljubavi. I ona je proživjela svoj "poljubac gubavcu", česti čin u povijesti svetosti. To je bljesak jednog trenutka, koji naglim izviranjem pokazuje snagu podzemne struje, do koje naše oči ne dopiru. Imala je tako beskrajnu sućut s grešnicima, da je za njih ponudila Bogu svoj život (Relacije). Posebnu ljubav imala je prema siromasima. Saginjala se do onih

najodbačenijih, uzimala ih za učenike. Sama je njegovala ušljive i uzimala u svoje nježne blage ruke njihove glavice izjedene od zaraznih i gnojavih krasta, ne misleći uopće na zarazu. Prala je, njegovala, mazala sušila suze.

"Služinske geste... kraljevska duša". To je bio sadržaj ljubavi Majke Alis, koja se je spuštala do najneznatnijih pojedinosti i do najgrubljih potreba s ljubavnim razumijevanjem i bezgraničnim srcem.

+ + +

Majka Alis je ljubila. I ta ista ljubav je oznaka njezina shvaćanja o upravljanju. Nježnu i uzvišenu raspravu o ulozi poglavarice mogli bismo izvući iz malog sveska, koji je ona napisala svojom rukom:

"Poglavarice su dužne nastojati, kaže ona, da dođu do tijesnog sjedinjenja s Bogom, znajući da su samo njegovo oruđe." Pravilo će dodati: "Pozvane da surađuju na njegovom djelu." Da dođu do tog sjedinjenja, Majka Alis preporuča tri točke, koje smatra za temelje:

"Prvo, biti savjestan i točan" u svim vježbama sjedinjenja s Bogom, da bi tako bile što sposobnije voditi sestre "u duhu pobožnosti."

"Drugo, ne dati se nadvladati množinom posala". Ako je već u redu naravi ovo povlačenje tako važno, da duša dobije svoj

oblik i snagu, što će tek biti u redu nadnaravi. Ona potsjeća, da "iznad sviju lijepih djela stoji sjedinjenje s Bogom."

"Treće, živjeti u prisutnosti Božjoj." Ovdje ona traži, kako sama kaže, "nutarnju obnovu". To je pogled u nutrinju, koji dokazuje odnos potpune ovisnosti stvora o Onome, koji je početak bitka i života. Što se tiče kreposti, koje su najpotrebnije poglavaricama, ona spominje dvije, te kaže: "Neka nastoje svijetliti u poniznosti i odlikovati se u ljubavi". Zatim kaže još jasnije: "Poniznost će ih učiniti brižnima, da ne dopuste svojoj osobi nikakvu posebnost, nego će biti u hrani, odijelu, ćeliji kao najmanja redovnica. Smatrat će sumnjivim podložnike, koji će htjeti s njima, bez potrebe, drugačije postupati, jer ovi to veoma često čine samo zato, da osvoje njihovu naklonost, a onda će ih skloniti da učine po njihovoj volji."

To znači izvrsno poznavati puteve na kojima ljudska narav, čak na izgled posve otcijepljena, lako zalutati može.

Ona rasipa savjete o ljubavi i ne boji se umnožiti ih, ako se radi o bolesnima, te dodaje značajnom ravnotežom: "Ne treba ipak nikada zaboraviti, da je redovnički život stalež siromaštva, neprijatelj suviška." Međutim, kaže: "ako se obilje protivi siromaštvu, prevelika štednja protivi se ljubavi."

Zatim će spomenuti obazrivim poznavanjem psihologije jadnog ljudskog srca, da

ove male pažnje osvajaju srca podložnika. Poglavarima pak daju mogućnost zahtijevati da se točnije obdržavaju Pravila. To je zelena grančica sv. Augustina, koja privlači njegove ovčice.

Najzad preporučuje "svetu ljubav", te bojazan, "da se ne otuđi nečije prijateljstvo u svoju korist"; povjerenje "koje će prepustiti nosiocima pojedinih dužnosti svu širinu njihove službe", a inicijativi pojedinca dat će mjesta da raširi svoja krila, da ih skučenost zapovijedanja ne osakati". Ona potsjeća, da je "podložnost po prirodi uvijek teška." Neka dakle poglavarica, koja mora biti sama snaga, bude i sama blagost, da jaram učini slatkim i lakim. Neka zaključak bude ova mala bilješka časti, obzira i poštovanja. Ona se odnosi na stare redovnice u zajednici. One ne smiju osjećati, da su isključene iz aktivnog života u kući. Majka Alis piše: "Neka poglavarica ostane povjerljiva s prijašnjim poglavaricama, neka ima saopćuje općenite stvari kuće, koje ne spadaju pod tajnu." To je samo nijansa, ako hoćete, ali puna srca i poniznosti.

Sigurno je, da je Majka Alis prva upisala u svoj život sve što sad ovdje prepisuje. Ipak nemojmo se ovdje prevariti! Majka Alis tako samilosna, posjedovala je u isto vrijeme kao poglavarica čudesnu sigurnost, jasnoću odluka i snagu upravlja-

nja.

P. Petitot kaže: "Da izmjerimo obim orlovih krila, treba ih raširiti i izmjeriti krajnje suprotne točke. Tako se jedino može prosuditi orlova snaga. Kod svetaca su značajni suprotni polovi kreposti. Dok u ljudskoj duši najčešće susrećemo tako zvanu - slabost odlika - kao što bi bilo: uz veliku energiju naglost, uz veliku dobrotu popustljivost, uz jednostavnost izvjesnu naivnost. Kod svetaca nalazimo kreposti, koje nemaju ništa zajedničko sa ispadima ljudske naravi, a ravnotežu dobivaju pod utjecajem Duha Svetoga".

Evo nekoliko primjera o upravi Majke Alis:

Majka Alis stiže u Nancy. Nakon nekoliko mjeseci, sudeći po perspektivama budućnosti, ona će smjelo premjestiti malu školu u drugi dio grada, zaključit će kupnju samostana "Notre Dame", kupit će, i opet radi budućnosti, obližnje zemljište, te poduzeti potrebne mjere, da sve to isplati.

I odmah je napada neki plemić, kojemu je ova nova Ustanova sumnjiva. Svi su oko nje u brizi, Kongregacija je kritizira, plemić bjesni. Trebalo bi popustiti, jer opasno je protiviti se sili mogućnika. Majka Alis ostaje, koliko dobro-namjerna, toliko i odlučna i ne mijenja ništa od svojih odluka. Obzirom na vladanje pogla- vara O. Lallemant piše: "Neizrecivo su plašljivi oni, kojima vlada jedino ljudski

razbor. Iz straha da ne pogriješe, oni ne načine ni polovinu dobra, što bi ga mogli načiniti." Majka Alis raspaljena snagom Duha Svetoga nije poznavala ljudskog straha.

Ona dolazi u pomoć Verdun-u. Na prvi pogled prosuđuje, da sva tadašnja zla proizlaze iz slabog uređenja. Njezina upornost ponovo polazi u borbu, da uredi Verdun kao Nancy.

Zatim bi Majka Alis poslana u Pont. Jedno čvrsto djelo teže se ostranjuje. Nije samo materijalna strana uzrok tome. Ima buntovnika među učenicama, a pogotovo ih ima u zajednici među učiteljicama. One su preslabe i premalo svijesne svog autoriteta. Usluge neke s. Marije uzrok su kod mnogih popuštanju u disciplini. Majka Alis je bila prema ovoj nepopustljivo stroga. Nije joj dala mira, neprestano je korila, uvijek joj bila u pravi čas na putu kao strogi sudac, doklegod se nije probudila savjest sa osjećajem dužnosti i Pravila.

+ + +

Dobrota Majke Alis nije bila slabost. Njezina blagost prema drugima nije bila popustljivost prema sebi. Njezino mrtvenje bilo je tako užasno, da se je u Rimu na procesu za heroizam njezinih kreposti, raspravljalo, nije li Alis prešla granicu razboritosti podvrgavajući svoje tijelo tako pretjeranom mučenju. Tu su bili lanci

sa željeznim šiljcima, bičevanje, pojas obložen čavlima, trajno uzdržavanje u jelu, post nekoliko puta u tjednu, spavanje na daski srkanje pokvarene krvi iz zdjele. Ali i pored toga, što ove pretjeranosti pružaju običnim dušama samo opasnost zaraze, odgovor teologa opominje, da u sličnim slučajevima ne treba gledati na ljudsku razboritost, nego na Duha Svetoga. Proizlazili od Duha Svetoga ova žeđ za žrtvovanjem? Bog katkada traži od svetaca intimnije i tjelesnije sudjelovanje u tajni Otkupljenja. U tom slučaju on im daje dar jakosti, koji im primijenjen na tijelo omogućuje ova neobična mučenja iznad naravne snage. Ako ih prosuđujemo po svom vlastitom shvaćanju, onda nam nedostaje perspektive. Čini se ipak, da je Majka Alis dobila ovaj izvanredni dar, jer ne nalazimo u njezinu životu ni traga ograničenju sa strane duhovnih vođa. To dokazuje da su oni upoznali, da je božanski pečat utisnut u ovo trpljenje. Priznala je sama Majci Angeliki, koja ju je molila da bude umjerenija: "Ne mogu ništa propustiti od onoga, što Bog traži od mene."

Kako bi se čovjek mogao sjediniti s Raspetom Ljubavi, ako ne prigrli čavle, trnje i križ? Revnost Majke Alis prešla je okvir njezine zajednice, njezine pokore pripadale su cijeloj Crkvi. Iz snage njezine ljubavi prema Kristu izvirao je njen žar za Njegovo mistično Tijelo. Grijesi cijeloga svijeta su je razdirali, grijesi

onoga vremena, a možda i grijesi budućnosti! Za toliku djecu bit će djelo Majke Alis "luka milosti". Bog je od nje unaprijed tražio cijenu ovih mladih, sebičnih i svjetskih života, koje će njezino djelo spasiti. "Za koga nevin čovjek trpi na ovom svijetu?" Joseph de Maistre odgovara: "Ako hoćete, za vas!"

Ali ova oštrina Majke Alis kao i patnje njezine duše bile su sakrivene očima svijeta. Nakon noći klonuća bez odmora i bez sna, odmah je u zoru preuzimala svoju dužnost, mirna jednakog raspoloženja. Samo iskusno oko moglo je zamijetiti oštrije crte lica i sjenu ozbiljnosti, od koje je njezin osmjeh bivao još sjajniji. Bilo je to pravo otkriće, kad su zajednicu poslije smrti Majke Alis pozvali, da promatra ovo razderano i raskidano tijelo, koje je uništila ljubav.

+ + +

Kako bismo mogli govoriti o Majci Alis, a da se ne istakne posebni žar njezine pobožnosti prema Presvetoj Djevici. Uzvišeno je Marijino mjesto u kršćanstvu! Zato Alis joj je dala isto mjesto u svom srcu. Ona je instinktivno shvatila misterij Marije.

"Bog se za svoje darove nikad ne kaje. Dao nam je Isusa Krista po Bl. Dj. Mariji. I ovaj se red više ne mijenja. Vječno je istina, da smo po Gospinoj ljubavi pri-

mili vrutak milosti, čiju primjenu njezinim posredovanjem još i dalje primamo u raznim prilikama, od kojih se sastoji kršćanski život. Njezina majčinska ljubav toliko je doprinijela našem spasenju u Tajni Utjelovljenja, koja je opći princip milosti, da će nam Ona vječno pomagati u svim drugim događajima, koji od ove tajne samo ovise" (Bossuet).

Duh Sveti je ove riječi već utisnuo u dušu Majke Alis prije nego što ih je Bossuet izgovorio. Njezin cijeli život upravljao se prema tom poretku i toj ljubavi.

Na svim važnijim zavijutcima njezina životnog puta našli smo Našu Gospu! Već na početku redovničkog života Gospodin ju je poučio, koliko ljubi duše, koje mu dolaze po Njegovoj Majci. Kolike nježnosti i poniznosti! Marija je bila stvor u kojem je Presveto Trojstvo uživalo, neoskvrnjeno djelo nad kojim je sam Umjetnik zadrhtao.

Jasno je, da duše, koje žele nestati u Gospinoj ljepoti, mogli bismo reći, instinktivno kradu Srce Božje. To je shvatila u punini Majka Alis. Volila je govoriti o Presvetoj Djevici, o Njezinoj veličini i o Njezinim krepostima. Posebnom je ljubavlju prikazivala Presvetom Trojstvu Psalme "Lauda" da Ga veliča za divne milosti iskazane Marijinoj duši. Premda je častila sve Marijine svetkovine, osobitu pobožnost je imala prema Bezgrešnom Začeću, radi toga, što je to bio [illegible]k velike Marijine sreće", govori[illegible] bi Alis.

Željela je da se njezine kćeri priviknu pouzdano utjecati Mariji u svim prilikama i potrebama, moleći iz sveg srca "Pokaži se Majkom"... Ovaj običaj ostao je u tako živoj uspomeni, da još i danas redovnice ili učenice Naše Gospe ne mole nikad "Spomeni se", a da odmah ne dodaju ovu kiticu iz "Ave Marisstella", koju je Majka Alis toliko ljubila: "Pokaži se Majkom,
Daj, da molbe primi,
Koji rođen za nas
Tvoj se htjede zvati".

Volila je da postulantice izaberu jedan Gospin blagdan za ulazak u samostan, ako je to bilo moguće bez velikog zakašnjenja. Kao i to, da se oblačenje i zavjeti obave na spomenute blagdane. Željela je da se ne poduzme nijedan posao, bilo kako neznatan, a da se to prvo ne saopći Mariji i Njoj žarko ne preporuči.

Rado je tješila i podizala duše, te ih je slala Mariji, govoreći: "To je vaša dobra Majka, idite k Njoj s pouzdanjem. Jer ako Joj želite vjerno služiti, ispunit će vam što molite".

Kako je divnih posjeta primila Majka Alis od Naše Gospe! Spomenuli smo nekoliko tokom njezina života. Evo još nekih:

"Jedne noći oko dva ili tri sata ujutro, pošto sam žarko molila Našu Gospu za malo olakšanje, zaspala sam. Kad sam se probudila na glas zvona u 4 sata, otvorila sam oči i ugledala Djevicu prisutnu usred moje sobe; bilo je vidno. Uzviknula sam:

"Moja neizmjerno draga Majko i Gospodarice! Ali sam se i pokajala, jer je Ona odmah iščezla..."

U drugoj zgodi rastužena toliko, da više nije znala što bi činila, brzo se sjeti, da se obrati svojoj dragoj Zaštitnici, presvetoj Majci Božjoj, moleći je i preklinjući svom snagom i ljubavi svoga srca, da joj pomogne u ovoj tako velikoj i hitnoj potrebi... U istom trenutku ova se Majka Utjehe pojavi u bolesničkoj sobi, blizu njezina kreveta. Bila je kao u oblaku u divnom veličanstvu, sva sjajnija od svijetla. Njezina haljina bila je posuta zvijezdama sjajnijim od sunca. Držala je Dijete Isusa na rukama i približavajući se reče: "Utješi se, moja kćeri, donosim ti svog dragog Sina, da ti dokažem, da je On uslišao molitve, koje sam Mu za tebe prikazala". Na to joj pruži nožice svog Božanskog Sina na poljubac i iščezne.

U općenju s Gospom Majka Alis je dostigla onu duboku jednostavnost, koju je toliko preporučivala dušama. Govorila je, da je to "jedna od velikih dispozicija, koje Bog zahtijeva da se potpuno saopći." Ova točka je glavna u povijesti svetosti. Jer sjedinjenje s Bogom princip je jednostavnosti. Spomenut ćemo, da je kod duša, koje posebno štuju prečistu Djevicu ova odlika izrazitija, nego kod drugih. Ona niče u njima kao cvijet i plod milosti. To je vrhunaravna prostodušnost, koja potsjeća na ono "nisi efficiamini" iz Evanđelja.

Te duše postaju slične maloj djeci. Izgleda da njihovo "ja" lakše uzmiče pred Duhom Svetim.

Tog ljudskog "ja" odrekla se je Majka Alis u tolikom stepenu, da se ono više nije ni zamjećivalo. Kao Osnovateljica, poglavarica, klevetana i slavljena, osnivajući velike samostane ili skrivena u maloj školi nekog sela, pjevajući na koru "Laude" ili nagnuta nad početnicom male djevojčice, ona je poznavala samo jedno: "Isusa i to Isusa Raspetoga!" Duša Majke Alis bila je jednostavna, jer je bila sjedinjena. Ona je sama definirala ovu jednostavnost: "To je stalna pažnja, da se duh oslobodi od svih stvorova i od samoga sebe, da se napuni Bogom, te samo Njega u svemu gleda."

Ova jednostavnost činila ju je čudesno vedrom u suprotivštinama. Majka Angelika kaže: "Čovjek bi pomislio, gledajući njezino lice, da je ništa ne žalosti". Ista mirnoća i u đavolskim napadajima, koji su je mučili. Ni traga nekoj divljoj zategnutosti, gorčini i ukočenosti, samo mir i odricanje."

"U njezinu srcu nije bilo više ničega, što bi se protivilo i otimalo." - "U njezinu probodenu srcu nije bilo nijedne žilice, koja ne bi primala i pristajala", napisao je P. Claudel u IV. Postaji svog Križnog puta. Bolna Majka je intimno poučila svoju kćerku, koliko treba trpjeti,

da zaboravimo na samog sebe.

Alis piše: "Kad više nisam mogla izdržati, obratila sam se Bl. Djevici, Majci žalosnih. Pošto sam se stavila pod njezinu zaštitu, molila sam je, da mi izmoli zasluge svoga Sina, da operem svoju dušu i da je ukrasim njegovim milostima."

Nestajanje ovog ljudskog "ja" kod odgojiteljice, temelj je njezinog utjecaja. Nije najvažnije kod prilaženja dječjoj duši, da žena bude sama odlična, nego mora biti ona, koja će nestati, da Bog može proći. Sve drugo bit će dobro, ako se ovo bitno provede. Sve će biti promašeno, ako ovaj princip bude zloupotrijebljen.

Ova jednostavnost pridružit će se odlici, koju samo kao najznačajniju studirali u duši Majke Alis: to je njezina šutnja. Obje sačinjavaju ono nestajanje pred jedino Prisutnim. Nalaze se često kao originalni pečat u dušama, koje su razumjele milosno majčinstvo Marije i koje od njega žive.

Ove kreposti Majke Alis nalazimo sadržane u njezinoj pobožnosti prema Presvetoj Djevici. Grignon de Montfort kaže: "Kad je Marija pustila korijenje u jednu dušu, to će proizvesti čudesa milosti, jer Ona djeluje s Duhom Svetim, jedinim Posvetiteljem. Od Utjelovljenja Vječne Riječi odvijaju se tajne ljudskog života u dušama uvijek po istom zakonu: "Začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice." Isti pisac nastavlja: "Bog Duh Sveti želi izgraditi

po Mariji i u Mariji svoje odabranike. Zato joj govori: In electis meis mitte radices - Moja ljubljena, moja Zaručnice, pusti korijenje svih kreposti u moje odabranike. - Toliko si mi se svidjela dok si živjela na zemlji, cvjetajući najuzvišenijim krepostima, da te želim nalaziti na zemlji i imati te dalje u nebu. Oživi se radi toga u mojim izabranicima, da gledam u njima sa zadovoljstvom korijenje tvoje nepobjedive vjere, tvoje duboke poniznosti, sveopćeg mrtvenja, uzvišene molitve, žarke ljubavi, čvrste nade i svih tvojih kreposti. Ti si uvijek moja zaručnica tako vjerna, plodna i čista kao nikad. Neka mi tvoja vjera dade vjernih duša, tvoja čistoća djevica, a tvoja plodnost neka mi izgradi hramove pravednika." Ove riječi divno sadržaju rad milosti u duši Majke Alis.

+ + +

NEKOLIKO NAPOMENA O PRAVILIMA I KONSTITUCIJAMA OVE KONGREGACIJE

Svako ljudsko lice sastoji se od istih dijelova, pa ipak nisu ni dva lica istovjetna. Isto je i s Redovima. Svi se oni oslanjaju na istu bitnu točku kreposti i zavjete. Ali svaki ima svoj način, da ih uskladi, da ih iskleše, da ih utjelovi. Tako konačno svaki Red ima svoju ličnu fizionomiju.

Po Pravilu sv. Augustina napisao je Petar Fourier Konstitucije redovnica "Naše Gospe". Učinio je to strpljivo kao orač, koji prevrće svoju njivu prelazeći po deset puta isto mjesto, "samo da dobro obradi svoj hektar pšenice". Godine 1597. počeo je izrađivati Pravilnik nazvan privremeni.

Godine 1602. vraća se i nadopunjuje ga. Nakon 15 godina zamjenjuje ga "Malim Konstitucijama," također privremenim, ali napisanim većim iskustvom. Dao je da Majka Alis na tome radi 14 mjeseci za vrijeme boravka u Pont-a-Moussonu. Kasnije je sam došao u Nancy, da nastavi ovo djelo uz OO. Družbe Isusove, ali i uz Majku Alis. Tako je Fourier kroz 42 godine slao podatke i iskustva kroz 50 kuća prije nego što je konačno

završio ono, što je nazvao "Pravim Konstitucijama". To je razboritost Lorenca, a strpljivost sveca. Ako se snaga karaktera može prosuditi po "udaljenosti, koju čovjek može podnijeti između svog posla i nagrade" (Thibon), onda si možemo zamisliti strpljivost Fourier-ovu.

Kako izgleda to Pravilo, koje je tako strpljivo izrađivano? Zanima nas, da malo odgonetnemo ovu tajnu. Pravilo, to je požutjeli pergamenat, ali i život Majke Alis! Bez sumnje je njezin primjer nadahnuo mnoge retke. Ona je bila prva Majka, ona je bila model. Što više, tu i tamo neke točke dolaze sigurno iz njezine duše.

Iz ankete, koju je vodio jedan časni skrutator brojnih redovničkih Pravila s mladeži, koja je prvi put pristupila, te iz podataka jutra i večeri, slijedi da se ovo Pravilo pokazuje ponajprije kao bitno dobro; nešto bogato, snažno, neophodno, kao dobra zemlja, koja se može prekopati na sve strane i koja nikad nije preslaba da dade sav plod. Temelji redovničkog života, razlozi zavjeta, sve je to bitno, ponavlja skrutator, nije skrojeno, mršavo i suho. Pravilo sv. Petra stvara jednu sredinu, daje neki smisao i povod djelovanju, uvijek je ljubav. Zato što ljubi, zato će ova "sva Božja kćerka" slijediti Isusa Krista iz najveće blizine sa žarkom željom, da mu u svemu ugodi. Zato

jer ljubi, zato se odriče i prianja uz križ, a da nikada ne pokaže da želi malo s njega sići radi bilo kakve odvratnosti. Zato što ljubi, zato je "usadila u Boga radosti svoje duše". Već je predgovor od četiri male stranice majstorsko djelo! Svi pokreti duha i srca postavljeni su ovdje na svoje mjesto. Ovdje je punina naravi naslikana skladno i opsežno. Kćerka Naše Gospe, koja moli primanje, želi poduzeti nešto veliko, svečano i veselo. Sve će to izraziti jedna kraljevska riječ:

Ona dolazi da veliča svoga Stvoritelja!

A na pragu samostana dvije će riječi isto tako otvoriti obzorje njezinu pogledu: "Slušaj, kćeri", to je Kraljeva ljubav.

Kad čovjek razmatra ovo staro i slatko Pravilo, ima osjećaj punine.

To je Pravilo puno hrabrosti:

Treba sve poduzeti u Bogu "pouzdano i smjelo, pa čak i stvari na izgled teške i posve nemoguće!" I to bez mlakosti i malaksalosti. "Nastojat će osim toga, da to bude radosno i veselo u Bogu". Fourier se ne boji dodati: "Pa makar morale i umrijeti". Jer želi da njegove redovnice budu sposobne ići do skrajnosti u ljubavi.

To je Pravilo puno dinamike:

Poglavlje o odricanju kaže: "One su ustupile svoje srce Bogu." Kakvog li vjetra s pučine! On vas grabi i otkida od sitnih nevolja ove zemlje ili ljudske prirode. Goni vas, da ostavite obalu i da bez prestanka radite na djelima Božjim. Ako pak poslovi i muke ne dolaze dosta brzo "one će ih požudno pozvati". A nedostatci? Žurno će ih popravljati. A posljedice siromaštva? "Primat će ih velikim apetitom." A kreposti? "Treba nastojati da budu što izvrsnije i Bogu što draže." Prilike se ne će čekati, nego će se ići u potragu za njima, a "vrebat će se prilika, da se osvoje i druge i marljivo će ih studirati."

Treba imati daha, da bi se moglo slijediti ovog neumornog putnika po njegovim brazdama svetosti. Kako bi se ova dinamika mogla izraziti, ako ne pjevom Psalmiste: "Trčao sam tvojim putevima, Gospodine, kad si raširio srce moje. Pravilo sv. Petra Fourier-a je nešto rascvjetano, jer je puno radosti i slobode. Ništa zategnuto i prisiljeno, čini se kao uzletište duše.

"One će slušati sa svom poniznošću, poštovanjem, spremnošću i s veseljem."

A ipak je to Pravilo stvarnosti:

"Svaka će se - ulazeći - uvjeriti, da će ovdje nailaziti na poteškoće, poniženja i sve moguće neprilike. - Vidite, i u ovoj svetoj zemlji nalazi se trnje!" To neustrašivo potvrđuje Osnovatelj: Čak i kod radosti, koju svagdje zahtijeva, on dopušta dobroćudno, jer zna da to nije laka krepost, te kaže: "One će nastojati, da budu vesele." Svakako da nije lako biti veseo u protivnostima, zato će one to ponizno nastojati. Malo dalje pred drugom

poteškoćom nije siguran kakav će stav zauzeti narav, zato se zadovoljava, da dobro ćudno kaže: "One će podnositi veoma strpljivo", to dodaje razborito, dapače "ako je moguće i veselo." Ovaj skromni "ako je moguće" mudro nas potsjeća, da onaj koji igra ulogu anđela, igra ulogu lude. Dosta je da bude čovjek! Fourier pazi da na to ne zaboravi i ostaje uvijek blizu stvarnosti.

"Što čovjek više produbljuje studij ovih Konstitucija više vjeruje da posjeduje ključ njihovog posebnog ukusa u savezu ovih dviju značajki, koje jezde tijesno sjedinjene: savršena velikodušnost i čovječnost! Krajnji zahtjev nalaže uzvišene pravce, točno određuje najneznatnije pojedinosti, vodi do najveće savršenosti. A u isto vrijeme savršena mjera i diskrecija uzima u obzir čitavog čovjeka i gradi sveca polazeći od čovjeka" (Cahier de novitiat). Ove se dvije osobine nalaze na svakoj stranici zakukuljene u neznatne izraze, koji nemaju izgleda, ali svakog dolaznika potsjećaju na ideju slobode i zahtjeva:

"Svaka će za sebe nastojati... najviše što može."

Dobro je to, neka svaka ide svojim korakom, ali svakako što dalje može! Ova razumna osnova ima miris svog XVII. stoljeća i daje djelu veličanstven izgled.

Ravnoteža i čvrstoća su oznake epohe, ali i uglađenosti. Ova se sama riječ ne

nalazi u Pravilima, ali zato poštivanje i ljubav. - "Kada se susretnu u samostanu pozdravit će se međusobno... Svaka će poštivati sve svoje sestre kao hramove Duha Svetoga... Kad vrijeme i prilike to dopuštaju, reći će si među sobom nešto pobudnog... Budno će paziti da ostanu u međusobnoj ljubavi... Svaka će brižljivo izbjegavati sve, što bi se moglo kojoj od njezinih sestara ne svidjeti, ili je makar malo rastužiti... Svaka sestra će susretati sve svoje sestre kao da su joj poglavarice" i t. d.

Što se tiče studija ljudskog srca, u kojemu su klasičari svog vremena daleko napredovali, taj je pretresen sa svom osjetljivom analizom humaniste i sveca. Ovdje se od svake traži svesrdna strpljivost " a da nijedna ne traži to od drugih". Kako mudro predviđanje! - Ondje je opet dozvoljeno sestri poglavarici, da prema potrebama svog upravljanja "igra ulogu rasrđene osobe", ali ne da i bude "srdita". Razlika je bogata! A novakinjama, koje su ostavile svoje mladenačke ukrase i sve ljepote prirode, Svetac lukavim prenošenjem boja predlaže drugu ljepotu. Neka ih magistra nauči, "da budu pune ljubavi, da imaju uvijek dobru boju lica. Da, zaista! Duša nema lijepu boju, ako je uzbuđena i nezadovoljna kad je ukorena".

A kako je tek drago mjesto dano Djevici u tim Pravilima! To je nešto svježe i poletno, što će dostići naivni srednji

vijek u tom 17. stoljeću dostojanstva i ukočene udaljenosti. (Sjetimo se držanja djece u prisutnosti roditelja!). Drago nam je misliti, da je Majka Alis morala posuditi svoje pero ovoj okolini.

Poslušajmo, koje su obaveze sestara prema Presvetoj Djevici:

"Ljubit će je žarko, nježno, s poštovanjem, kao kćerke svoju Majku, Majku blagosti i milosrđa, Majku neiskazano ljubeznu, koja neizmjerno ljubi svoje kćeri."

I zatim: Studirat će njezina djela i riječi, da bi si tu "našle uzor". I "brižno će nastojati,da je razveselé."

Još jedna slika intimna i duboka, kao da ju je i radio fra Angeliko: ne će se usuditi ništa poduzimati ni govoriti, pa i u neznatinim stvarima, "a da Nju ne obavijste i da se Njoj ne preporuče žarko." "Tako će je uzeti za Savjetnicu i Vođu u svim djelima, kao da je uvijek pred njima, te je gledaju i mole za savjet, pouku i pomoć." Majka će im za uzvrat izmoliti "blagost i milosrđe svog dragog Sina." Zaista, kćerke naše Gospe mogu si međusobno čestitati "što se nalaze u tako odličnoj i sretnoj porodici, tako odlične Majke".

Da li to Majčino prisustvo daje ovim Konstitucijama tako obiteljski izgled? Činjenica je, da taj duh u njima cvjeta zdrav i dobar, pogotovo u poglavljima, koja se odnose na Poglavarice. Vjerujmo, da je i ovdje misao Majke Alis vjerno zadržana.

Ne bi bilo kraja, kad bismo analizirali cijeli sadržaj ovih Pravila od 300 stranica. Da ih pobliže upoznamo, zaustavimo se samo na dvije točke, koje su ovdje kao oslonac: Obuka i Božanski Oficij.

Veoma je zanimljivo promatrati, koje mjesto zauzima dijete u ovim Konstitucijama: U pitanju je život redovnički, život separacije, život savršenosti, a kod svakog zaokreta se pojavljuje dijete i sva mu se vrata otvaraju.

To je pečat Reda. On je već tri stoljeća prije, nego što se o tome govorilo, imao svoju struku. Jer je prva zamisao Petra Fourier-a bila podučavanje, a tek s tim u vezi redovnički život. Prvi je poziv s neba pokazao Majci Alis kolijevku. Poruka je bila: Dijete spasiti! i zato će trebati redovnice. U svijetlu ove polazne točke razumljivo je što je tako zanimljivo i posebno u ovim Pravilima, i zašto je sve prilagođeno odgajanju. Dok većina Redova imaju Pravila redovničkog života, s kojima uporedo ide zanimanje - u ovim Konstitucijama sv. Petar Fourier-a nemoguće je rastaviti ovo dvoje, svugdje je isprepletano. Redovnica "Naše Gospe" je sva okrenuta prema djetetu kao prema cilju života. Govorili smo upravo o Poglavlju o Presvetoj Djevici. Polovina se odnosi na ove male učenice, u čiji duh treba "polako ulijevati pobožnost prema Majci Božjoj". Čak i poglavlje o čistoći ne će odijeliti

djevicu od majke. Sv. Petar Fourier shvaća krepost redovnice samo u službi njezine uloge kao odgojiteljice. One će čuvati djecu kao "anđeli" kaže on. To je slika, koja potsjeća na one "anđele iz Starog Zavjeta, koji se pojavljuju i nestaju sa svojom misijom." Ova savršena budnost, koja se naginje nad dijete, mora biti sama svjetlost, diskrecija i otcjepljenje. Treba li i skromnosti? E, zar ne vidite, kako pogled ovih malih učenica "vreba i zapaža ponašanje učiteljice, posebnosti njihove ličnosti,njihova djela i riječi!"

Ako kćerka Naše Gospe dobije već za sebe redovnički oblik u službi djeteta,što će biti kad sv. Petar Fourier postavi otvoreno pitanje o školstvu? On posvećuje tome isključivo više od tridesetak stranica, u kojima nalazimo one bitne odlike mudrosti, razuma, ljubavi i poštovanja. Fourier je posjedovao sve sposobnosti, koje izgrađuju velikog odgojitelja, a naročito ljubav za čistoću, pokoravanje razumu i smisao za realnost.

On želi da njegove redovnice imaju "dušu djevice, a srce majke". U prvom redu dušu djevice, da bi mogle izvršiti svoju "svetu dužnost". I opet dušu djevice, da bi se odlikovale onom prozirnošću, koja vodi k Bogu. Nije li ovo himna, koju je Fourier zapjevao? Same njegove riječi su pune duha vjere. On kaže: "One moraju imati pobožnost prema dječjim dušama... Ljubit će ih radi one božanske milosti u njima.....

Ljubit će ih kao sveti hram, u kojem stanuje Bog"... Tako Alis ljubi! ove "male duše tako različite, ružičaste od otkupiteljske krvi". Kako je sve to daleko od ljudske ljubavi! od ljupkosti, nježnosti, djetinjarija! To je sav sveti i misteriozni sadržaj odgajanja, što ga ovdje otkriva upotreba ovih božanskih riječi: pobožnost, milost, hram, Krv Otkupiteljska!

Fourier vidi uveličano. "Naš Gospodin vam je povjerio kraljeve ili još nešto više" piše on redovnicama u Mirecourt, U maloj dječici današnjice, on gleda buduće majke: "Premda su one po godinama male, to ipak nisu maleni i beznačajni dio Crkve Božje... Zato on ostaje uporan. Vraća se neprestano na ideju, da ih treba osposobiti "život, dati im shvaćanje života, nešto, što će ih osposobiti, da izvrsno žive."

On zna, da je "promašen svaki odgoj, koji radi samo na obogaćivanju duha, i da je savršen samo onaj odgoj, koji u svakom od nas ne zanemaruje vječnost. Koji pripravljajući duše za sadašnji čas života, pripravlja ih u prvom redu za cijeli život, kojemu nema kraja" (R. Bazin).

Neka dakle ove redovnice "shvate, kako je uzvišena njihova misija"..."Učiteljica pisanja, učiteljica čitanja, nadgledница za vrijeme odmora, sve se one trude za vječnost, pa i najneznatnijim dužnostima svog zvanja".

"Osvojiti jednu jedinu dušu, više je

nego stvoriti jedan svijet" kliče Fourier. (O Isuse, koliko ćete duša osvojiti samo u jednoj od vaših škola s pomoću Božjom)!

Ali, "jer pripadaju samo jedinoj ljubavi, lakše će ove djevice imati srce majke.

Kad je sveti Osnivač dao svojim redovnicama ime "majke" odredio je da ne nose drugog imena. Pa ni poglavarice! Ne će joj se reći ni "Gospođa" ni "Opatica" ni "Priorica", jer se ništa ne može isporediti s lijepim imenom majke. To je "najprirodniji naziv i najljubezniji i najslađi, neizmjerno pun dobrohotnosti i ljubavi - riječ, koja se najlakše prihvaća." Pa i onda, kad je svojim redovnicama dao ime Majke htio im je tim osigurati smisao za realnost, izvan koje nema odgajanja. Smisao za realnost, to je izvjesna sposobnost ostvarivanja veze i zajedništva s onim što postoji. A to jedino je zvanje majke.

Redovnica "Naše Gospe" bit će prvo srcem Majka. Pravilo kaže: "Ona će postupati s ovim učenicama velikom blagošću i savršenom majčinskom ljubavlju." A Svetac objašnjuje dalje u jednom pismu: "Šaljite ih spavati već u 8 sati... Učite ih da osvoje nebo i da postanu svetice". Ova veza između osvajanja neba i lijeganja u osam sati vrlo je slikovita. Odgojitelj vidi daleko, do "neba, koje treba osvojiti", ali se dotiče i zemlje, te šalje svog izabranika prvo spavati! Pravilo bez bojazni zalazi u pojedinosti, od kojih nijedna nije

tako neznatna, da ne bi naučila redovnicu biti majka, bdjeti nad djetetom, nad njegovim zdravljem, odijelom i držanjem; tješiti malo žalosti pitomica, razveseljavati ih, jer "dijete treba da živi veselo i zadovoljno". Svetac će u svojim pismima točno odrediti, da im se za užinu daje "svaki dan malo trešanja ili nešto drugo". Treba ih učiti, da dobro rade - "polako i obazrivo i zgodno prema prilikama i njihovim sposobnostima, ali da ih se previše ne žuri, da im se ne dosađuje i da ih se previše ne uznemiruje. I malo po malo, kad ove male pitomice postanu sposobnije, da počnu raditi, one će ih poučavati i pomagati im koliko im bude moguće, te ih voditi za ruku, da bi postigle, da savršeno vrše svoja djela. Nastojat će da ih ohrabre i polako pridignu, ako radi neznanja ili radi nečeg drugog pogriješe, doklegod ne postanu veoma vješte".

Sv. Petar Fourier za male djevojčice, a sv. Franjo Saleški za plemkinje! Obojica su išli istim korakom blagosti i popuštanja!

Redovnica Naše Gospe bit će napokon i majka svojim držanjem, "smjerno ozbiljnim licem", svojim blagim, mirnim i umjerenim smješkom (ne treba li uz mladež i malo smijeha?), svojim općenjem, koje ne smije biti ni familijarno, ni gordo, da se dijete ne zastraši, jer je iznad svega potrebno, da odnosi budu puni povjerenja.

Duša djevice, a srce Majke! - Sve što

jedna ima druga daje. To je triumf duhovnog majčinstva!

Što se tiče odgojnih principa, svi su dobro isprobani i zaista klasični. Spomenimo veliki smisao za obrazovanje, trajno osvrtanje na razum, "treba im u svemu pokazati, koliko je što u skladu s razumom". Zatim posebno isticanje dužnosti prema roditeljima i mjesta , koje roditeljima pripada u odgajanju djece. Hranjen mislima Biblije znao je Fourier, koliku je važnost Bog pripisao ovoj zapovijedi već od početka.

Što se tiče programa, niz stoljeća je donekle izmijenio Fourier-ove zahtjeve na učenicu njegovog vremena. Proučavanje je ipak pokazalo (Odgojitelj u 16. stoljeću- teza gđe Card H.),vrijednost Fourier-ovih pedagoških pravila, kao i točke, koje su ga načinile pretečom.

Ali i pored malog broja predmeta, koji su se predavali, uočimo nešto, što može čudno izgledati za djevojčicu onog vremena: Prvenstvo je dao izobrazbi! Majka Alis je rekla: "Revnost u podučavanju je predmet mog zvanja". Petar Fourier dodaje, da kćerka Naše Gospe ne smije podučavanje smatrati poslom, koji se vrši preko obaveze dužnosti, nego "prvom i glavnom namjerom". Sve što nije obuka sporedno je. Jer je nemoguće odgojiti savjest, ako se u isto vrijeme ne odgaja duh. Od svih sredstava izgrađivanja, škola je najispravnije i najuspješnije što postoji. Dobar profesor

gradi na stijeni. Izgrađivati intelekat, to ostaje uvijek temelj. "Čovjek je uvijek sposoban vratiti se dobru, ako još nije ostavio ono što je bitno". Fourier je u tome bio siguran, zato je tkao tako gustim tkanjem odgoj i obuku, da se više ne raspoznaje rub, koji ih je spojio".

Napokon bio je tako obazriv, da je uz svoje metode i programe napisao: "Neka se služe metodom opisanom u slijedećim poglavljima, dok ne pronađu drugu metodu, koja bi očigledno bila prikladnija, korisnija i rado primljena... Prema tome, hoće li se Duhu Svetom svidjeti, da i u budućnosti nadahnjuje njihovu zajednicu svojom milosti".

To je poniznost sveca i odgojitelja!

Ova dužnost ima svoje područje. Koje će vrline zahtijevati Fourier, da ona bude dostojno izvršena? Ovdje je on velikih zahtjeva. Odlike se nižu, slažu i guraju pod njegovim perom, tako da ljudska narav postaje zabrinuta.

On piše: "Učiteljica mora biti i duševno i tjelesno zdrava, veoma hrabra, savršeno ponizna i strpljiva i obazriva i marljiva, a sve te vrline moraju biti kod nje već dulje vremena zapažene. Mora biti okretna i razborita, te imati mnogo duha - Božjega duha,i t. d.

Istina je da je u slijedećem poglavlju popustljiviji.Izgleda,da se zadovoljava samo time, da učiteljica nastoji samo

dolično živjeti. No ova popustljiva dobroćudnost samo je pod navodnim znakom. Dakle slijedi: Fourier želi, da uz djecu bude samo elita! Tko bi se sada usudio ponuditi? Želi li Fourier pobuditi apetit službenice Božje, koju će možda uplašiti zahtjevi ovakvog zvanja, zato je unaprijed hrabri, uvjeravajući, da će je takva služba podići onamo gore, "blizu, blizu, posve blizu sasvim do Sina Božjega". O da! "Sva bijedna unapređenja ovoga svijeta, ne bi mogla nagraditi ni jedno jedino vaše dobro djelo u školama". Tako ih je on uvjeravao. Da, kad bi Bog učiteljici, koja će malo poslije primiti malu početnicu, te "je dva do tri puta ispitati njezina slova", dao za nagradu 50 tisuća zlatnika za njezin trud, morala bi reći: "Gospodine, to nije dosta, slabo me plaćaš, ovakve nagrade ne trebam!" Kad bi joj On tada rekao: "Pa dobro, kćeri, učinit ću te kraljicom Francuske ili Engleske, svi će te cijeniti i častiti". Opet bi morala odgovoriti: "Gospodine, ni to mi ne treba, slabo me plaćaš. Divne li nagrade za trud, koji sam uložila ispitujući ovu malu djevojčicu! Iz ljubavi prema Tebi dala sam joj da opetuje pet do šest puta svoja slova i zato ću biti kraljica samo 40 do 50 godina!"... Zaista, sva dobra ovoga svijeta nisu dostatna, da naplate samo jedno dobro djelo, što ga vi činite. - Kakvu vam nagradu pripravlja Bog u nebu!... Pazite dobro, da je ne očekujete ovdje

dolje!... Dobar dan, Bože!

Kolikogod bilo ovo bodrenje u svojoj duhovitoj formi duboko, ipak nije dosta snažno, da redovnica Naše Gospe poduzme ovu divnu, ali posve nadljudsku zadaću: odgajati dijete. Pošto je Fourier visoko podigao ovaj ideal, učinio je genijalnu gestu, kad stavlja učiteljici u ruke Oficij, kao sredstvo, kojim će ovaj ideal postići.

Oficij! Božanske pohvale privezane uz odgajanje! Kakvog li divnog shvaćanja! Da postane u najvišem stupnju odgojiteljica, mora prvo biti učenica velikog Odgojitelja, Duha Svetog.

Sv. Pavao piše: "Kad promatramo slavu Gospodinovu, preobražavamo Duhom Gospodnjim u tu istu sliku, koja biva sve sjajnija". - "Učinkom ovog istog misterioznog zračenja pretvaramo se na uspješan način u sliku, koju smo promatrali. Postajemo sve sličniji Onome, koga slika predstavlja" (Dom Van Houtryve).

Ovo promatranje proizvodi u nama jedan poredak. No, da li ovaj poredak sačinjava cijeli odgoj? Ovo malo Božje stvorenje treba prvo staviti na svoje mjesto. Mjesto sigurno vrlo visoko, jer je to stvorenje stvoreno na sliku Božju. Zato ga mi i želimo oplemeniti. Ali mjesto, koje pripada stvoru, t. j. mjesto ovisnosti. To je ono osnovno, međutim, to nije tako lako. I društva se ruše, zato što su to zanemarili. Odgojiteljica sv. Petra Fouri-

era i Majke Alis ne može to zaboraviti. Oficij je svakog dana stavlja na mjesto, koje joj pred Bogom pripada: "Venite et procidamus ante Deum... Quia ipse est Dominus Deus noster... qui fecit nos". Jer On je vaš gospodar i On vas je stvorio! Kad stvor jednim činom razuma i slobodne volje, prizna ovaj odnos ovisnosti, onda Bog njime "raspolaže" i Bog ga "ukrašuje". Ova je ovisnost veličanstvena životna perspektiva. Kao što zraka sve duguje suncu, jeka glasu, trag koraku, tako čovjek duguje cijelo biće Bogu (Charmont). I što jače steže ove veze sa svojim početkom - veze ovisnosti o Bogu, to će njegovo biće imati više života, bit će savršenije. Ako plamen ostane u uskoj vezi sa ognjištem, koje ga je proizvelo, bit će jasan i visok: ako se odijeli, ugasit će se.

Kakvim će životom učiteljica obogatiti dijete, kad svakog dana crpi na tom životnom izvoru! Psalmi žubore ovim pojmom ovisnosti i "Božjeg raspolaganja". Cijeli Oficij izgleda kao duhovna osnovna škola. Duh Sveti poučava ovdje sve principe odgoja u divnoj ravnoteži. Uzmimo na pr. radost: "Sedam puta na dan vraćat će se učiteljica djetetu, nakon što se je osvježila u Bogu, sva pomlađena zanosom, radošću i poezijom svete Knjige. Za dijete dakle, koje mora neprestano ispoljavati svoju veselu i laku dušu, bit će veliko dobročinstvo, ako kraj sebe nađe srce, koje je u skladu s njegovim veseljem, srce, u kojem

radosti svake dobi nalaze uvijek novi odjek u dubinama kliktaja duše. Božanski Oficij zrači ovu radost. Možda je to čak značajno obilježje onih susreta duše s Bogom.

U njegovoj prisutnosti nalazi se radost: "Introibo in conspectu eius, in exultatione..." Radost služenja: "Servite Domino in laetitia." Radost u pozivu cijelog svijeta da čini isto: "Jubila Deo omnis terra". Radost žrtve: "Offerentur in laetitia in exultatione." Radost se pjeva iz sveg srca: "Psalite Regi nostro, psalite!" Radost što se čovjek može zakloniti kod Njega: "In velamento alarum tuarum exultabo".

Malena djeco radosti, da li će duše ovih sestara imati dosta sunca radosti za vašu dušu? Hoćete li u njihovoj sredini upoznati težinu žalosti?

Majka Alis je žarko ljubila ovu molitvu Oficija. Njezin povjesničar kaže: "Suze su joj tekle niz lice, toliko su je uzbuđivali veliki Psalmi s riječima punim svijetla, u kojima odzvanja Božansko milosrđe, ili tutnji srdžba vječnog Suca, ili se objavljuje nježnost Kristova."

Spomenimo još, da božanski Oficij odgojiteljicu izgrađuje svojim osjećajem za univerzalnost, za kojom svaka duša potajno čezne. Oficij nadilazi obzorje samostana, on pripada cijelom svijetu. Fourier je znao koliko će uzdići duše svojih

kćeri, pišući u svojim Pravilima, da ih je "Sveta Crkva zato ustanovila, da u njeno ime pjevaju hvale Bogu, da pregovaraju s njim o raznim veoma važnim stvarima, zatim o oproštenju za bijedne grešnike i o svemu, što je uostalom potrebno za dušu i za tijelo u ovom životu". Katolički smisao njihove molitve daje samo širinu duha njihovom apostolatu. Zar se čovjek može skučeno osjećati tamo, gdje kuca srce Crkve - srce Kristovo?

Ovo zaista može ohrabriti dušu odgojiteljice! Ona zna da "stvorenje može koristiti stvorenju samo po milosti Sina Božjega" (Kard. de Berulle), a ovu milost ona moli svakog časa. Ona izručuje Bogu svoju dužnost, posvećuje mu svoje usne, svoj glas, svoje srce - ne može, a da mu ne da cijelu sebe. Ona ne želi biti sjajna ličnost, koja se nameće, ne traži da nešto znači, nego da nestane, da bi se kroz nju odražavala Vječna Riječ. I ona govori:

"Gospodine, daj da budem među ljudima
kao osoba bez lica,
a moja riječ upravljena njima bez ikakvog zvuka;
da budem kao sijač šutnje,
kao sijač Božjeg takta" (P. Claudel).

Na taj način ona dokazuje djelom, da je zvanje apostola u svojim dubinama prozirno. Svakog jutra čim svijetlo spusti svoj prvi sjaj na "Primi" Oficija, ona žarko moli da "Veličanstvo Božje" bude nad njom, nad djelima njenih ruku cijeloga dana

i na izvanrednom djelu - "Opus Dei" - a to je njezin hvalospjev Presvetom Trojstvu:

"Et sit splendor Domini Dei nostri super nos,
Et opera manuum nostrarum dirige super nos,
Et opus manuum nostrarum dirige..."

Okupana u ovoj božanskoj ljepoti moći će se odazvati želji sv. Petra Fourier-a i poduzeti "smjelo i pouzdano" svoju dužnost kraj djeteta.

+ + +

"IN PARADISUM DEDUCANT TE ANGELI"

U raj poveli te anđeli! (Ritual)

Alis se približavala svojoj 46. godini. Već je 24 godine kako radi na djelu Božjem. Koliko je toga prošlo od one zimske noći, kad je mlada Kongregacija sakrivala prvi kucaj života u dubinama božićnog blagdana! Od onog proljetnog jutra, kad se je Alis prvi put penjala uz Poussay-ski brežuljak, da otvori prvu školu...

Otkako je djelo dobilo točno obilježje male škole su se umnožile po selima, proširile se, osvojile gradove Lorene i prešle u Francusku. Bule odobrenja stigle su iz Rima. Svečano kanonsko odobrenje obavljeno je lijepim obredima Oblačenja i Zavjeta, kojima je u ono vrijeme vjere cijelo pučanstvo prisustvovalo u trijumfu. Onda je stroga klauzura stavila ogradu između Alis i dobrih ljudi iz Nancy-a, koji su počeli zapažati nešto nadzemaljsko u ovoj poniznoj redovnici. No svetost blista i kroz najstrože rešetke. I utjecaj Majke Alis ne prestaje rasti - prodire u sve slojeve društva. Njezini siromasi tuguju, što je više ne vide kako prolazi njihovim mračnim ulicama. Plemenite gospođe su željele

savjeta i svjetlosti; čak se i Vojvotkinja od Lorene često vidi u ulici Kongregacije, kako ulazi u govornicu, kamo dolazi Majka Alis, ma da je bolesna i bolest ju iscrpljuje. Za kim duše žeđaju, a da to i ne znaju? - Za Bogom! I kad nađu osobu, kroz koju se Bog vidi, onda ne skidaju s nje svog pogleda. Duše čeznu za izvorom, kao žedan jelen iz Sv. Pisma. U ovoj prozirnosti je sva privlačivost svetaca.

Sjaj duše Majke Alis neprestano raste. Ona smiruje, hrabri, ona pogađa, a da joj duše, koje su joj se približile nisu ni odale svojih patnja. Ona im otkriva njihove najskrovitije muke. Po sv. Ivanu od Križa ove čudesne intuicije znak su već pročišćene duhovne osobe. Oni, koji su bili predmet ovakve pronicavosti odilazili su zadivljeni, a ponizna Majka Alis nije ni slutila, da zauzima sve važnije mjesto u gradu Nancy-u.

Ali njezino zdravlje je naglo opadalo. Ona znade ne će više dugo živjeti pa to i kaže, ali joj ne vjeruju. Moli da je skinu s predstojničke službe, no drugi ne će da pristanu na to. Postići će to tek u prosincu 1621., dakle tek mjesec dana prije smrti.

Napokon dođe dan, u koji je Majka Alis morala leći. Njezina fizička energija morala je priznati, da je svladana. Majka, koja je uvijek bila prva na zajedničkim vježbama, nije se pojavila u koru. Nisu je više čuli, kako lijepim glasom

započinje uzvišeni "In adiutorium..."Nisu je više gledali, kako prolazi samostanima tiha kao živa molitva. Male učenice nije više hrabrio njezin smješak. Kroz sve dužnosti po kući prolazio je drhtaj osamljenosti. Iznenada su osjetili zimu praznine. Kad je šumski hrast položen na zemlju, tek onda se može izmjeriti njegov pravi rast i procijeniti mjesto, koje je zauzimao među svojom braćom.

Liječnici su doskora izjavili, da su nemoćni da zaustave bolest, koja već dugo napreduje. Nakon ove vijesti zaprepašćenje je bilo općenito u samostanu, u gradu i na samom Dvoru. Kneževski dvor koristeći se svojom povlasticom da smije prijeći klauzuru, pošalje u posjete svetoj Majci vojvotkinju Margaritu i njezine kćeri. Također i Mons. Maillane. Ovaj je znao što se govorilo po njegovu gradu. Bio je na dobrom mjestu, da prosudi, da li je zaista glas naroda, glas Božji. Nekoliko puta se je ovaj slavni biskup potrudio i došao dati blagoslov, te se žarko preporučio bolesnici u molitve.

Došao je i Petar Fourier. Bilo je to blizu Božića. Posljednji put su se vidjele ove dvije svete duše na zemlji. Jesu li se zajedno sjetile Božića iz 1597. godine? I svih milosti kroz ovih 25 godina? Ako su to učinili, sigurno su to bile Litanije zahvalnosti u kojima je bio naglašen "Benedictus Deus". - Onaj "benedictus Deus" mattaincourtskog župnika. Mnogo su

jednostavnije njihove oči ostale uprte u veliku ljubav njihova života, ni ne misleći na dužnost, koju su izvršili kao ponizni radnici. "Imamo dobrog Gospodina", govorio je sv. Petar Fourier, i "Dobru Gospodaricu" završila je sigurno, iznad svake pomisli blagoslovljena kćerka "Naše Gospe".

I Fourier se vrati u Mattaincourt.

A onda dođe utješni čas Posljednje Pomasti. Kako je liturgija svete Crkve savršena! U predvečerje rastanka, koji je tako tragičan, jer je nedokučiv, Crkva govori jedino o miru. Ona dolazi da obavije tijelo i dušu svog djeteta svojim mirisom i vedrinom... "dextera eius amplexabitur me"...

Majka Angelika, koja je bila postavljena za predstojnicu u Nancy-u i čija je duša bila posebno vezana uz dušu Majke Alis, nije ostavljala ćeliju umiruće, želeći da čuje njezinu i najmanju riječ. No Majka Alis nije više govorila. Od vremena do vremena šaputala je riječi Oficija: "Ad te, Domine, clamavi in toto corde meo". Činilo se, da njezina duša već počinje ostavljati tijelo i stiže na obale Božje. Na mjestu do kojeg je došla, pakao joj nije više mogao nauditi. Uživala je veliki mir. Proljeće je vječnosti slalo svoje povjetarce.

Na Bogojavljenje se je zajednica sakupila oko Majke Alis, moleći je za posljednje savjete. Majka Alis odgovori pro-

seći ponizno za oproštenje radi zlih primjera, koje je možda davala. Kad je Majka Angelika i dalje navaljivala, onda Majka Alis progovori teško dišući:

"Ako mi Bog u svojoj dobroti oprosti grijehe, sjetit ću se pred njim sviju vas i molit ću ga, da vam udijeli milost, da savršeno obdržavate naše Konstitucije i Pravila u savršenom duhu našega Reda."

"Što se vas tiče, ostanite uvijek u najtješnijem jedinstvu i međusobnoj ljubavi, jer ljubav i jedinstvo jedina su sredstva po kojima će se vaš Red održati." -

"Ove uvijene riječi bile su obazriva aluzija na najveću bol Majke Alis: Nastojanje oko unutarnje organizacije Reda. Majka Alis je širokim pogledom obuhvatila budućnost, te istakla ideje o stvarnom jedinstvu kuća sa zajedničkim novicijatom, da bi se tako osigurao jednaki odgoj sestara. Misao je bila snažna. Podržavali su je Oci Isusovci, ali ne Majka Gante. No i previše ljudski obziri porušili su ovaj prijedlog, koji je pokazivao međutim veliki procvat. Tako su samostani ostali odijeljeni, autonomni, po običaju onoga vremena. Svaki se je morao sam brinuti za svoju upravu i izgradnju vlastitih planova. A ideja Majke Alis prihvaćena je tek tri stoljeća kasnije." (Opaska pisca) -

Kad su prigušene suze postale glasne, ona je dodala: "Radi moje smrti nemojte se nimalo žalostiti. Bog će se brinuti za vas prema tome, koliko ćete vi nastojati,

da mu vjerno služite".

Majka Angelika je zamoli, da im dade blagoslov. No Majka Alis odgovori: "Nisam ga nikada davala nikome, prema meni se ne treba služiti ovom ceremonijom". Majka Angelika odgovori s velikim poštovanjem, da zahtijeva ovo od njezine poslušnosti. U trenutku je bio otpor skršen i Majka Alis podigne ruku nad svojim kćerkama, da ih blagoslovi u ime Oca i Sina i Duha Svetoga." Uzvišenog li časa, kad je svaka osjećala, da je još za kratko ovo čelo raspalagalo onom misli "iz koje je rođena Kongregacija, a srce, koje je tu Kongregaciju grijalo, poklanjalo je zadnje kucaje" (Renard).

Fizičke boli su postajale nesnošljive. "Izgledalo je kao da joj se rastavlja ju kosti". Grčevi, plamena vrućina sa strane...Liječnici, među kojima se je nalazio i prvi liječnik Njegovog Veličanstva, tvrdili su da ona još jedino čudom živi. Govorili su, da zato dolaze više puta na dan, da promatraju čudesa Božja na njegovoj poniznoj službenici, toliku je milinu odavala njezina duša i kroz umiruće bijedno tijelo.

Sve je u hladnoj ćeliji bilo šutnja i klanjanje. Za čas se čuo iz daleka žamor razreda, kao mukla pratnja zadnjih kucaja ovog srca, koje je ljubilo dijete iznad svega.

Dne 9. siječnja, u nedjelju ujutro Majka Angelika je predosjećala nagli svr-

šetak. Zato je htjela odgoditi sat mise, da bi sve sestre mogle prisustvovati zadnjim trenutcima Majke. No Majka Alis, koja je izgledala da nije pri svijesti, otvori oči i zamoli, da se radi nje ne mijenja dnevni red. I majčinskom pažnjom za boli svojih kćeri, uvjeravala ih je, da ne će umrijeti u njihovoj otsutnosti. To se je točno dogodilo. Sestre su imale dosta vremena, da pribivaju sv. Misi. Tada je Majka tonula u agoniju, dok su se recitirale lijepe molitve, koje su gotovo pjesma - pjesma majke uz uzglavlje djeteta, koja udaljuje sablasti i govori tolikom ljubavlju, da se duša smiruje, prepušta i predaje: "Odlazi s ovog svijeta kršćanska dušo," ali odlazi veličanstveno, jer pripadaš kraljevskoj porodici. Idi... "u ime Oca, koji te je stvorio, u ime Sina, koji te je otkupio, u ime Duha Svetoga, koji te je posvetio, u ime slavne Božje Majke, koja je tvoja Majka..."

A jer ove riječi odlaska bude neku tjeskobu, Crkva u svojoj nježnosti prati svoje dijete do cilja putovanja po svojim najboljim vodićima: "Poveli te anđeli... U raj poveli te anđeli!" A Isus, koji ti ide ususret, neka te dočeka u blagdanskom raspoloženju - "mitis atque festivus".

"Isuse, Marijo", uzdahne Majka Alis, a njezine se ruke spuste, pogled ugasi. Unišla je u veselje svoga Gospodina.

Bila je nedjelja 9. siječnja 1622.

"Expertus potest credere, quid sit

Jesum diligere".
"Tko kuša taj tek pravo zna, što znači ljubav Gospodnja."

+ + +

"ET EXALTAVIT HUMILES..."

Kaže se, da je život Majke Alis bio sama šutnja. Ali ne smrt! Cijeli je grad govorio, molio, plakao. Kroz četiri dana neprekidne su povorke prolazile kraj njezina tijela, koje je bilo izloženo iza rešetaka samostanske kapelice, da se udovolji odanosti svijeta. Žarko poštivanje vjernika tražilo je još više. Tako su zadnji dan, po naredbi Monsignora iz Toula prenijeli sveto tijelo u govornicu, da joj svatko može poljubiti ruke. Ova neočekivana manifestacija bila je dirljiva. A zahvatila je tako duboko dan, da je sat ukopa morao biti odgođen. Najzad je tijelo Majke Alis spušteno u grobnicu pod oltarom redovničkog kora.

(Povijest ovoga groba, koji nestalnost slijedećih vjekova nije poštedjela i koji je za nas nestao za vrijeme Revolucije, zanimljiva je za studij. - Vidi život Majke Alis od Renarda str. 478-484. - Što-šta se je nagađalo, da se pronađe tijelo, no tajna nije riješena. U množini kuća i dvoraca, koji su sagrađeni na mjestu prijašnjeg samostana, skoro je nemoguće istražiti sva zemljišta, bez posebne Providnosti" - Opaska pisca).

Nije uvijek lebdjela ista tišina: Mise su čitane u velikom broju, jer su svećenici i redovnici molili za milost, da mogu ondje služiti sv. Misu.

Više puta su se osjetili jaki mirisi u blizini njezinoga groba i u ćeliji. Trajali su dosta dugo, to su provjerili svećenici i odlični laici.

Svatko je želio imati predmet, koji je ona upotrebljavala. Kneževski Dvor je dao znak za ovu pobožnu razdiobu, a drugi su slijedili. Krunica je otišla zrno po zrno. Čak ni pokorničko oruđe nisu poštedjeli. Ukratko, za tri dana nije više ništa preostalo od malog blaga njezinih relikvija. Pri njihovom dodiru događala su se čudesa i ozdravljenja. Ovdje su male boginje u trenutku nestale, ili opet mrtvo dijete, koje su preporučili Majci Alis oživjelo je. Tamo je uzeta, kojoj nema spasa i koja nakon devetnice ustaje zdrava. Ili bolesnica od vodene bolesti u zadnjem stupnju, liječnici joj preporučuju Zadnju Pomast. No ona radije traži križić, koji je nekad imala Majka Alis, i ozdravi čim ga se dotakne.

Dijete od 12 godina na umoru je. Nad njim mole molitve za umiruće. Najednom se diže zdravo! I t.d. I t.d. Spisi onog vremena kažu, da je njezin veo imao posebnu moć. Majka Alis je naročito ozdravljala djecu i mlade majke. Zato je iz zahvalnosti ime Alis često davano na krštenju.

Milosti duhovnog reda bile su tajnije, ali ne manje brojne.

U exorcizmima opsjednutih sam je zaziv imena Majke Alis dovodio demone u jarost. Oni su i protiv volje priznavali: "Treba govoriti: Beata, Beata, jer je ona blažena i veoma visoko u nebu." Izjavili su, da smatraju ovu poniznu redovnicu kao najljućeg neprijatelja. - Život gospođe de Rasifaing. -

Čudno je to obrtanje položaja, bilježi kanonik Renard: Sveci vladaju na drugom svijetu radi onoga, što ih je najviše razapinjalo na ovom svijetu. -

Pobožnost prema Majci Alis obuhvatila je sama od sebe sva srca. Doskora je kuća u Loreni, koja nije bila u sjećanju najmanje revna, govorila o predaji procesa blaženom Majke Alis na Rimski dvor.

U ovu svrhu počinju princevi bilježiti svjedočanstva. Odanost naroda je vjerovala, da ovi poslovi idu tako brzo kao njihovo srce. Zato su već govorili o otvaranju procesa za beatifikaciju. U stvari ništa nije stiglo u Rim u ono vrijeme.

A onda, evo Revolucije! Posljedice poznajemo.

Proces je izgleda bio s prošlošću zauvijek zakopan. - No tad se pojavi nada 1885. žarkim i oduševljenim poticajem buntovnika, koji je imao 15 godina. Prava legenda iz srednjeg vijeka. Ovom mladom vitezu dođe slučajno u ruke Život Majke Alis (nazvan: "Život iz 1666.") I on se

oduševi za ovu svetačku figuru. Alis je postala "gospodaricom njegovog srca", te se zavjeri, da će pomoći Crkvi, da se ona dragojeno uokviri. Tako je i bilo. Mladi je vitez Gaundelet bio za proces Majke Alis u XX. stoljeću ono, što je gđa D'Apremont bila za njezin proces na zemlji u XVI. stoljeću! Njemu dijelom pripada čast Dekreta Preporuke iz 1899. godine.

Dne 20. lipnja 1943. na blagdan Presvetog Trojstva, sv. Otac Pio XII. izdao je Dekret radosti, koji je objavio Beatifikaciju Majke Alis.

Dne 9. siječnja 1622. godine Majka Alis je unišla "u veselje Gospodara svoga!" Crkva je potvrdila ovu radost 20. lipnja 1943.

Kaže se "da postoji samo jedna žalost - žalost, što nismo sveci." Svetost je dakle ona velika radost, stvorena na sliku Božju. Bog je zadovoljstvo našeg bića. Svet je onaj, kome se Bog objavljuje.

Slijedi: Svet je onaj, tko je potpuno sretan. Žeđ za srećom, koja napaja čovjeka, odgovara potpuno božanskoj žeđi, da taj čovjek bude sretan. Svetost se nalazi u susretu ovih dviju žeđi. - Zato je riječ Crkve, kad potvrđuje prvi oblik svetosti uvijek riječ klicanja: "BLAŽENI!" "Život je uspio", život je dao svoj plod!

"Beata Maria, quia credidisti" -
"Blažena si Marijo, jer si vjerovala!"

Na blagdan Uznesenja Presvete Djevice, dne 15. kolovoza 1945. godine.

+ + +

+ Opaska prevodioca:

Međutim tijelo Majke Alis našlo se na vrlo neobičan način. Kada se 1950. godine u Nancy-u uređivao pod jedne plesne dvorane, radnici kopajući u podrumu došli su do jedne grobnice. U njoj su našli metalni lijes sa posmrtnim ostatcima. Odmah su počela ispitivanja i prva misao je bila, da bi to po svoj prilici bile kosti Majke Alis le Clerc, jer je na tom mjestu bio prvi samostan ss. "Notre Dame". Čitava stvar je bila povjerena stručnjacima na ispitivanje.

Nakon 10 godina rada definitivno je utvrđen indentitet. A sv. Crkva je na radost svih nas službeno priznala autentičnost nađenog tijela 9. svibnja 1960. u Nancy-u.

Kuća matica ss. "Notre Dame" u Zagrebu (Primorska 20.) posjeduje relikvije svoje prve Majke i Osnovateljice.

GRAFIZAM MAJKE ALIS

(Analizirao Gustave Thibon)

Poznato je, da svaki svijesni pokret otkriva lični karakter. Dakle i rukopis može poslužiti, da se pronađu neke crte karaktera.

G. Thibon je rado poslao analizu,čiji izvadak ovdje donosimo. Njegova sposobnost je izvanredna na ovom području.Samu osobu nije poznavao kad je slao ove retke o pismu Majke Alis.

Ovaj grafizam veoma visokog stupnja odaje osobu kompletnu u svojim odlikama. (U fr. knjizi je slika pisma).

Inteligencija, smisao za estetiku, živa i pročišćena fantazija, duboka osjećajnost, asketska strogost, mistični izljevi - sve se to nalazi na ovoj stranici pisma. Ali teško se razabire središnja veza, koja bi izjednačila sve ove odlike. Izvjesni kaos ostaje podloga ove cjeline.

No, radi ovakvog kaosa, kojega odaje nepravilnost u načinu pisanja, nejednaki razmak između slova, riječi i redova, a pogotovo čudni kontrast između širenja - te nemara kod nekih crta, a sužavanje i

ukočenost kod drugih - ne smijemo poricati zdravlje i duboku snagu karaktera.

Ima u ovom životu tjesnaca, vihora i brzica, ali izvor ostaje uvijek čist. Čini mi se, da ove kontradikcije ovise većinom od vanjskih okolnosti. Nešto kao promjenljivost rječnog korita, kojoj nije uzrok izvor, već neravnine zemljišta. To bi mogla dijelom protumačiti fizička iscrpljenost (Grafizam daje utisak slabog zdravlja).

Ovaj rukopis je karakterističan za osobu, koja se u punom smislu može nazvati "lijepa duša". Osnovna crta karaktera je u beskrajnoj velikodušnosti (u biološkom i moralnom značenju riječi), u neusiljenoj sklonosti za sve lijepo i uzvišeno. A to u životu dolazi, obzirom na ljubljeni predmet, do izražaja u darivanju sebe, u odricanju i zanosnoj pasivnosti. Ovdje se bez sumnje radi o jednoj osobi nadahnuća. Ovo nadahnuće i zaborav sebe ispoljava se međutim bolje u nutarnjem životu nego u akciji. Drugim riječima, duša je sposobnija za duboku i tihu ljubav, za tiho općenje, nego li za onaj površni vanjski život. Socijalno "ja" je dokinuto; unutrašnjost i vanjština nisu u skladu; prostrana zona povučenosti i šutnje upliće se između geste i riječi koje ih izražavaju.

Sve ovo odaje mističnu narav u najvišem stupnju. Nadarenost je više kon-

templativna nego aktivna. U karakteru se je sačuvao izvjesni sloj straha. Odatle proizlaze časovi napetosti, neka bojažljivost, grčenje, nutarnja groznica. U ovoj duševnosti ima nešto gigantskog. Pomrčine duševnog mira mogle bi proizlaziti dijelom od psihološke nestalnosti. Premda je ova duša u izvjesnim dijelovima potpuno muška (ne postoji otužna sentimentalnost, stalnost u radu), u srži ostaje veoma ženska i tjelesni faktori igraju važnu ulogu, ako ne u vanjskom vladanju, ono barem u afektivnoj boji života.

Ima i nježnosti, ali ju pokriva duboka rezerva bez izvještačenosti. Volja je relativno jaka, ali se kreće samo po dosta površnom planu (pogotovo pokreti socijalnog života). Ne obuhvaća duboke slojeve ličnosti, koja nalazi svoju ravnotežu više u razvitku duševnih instinkta, nego li u primatu htijenja.

Opća slika, koja mi ostaje u duhu jest, religioznog zanosa, snažnog i čistog.

"Bio bih želio znati, koliko je godina imala ta osoba, u kojem je vremenu živjela i neke pojedinosti o njezinom psihičkom sustavu. Rukopis je veoma zanimljiv, te otkriva dušu prve vrste."

Na pojedinosti, koje smo tada poslali o stanju psihičke iscrpljenosti, u kojem se nalazila Majka Alis za vrijeme kad je ovo pismo napisano, G. Thibon je dodao:

Da grafizam u svojoj cjelini više odgovara stvarnosti, morao bi biti prikazan opširnije. Drugim riječima, prikaz je previše psihološki kod izvjesnih crta, koje bi morale opširnije protumačiti psihološko stanje subjekta.

Gospođa Bresart (profesorica u zavodu Dr. Carela), kojoj smo pokazali ovaj grafizam, rekla nam je odmah usmeno: Ovaj rukopis udara u oči radi žara, koji se u njem primjećuje. To je rukopis osobe, koja se ne štedi, koja ima visoko mišljenje o drugima, koja ima zamaha što zbunjuje njezinu okolinu; ona ima umjetničkog smisla i neposredno poimanje ljudske vrijednosti; njezina jednostavnost je potpuna; ima sposobnosti vođe. Posebno se ističe njezina privlačna snaga i lični sjaj.

To je rukopis osobe, koja je bila sretna pored unutrašnjih kušnja, koje izgledaju mučne. No ona je dostigla dubinu, gdje vedrina vlada.

Cijelo njezino biće je puno dinamike i treperenja.

To je jedna inspiracija i ličnost prve vrste.

Plamen bez šljake - sam žar.

Na početku ove knjige tražili smo portret Alis-e le Clerc. I evo retci, koje

je njezina ruka napisala pri kraju života, ostaju za nas danas majstorsko djelo. Crte lica, zavijutak usana, izraz pogleda zanimaju nas samo toliko, koliko izražavaju dušu.

Zahvaljujući napretku grafičke znanosti i sposobnosti spomenutih osoba, mi prepoznajemo dušu Majke Alis u njezinom rukopisu, kao što bismo je prepoznali na jednoj slici.

+ + +

S a d r ž a j

strana

Bilo je to 2. veljače 1576..... 9
Jedan pogled na horizont..... 13
Jedno proljeće milosti..... 16
U potrazi za jednim portretom..... 18
Kada je Alis dobila divan dar?..... 22
"Zašto si žalosna dušo moja?"..... 24
Jedan pogled na sve kreposti..... 29
Neshvatljiv postupak..... 34
Obaveza..... 36
Gdje se sastaju podsmjehivanje i ruganje..... 39
Na putu iz Hymonta u Mattaincourt.... 44
Ustani, prijateljice moja..... 48
Badnja noć 1597..... 55
Progonstvo u Ormesu..... 59
Gospođa D'Apremont..... 62
Težak problem..... 68
Mala kuća i veliki pokret..... 72
Dvostruki ritam..... 79
Duž francuskih i lorenskih puteva.... 90
Njezina zlatna legenda..... 98
Oluje..... 106
Nekoliko crta iz duše Majke Alis..... 120
Nekoliko napomena o Pravilima i Konstitucijama ove Kongregacije..... 158
"In paradisum deducant te angeli".... 178
"Et exaltavit humiles"..... 186
Grafizam Majke Alis..... 191

DOZVOLOM
NADBISKUPSKOG DUHOVNOG STOLA U ZAGREBU
7. IX. 1960. br. 2713

IZDALA Družba ss. Naše Gospe, Zagreb,
Primorska ul. 20, god. 1960.

UMNOŽILE Sestre Naše Gospe, Zagreb,
Primorska ul. 20, god.1960.

ODGOVARA M.Anđelina Kujundžić, Zagreb,
Primorska ul. 20.